

દોલતે બે-ઝવાલ

— જી વાને જી —

ખરકતે દાલો-માલ.

ખનાવનાર તથા છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,
મીર સૈયદઅલી કાદરી, બીલીઆરા.
પ્રસિદ્ધ કરવાનું હેઠાળુ-દેગડી રફાટ, બીલીઆરા.

આ બુક સને ૧૮૬૭ના ૨૫મા એક્ટ મુજબ રજીસ્ટર્ડ
થયેલી છે. માટે માલીકની રજા સિવાય કોઈએ
છાપવી, અથવા છપાવવી ખર્દી.

મુરન-ચોટાના મુલક પર આવેલા "શંકર" પ્રિ. નામાં
નારાયણભાઈ લક્ષ્મણરાવ નીકમે છાપી.

સને ૧૮૭૪ ખ્રીષ્ટી.
આ દિસિ ૩ જી.

સને ૧૩૪૨ બીસી.
નંબર ૨૦૦૦.

કીમત ૦-૧૨-૦.

૧૧૪૭૫

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગજરાતી કૌપીરામિત વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૧૪૪૫ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ગોલ્ડેન લે જ્વેલ્સ

તિથય ૧૭:૫૨

દૌલતે બે-ઝવાલ,

ચાને

બરકતે હાલો--માલ.

દિખાચો.

૭૮૬

હરએક દીનદાર બાઇ આખેરતની અને દુન્યાની તવંઝરીની આદેશ રાખે છે, અને દુરવેશી, અને મુશ્કેલીથી બેઝાર થાય છે. પરંતુ પોતે કાઠેલાં કામોથી તવંઝરી આવશે, અગર મુશ્કેલીનાં પંજામાં સપડાશે, અને હદીસથી તેવાં કામો કરવાં જાયેજ છે, કે કેમ? એવી બાબતોથી વાકેફ થવું ધણું અમત્તનું છે, કે જેથી દીનદાર બાઇએ પોતાની આકેબતનો અને દુન્યાવી ફાયદો હાંસલ કરી શકે. એવી બાબતોથી વાકેફ થવા માટે, હમેએ મસલાઓ અને નસીહતોથી બરપુર, ખચેર અને બરકતનાં ખજાના--વાલી કિતાબ દૌલત બે-ઝવાલ, ચાને બરકતે હાલો--માલ. ઉરદુ બખાન અને ગુજરાતી હરકમાં તૈયાર કરી છપાવી છે. એ કિતાબથી હમારા ઇસ-લામી બાઇઓ બહાર વાકેફ થઇ જાને જહાનનો ફાયદો હાંસલ કરી શકશે, એવી હમારી પુરી ખાત્રી છે.

હમારી કિતાબો ગુજરાતી હરફમાં અને હું જ્યાંની જ્યાં સુધીમાં કેટલીક છપાઇ બહાર પડી છે. અને ખુદાની મેહરબાનીથી તે હરબાબી બાઇઓમાં ઘણી વખતુઈ છે, અને તે એટલા ઉપર-થીજ ખાત્રી થાય છે, કે કેટલીક કિતાબો અમરે ફરી ફરીને છપાવવી પડી છે. એવીજ રીતે આ કિતાબ પણ લોકોને પસંદ પડો છે ખુદાવંદ ફરીમ તેનાં હબીબનાં સદકાથી આ કિતાબ મફતુજ કરે, અને સર્વે બાઇઓને નેક હિદાયત નસીય કરે. આમીન.

આ રિસલામાં કોઇને કંઈ જુલ નજર આવે, તો દરગુજર કરશો, એવી ઉમેદ છે.

આ કિતાબની બીજી વારની બધી નકલો ખપી જવાથી, ત્રીજી વખત સુધારીને છપાવી છે.

બીલીમોરા,
દેમડી રટ્ટોટ. }

શી. દુઆગો

મીર સૈયદઅલી કાદરી.

દોલતે બે-ઝવાલ,

ઉર્ફ

જરફતે હાલો-માલ.

૭૮૬

બાબદ હમ્દો સલાત-કે, બિરાદરાને ઇસલામની ખીદમતમે' ઇલતેમાલ કી-ગતી હે, કે હર શખ્સ તવંઝરીયે દારૈન ચાહતા હે. ઝોર દુરવેશી, ઝોર મુફલેસીસે બેઝાર હોતા હે. લેકીન કામ અમસે કરતા હે, કે જીસકે સઅબ તવંઝરીકી ખરકત ગતી હે, ઝોર મુફલેસીકી શામન દરપેશ આતી હે. ઝેર ઉસ શખ્સકો માઅલુમ નહીં હોતા, કે બદ-અખ્તી કીધરસે આઇ, ઝોર નેક-અખ્તી કહાં ગઇ ઇસલીયે ઇસ કિતાબમે' મુસલમાન બાઇઓંકે ફાયેદેકે વારતે, સઆદત ઝોર શકાવત પહચાનનેકે અઝવાલ, ઝોર આમાલ લીખ્તે ગયે હેં.

બાબ પેહલા.

—(૦)—

સો (૧૦૦) મસાયેલકા બ્યાન.

વાઝેહ હો, કે ઇસમેં અકસર હદીસેં હે'. જો કોઇ ચાલીસ હદીસેં ચાહ કરેગા, તો ક્યામતકે દીન ઉલ્લાહે સાથ ઉસકા હશર હોમી.

મસઅલા—૧—કુવ્વતુલ કુલુબ,મેં લાખ્યા હે, કે અમલ સાલેહ કરનેસે તવંમરી દુન્યા વ આખેરતકી હાસીલ હોતી હે ઝોર ન કરનેસે મુફલેસી દુન્યા, વ આખેરતકી પયદા હોતી હે. ઇસી તરેહ ઝીકે ઉસકા અમલ તાલેહ, યાને બદ ઠામ કરનેસે, ઇકબાલે દુન્યા, વ આખેરતકા જાતા હે, ઝોર ઉસકે ન—કરનેસે હીલત. વ બરકત દુન્યા, વ આખેરતકી આતી હે. ચે ચાર કીસમ હો—મઇ. કીસમ અવ્વલ—બેહતરીન ઇનસાન, નેક અમલે શરીઆ દીનકે કરતે હે'. ઝોર મમનુ-આતે શરોઆસે બચતે હે, ઝોર એદનેરાજ (પરહેઝ) રખતે હે'. કીસમ દોવુમ—નેક અમલ શરેઆકે કરતે હે', ઝોર બદ-અમલ, મુનહીયાતસે એદનેરાજ, ઝોર પરહેઝ નહી રખત. કીસમ સીવુમ—નેક ઝોર બદ દોનો અમલ નહીં કરતે. હરએક શખ્સને અપને દિલમેં સમજના, કે હમ કોનસી કીસમકે ઇનસાન હેં ? હર-રાજ અપને દામોંકા હિસાબ રખના, નેકી બ્યાહા હોતી હે, યા બદી ? ઉસ જ-મુજબ ઉનકો રંજો રાહત, દુન્યા વ આખેરતકી હાસીલ હોતે-વાલી હે.

મસઅલા—૨—અત તહા-રતો ખર કતુન ફીદ-દુન્યા, વસ
આખેરા. યાને પાઠ બદન, ઓર કપડા રખના, કે રીઝકમેં દુન્યાકે
બરકત હોતી હે. ઓર તવંગરીયે દૌલત બઝતી હે, ઓર આખેરતકા
રીઝક જે સવાબ, વ નતીબયે આમ લે હસના હે. ઉસમેંબી બરકત
ઓર બ્યાદતી હોતી હે. અહયા-હિલ હિલુમ, મેં લીખ્યા હે, કે
દુન્યાકી મુશ્વેસી, ઓર દુરવેશીસે જીતના આદમી ખૈદ કરતા હે,
અગર ઉસકે આધા, યા પાવ આખેરતકે ઇલાસસે ખૈદ કરે, તો કબી
દોઝખમેં ન-જવેગા, કયુ-કે દુન્યાકી મુશ્વેસી બુક પ્યાસમેં ફરથુબ
ગરીસે ઉમરકી ગુજરાન ચલી જાતી હે. મગર આખેરતકી મુશ્વેસી
મઆબ અલાહ ! કે બાપ બાપસે, ઓર બાપ બેટસે, ઓર જોર
ખાવીંહસે દુર ભાગેંજે, બીક નહીં મીલેગી. ગની બીકારી બનેંજે,
અપની બદકારી, જહાજત ઓર બે-દીનીકે સખબસે. ઓર જે ધુકરા
હે, વેહ વહાં આખેરતમેં તવંગર, ઓર અમીર-કમરા, બનકર અયઝે.
અપની કીનાયત સખ; ઇબ્રાદત, તહમુલ; ઓર રીયાઝતકે સખબસે.

મસઅલા—૩—અરસલાતો માઅલ જમ:-અતે. યાને
નમાઝ બમાઅતકે સાથ હમેશા પરહના, કે જીસસે નેક-ખખ્તી, ઓર
તવંગરીકા બરકત આતી હે. ઓર બદ-ખખ્તી, ઓર મુશ્વેસી બાખ્તી
હે. ઓર સલાત (નમાઝ) તરક કરને, ઓર ખીલકુલ નમાઝ, ન-પરહનેસે
બરકત જાતી હે. ઓર શામત ઓર મુશ્વેસી આતી હે. મીન-હાબુલ
આબેદીન, મેં મરકુમ હે. હદીમેં શરીફમેં આયા હે, કે ઇત તલ-અતે.
લય લતલ મેઅરાજે અલન-નાર, ફે રા-અયતો અક-સરા
અહ-લેહા, અલ ધુકરાઓ, કાલુ યાર મુલદીહ મિનલ માલે, કાલુ
હા મિનલ હલમેં. યાને મેઅરાજકી રાહકો મેંને દોઝખકી સયેદ

કો. જેખા કે આસર ઉસમેં પૂઠરા હેં. અસહાએને કહા, મુફલીસ માલસે, હઝરત સલ, ને ફરમાયા નહીં, મુફલીસ ઇદમસે, ઇમામ હુજ્જતે ઇસલામને ઇસ હદીસકી શરેહમેં લીખ્યા હે. ફમલ લમ ય-ત-અલ્લામા, લા ય-ત-અતતા-લહુ, અહુકા-મુલ ઇખા-ફતે વલ કિયામા એ-હુકુ-કહા. યાને જળ આદમીને ઇદમ ન સીખા, આદામ, એહકામે ઇખાદતકે ઉસકો ખળ-લાના ખરાખર નહીં હો-સકતા, યહાસે માઅલુમ હુવા, કે જો એ-ઇદમ તવંગર, માસો જરકે હેં. મીજઝન ફકીર હેં. અમર પુજી આખેરતકી જમા નકી, તો આખેરત-કેબી ફકીર હેં.

મસઅલ્લા—૪-મશારેકુલ અનવાર,મે અબુ હે-રયગરદીસે, રિવાયત હે. અ-તહ-ફના મિનલ મુફ-લેસે, કાલુ અલ-મુફ-લેસો ફીના, મન લા દીર હમા લહુ, વલા મતાઅ્યા, કાલા ઇમલ મુફ-લેસ મિન ઉમ્મતી, મય-યાતી યામલ કિયામા, એ સલા-તીન, વ સીયા-મીન, વ ઝકા-તીન, વ યાતી કહ શ-ત-મા હાજ, વ કં-જ-ફા હાજ, વ અ-ફ-સા માલા હા જ, વ સ-ફ-કા હાજ, વ ફ-ર-ખા હા જ, ફ-યા-તી હાજ મીન હસના-તીહી, કંખલા અન તુક-દીયા મા-અલય હે, આખેજ મીન ખતાયાહુમ, ફ-તોરે-હત અલય-હે મુમ્મા યુત-રહો શીન નાર. યાને હઝરત સલ, ને ફરમાયા કે, તુમ જાનત હો, કે મુફલીસ કાન આદમી હે? અસહાએને કહા, કે જસકે પાસ પયસા માલ નહીં. ઉસકો હમ મુફલીસ ફરવેશ કેહત હેં. ફરમાયા તહકીક મેરી ઉમ્મતકે મુફલીસ કયામતકે દીન આવીગે, નમાઝ, રૌઝા, ઝકાતકા સવાખ ભેકર, શીર મુદ્દહ ઉસકે હક-ઠાર જસકો ગાલી દીયા હે, ધુરા કહા હે, હમા માલ આપા હે, નેકીયાં હલ્લી કંવઝમેં ઉનકો દી-જાગી,

જાળ ઉસસેથી તકામી પુરા ન-હવા. તો આખીર ઉનકો યુનાહન જોજ ઉસકે સર પર રખ્યા જાયેગા, ઓર દોઝખમે' ડાલા જાયેગા.

મસઅલા-૫-ધના મીન મુજે-ખા-તીલ ફકરે, તકવી-ફલ અમા-મતે, જાલે-સન, વ લુખ-મુસ સરા-વીલે કાયે-મન. યાને પમડી બયેઠ-કર બાંધના, ઓર પાય-જમા, ખડે રેહકર પેહનના નેહસ હે. ફકીરી ઓર બદ-બખ્તી લાતા હે. ઓર ઉસકા ઝીદ પમડી ખડે હોકર બાંધના, ઓર પાય-જમા બયેઠ-કર પેહનના, તવંઝરી, ઓર સઆદતથી નિશાની હે. ઓર દુસરી રિવાયતમે' હે. મન તસરે વોલા કાયે-મન, વ તઅમ્મા કાએદન, ઇબ-તલાઆ હુદલાહો તઆલા, બે બલા-ઈલ, લા હવાઆ લાહુ. યાને જીસને પાય-જમા ખડે હોકર પેહના, ઓર અમામા બયેઠ-કર બાંધા, તો ખુદાયે તઆલા, ઉસકો એક અયસી બલામે' ગીરફ-ાર કરતા હે, કે જીસકો કુછ દવા નહીં, કપડા પેહનના કિબલેકી તરફ મોહ કરકે. મગર પાય-જમા કયુંકે પાઉં કિબલેકી તરફ લંબા કરના બે અદબી હે. અગર પમડી લંબી હે, તો બયેઠ-કર બાંધે. મગર આખીર દો ચાર પેચ ખડે રેહકર બાંધે.

મસઅલા-—૬—અક-બ્રુત તઆમે ઇન-દલ મૈયતે, યાને મૈયતકે નઝદીક બયેઠ-કર, તઆમ ખાના દુરવેશી લાતા હે. એક રિવાયતમે' હે. અલ અકલો 'વશ-શુરબો, શીલ મકા-બેરે મિનન નિફોકે, વ ચક-સીલ કલબા. યાને ખાના પીના કબસ્તાનમે' નીફાક પચલા કરતા હે, ઓર દીલ સખ્ત હોતા હે.

મસઅલા-—૭—વલ બોલો ઉર્યા-નન, બરફ-ના હોકર પેશાબ કરના તમ-દસ્તી લાતા હે, ઇસી તરેફ રહમે' ઓર આદમી થોકે અબોહ-મેંબી બોલ (પેશાબ) કરના મના આપા હે.

મસઅલા-૮- વ ઇ-તા-નુન નિસાયે ઉરયા-નન, બિલ વતીથે, યાને સોહબત ઔરતોસે બિઠકુલ ખરહના (ન'ગે) હોકર ન કરના આવીથે, નહસ હે, અગર હમચ રહા. ઔર ફરઝંદ હવા, તો બે-હયા હોગા. ફુસરી હઠીસમે' હે. ઇજા અતા અહુદો-કુમ અહ-લિહુ, ફલ-યલકે અલાઝહ-રીહી, વ અજ-ઝીહી, વ અલાઝહ-રેહા વ અજ-ઝેહાશય-અ'વ, વલા તજર-રેહો, ક તજર-રેહીલ જમર-યાને અગર કોઠ તુમ-મે'સે અપની ખીખીકે સાથ સોહબત કરે, તો અપની પુસ્ત, ઝો સુરીન પર કપડા ઢાંપે, ઔર ઉસકેબી બદન પર કપડા ઢાંપે. ઔર ન ખરહના હો, માની'દ ખરહના હોને શુતર કે.

મસઅલા-૯-ઈબ-તીયા-ઉલ ખુમ-જે, મિનલ ટુકરાયે-ફકીરોકે પાસસે બીકકી રોટીયાં, ખરીદ કરના નહસ હે. અયસા કરનેસે દુરવેશી આતી હે. ઔર તવંગરી જાતી હે. ઇસ્તી તરેહ ઉનકે પાસકા બીકકા અનાબ ખરીદ કરના મના હે.

મસઅલા-૧૦-અલ-અકલો, મા-ખ-ર-જા મિનલ અસ-નાન-જો દાંતો-મે'સે ખીલાલ કરનેકે વકત નીકસે, ઉસકા ખાના મના હે, બલકે થુક દેવે.

મસઅલા-૧૧-તખલી-હુલ અસ-નાને, મિન કુહલે ખ-શ-ખતીન-હરએક ઈસમકી લકડીસે ખીલાલ કરના મના હે. ઔર ચે નહી. અબ રાહે શકકત ફરમાયા હે. હરી ઝાલીસે ખીલાલ કરનેસે હદનમે' મંદા બો આવેગી. બાંસકી લકડીસે ખુન આવેગા. અનારકી લકડીસે ખારીશ પચકા હોગી. ધનીઆકી લકડીસે તારીખીચે

મશ્મ હોગી. બોરીયા, ઝોર પંખા વ-મયરાકી લકડીસે દરદે હંલં પયદા હોગા. દુપકે તીનકેસે કલદ એહરે પર પયદા હોગી. જીરેકી લકડીસે દરદે સીના પયદા હોગા. ગાજરકે તીનકેસે તંગ-હસ્તી પયદા હોગી. બેહતર ખીલાલકા તીનકા નીમકા હે. યા ચોખે અયતુન, શકતલુ, ખાદામ, વ-મયરા. મુસલમાન બાઇકો ખીલાલ કરનેકે લીચે તીનકા દેના બડા સવાબ હે.

મસઅલા-૧૨-તરકો ગસ-લીલ કીદરે, વલ કસ-અતે ગયરો મગસુ-લતીન. હંડી, ઝોર પ્યાલા, બ-ગયેર ધોનેકે શબ બર ડાલ રખના મનહુસ હે. વ મિનસ સુન્નતે અંય-યલ-અકા અસાખે-અહુ, કખલા અંય યમ-સહા ખીલ મીન-દીલે વ મિનસ મુન્નતે, અય-યલ-મેસલ કસ-અતા. ઝોર સુન્નત હે. કે પ્યાલા સાલનકા ચાટ લેના, યાને હંગલીસે ચાટ લેના. યાને હંગલીસે સાફ કર લેના. ઇજા લએ-કર રજે-ખુલ કસ-અતા, ફ-કા-લતીલ કસ-અતો, અહી-હુમ્મા આતેક-હો. મીનન નાર. કમા આ-ત-કની મીન યદીશ શય-તાન. બબ આદમી પ્યાલા ચાટ લેતા હે, તો પ્યાલા દુઆ દેતા હે. ખુદા ઉસકો બહ-ન્નમકી આતશસે આઝાદ કર, બયસા-કે ઉસને મુબકો શયતાનકે હાથસે આઝાદ કીયા હે. ખુસુસન શીરકા ખરતન, શીરની, શીર ખીરંજ વ-મયરા સાફ કરના. ઝુકા લગા હુવા નહીં છોડના.

મસઅલા-૧૩-તર કુલ ઈનાયે ગયરો મહમુ-અતીન, અવ ગય-ફલ મગ-તીયા, ખાને ઝોર પાનીકા ખરતન, બ-ગયેર સર-પોશ હાંચે ખુદા મોંદ રખના દુરવેશી લાતા હે. મશારેકુલ અન-વાર, મે' હે. મતલુલ ઈનાયા, વ ઉકુસ સીકાયા, ફઈન્ના કીશ

સ-ન-તે, લય-લતુન યન-ઝેલો શીહા વખા-ઉન લાયે-મુન બે
 ધના-ધન, લયસા અલય-હે ગીતા-ઉન, અવ સીકા-ધન લયસા
 અલય-હે વકા-ઉન, ઇલ્લા યન-ઝેલો શીહુ મિન બલે-કલ
 વખાયે. ફરમાતે હે, કે ઢાંક કર રખ્યો બરતનોકો. ઓર મોંઢ બાધકર
 રખ્યો મશક-કા. ઠયું-કે બરસમેં એક રાત અવસી આતી હે, કે ઉસમેં
 વખા આસમાનસે નાઝીલ હોતી હે. જીસ બરતન પર સરપોશ નહીં,
 ઓર જીસ મશકકા મોંઢ બંધા હુવા નહીં, ઉસકે અંદર વોઢ ઉત-
 રતી હે. ઓર અવસાબી વારીદ હે, કે જો બરતન અબકો ખુલા
 રેહતા હે, તો અવતાન ઉસમેં અપના હુઆમ વહાં ડાલતા હે. જો
 અખસ ઉસમેંસે ખાવે યા પીવે, ખીમાર હો-ગતા હે.

મસઅલા—૧૪—ખીયા-તતુસ સવબે, અલા નફ-સીહી
 અવ બ-દ-નીહી. સીના ઠપડેકા અપને બદન પર, ઉતારને બ-ખરે
 શામત લાતા હે.

મસઅલા—૧૫—કર હુલ આ-નતે બિલ મિકરા-દે.
 જરે નાફકે ખાલ લેના મીકરાઝસે બદ, ઓર નહસ હે. ચાહીયે-કે ઉસ
 તરસે, યા તુરસે પાક સાદ કરના.

મસઅલા—૧૬—કરેમુસ શા-અરે, વઝ ઝ-ફ-રે, બે
 અસના-નીહી. ખાલ ઓર નાખુન, દાતોસે કતરના દુરવેશી લાતા
 હે. હદાસે શરીફમેં હ. લા તોકલે-મુલ અઝ-ફારા, બે-અસના
 નેકુમ, ફધન-નહુ ચુરેમુલ બરસા, વલા કિન્ના કલેમુ, બિલ
 મિકરા-દે, ફધન-નહુ શીહુ શિકા-ઉન, તુમ અપને દાતોસે નાખુન
 અપને મત કતરો, તહકાક અવસા કરનેસે બરસકી (કાઢકી) ખીમારી
 ફાતી હે. લેખીન મીકરાઝસે કતરો, ઉસમેં શીહા હે.

મસખલા—૧૭—ધતકા-ઉસ સીરાજે, બિન-નફખે, અવ
બીન નફસે. ચીરામ કુંક કર ખુઝના મમનુ હે.

મસખલા—૧૮—અત્ત તેહા-વનો બિસ્સલાતે. નમાઝ
પરહનેમેં સુસ્તી કરના, દુરવેશી જાતા હે. જ્યસા-કે આદમી કાસી
કામમેં તીબરત, મઝદૂરી, વ-મયરામેં મશગુલ હે, નમાઝકા વકત કુવા,
ઝોર બાંમ સુની, મગર નહીં ઉઠા, યહાં-તક-કે વકત તાંમ હો-મયા,
ઉસકો તહાવુન કેહને હેં, કયું-કે ઇખ્તીદાયે વકતે સજાત, માનીંદ
તીલાયે ખાલીસકે હે. ઝોર ઝેક ઘડી બાઅદ માનીંદ રૂપેકે હે. ઝોર
ઝેક ઘડી બાઅદ માનીંદ તાંમે કે. ઇસકે બાઅદ માનીંદ લોહોકે, યા મીટો
પથ્થરકે માનીંદ હે. જે આખીરી વકત હે, જ્ય યલા ગયા વકત,
ઝોર ઉસ શખ્સને નમાઝ ન-પરહી, ગોયા સોના રૂપા ખોયા. બલકે
તાબા, લોહાબી ખો-દીયા, મીટો પથ્થરબી નમીલા. ફરીસ્તે ઉસપર
અફસોસ કરતે હેં. અગર ખેલનેકે કામમેં, યા માના બજના, સુન
નેમેં બયેઠ-કર, નમાઝકા વકત ખોયા, તખ તો ફરીસ્તે બાઅનત કરતે
હેં, કે પુને હુકમ અપને માલીકકા તોડા. અજ ઉસકા દીયા કુવા
રોઝક કયસા ખાતા હે? મત ખા. હસી-લીયે શતરંજ, મંજીફ,
તખતા, નરદ, ચાસર, કીમાર, વ-મયરા ખેલને-વાલોં પર, સલામ કરનેકા
હુકમ નહીં હે. કયુંકે વેહ શયતાનકે તાંમે હેં. ગયે ખુદાકે સલામ
ઝોર દીન ઇસલામકે તહયત, વ રહમતસે મહરમ હેં. નફસે શયતાની
હમેશા બંદેકા ખુદાકી ના-ફરમાનીકી તરફ દુડાતા હે, તા દોઝખમેં
જાવે, ઝોર દુસ્મને બની-આદમ, યાને ઇબ્લીસ, ખુશ હોવે. ઝોર
દેસ્તે બની-આદમ, હબીબે ખુદા, સંયેદુલ અખીયા, સલ, આમુરકા
ઝોર નાખુશ હોવે, લોહકુલ નસાયેહ, મેં લીખ્યા હે.

બચેત,

દર નરદ મા શ્રવણ કસ દસ્તે જનદ બાઝી કુનદ,
દર લહમે ખુકાં ખુને શાં જોયા કુનદ ઉ દસ્તે તર.

મસઅલા—૧૯—જીહા-ખુસ-સુકે છુક-તન, વર રજ-
અતો અખી-રન, યાને જાના બાઝારમેં સખકે અંબલ સુખોહકા,
ઝોર આના સખકે આખીર બદ હે. ઝોર યે હુકમ ખાસ મસજદકે
વાસ્તે હે. કે સખકે અંબલ દાખીલ હોના, સુતેઝર નમાઝકે બચેકના
ઝોર જબ સખ દુઆ માંગકર ચલે ગયે, ઉસકે બાઅદ મસજદમે
બાહેર આના, કે ફરીસ્તે રહમતકે ઉસકા ઇસ્તીક-બાલ કરને હે.
મગર તીજરત-પેશા, દુકાન-દાર નાચાર હે. ઉસકો તો સુગહોસે શામ
તક બાઝારમેં રહના પડતા હે. મગર નમાઝ તરક ન-કરે.

મસઅલા—૨૦—અન-નઝરો ઇલા અસ-ફલીનના અલે.
જુતેકા તલયા હરબડી દેખના. યાને જુતા ઉધા પડા હે, ઉસકો
દેખના, ઝોર સીધા ન-કરના બદ હે. અગર રાત બર જુતા
ઉધા પડા રહા, તો શયતાન ઉસપર આકર બચેકતા હે. કે વોહ ઉસકા
તપ્ત હે.

મસઅલા—૨૧—શુર-ખુલ માઅે, મિન ઉર વતીલ
ઇનાઅે, બધનેકા ટોડીસે પાની પીના બદ હે. ચાહીયે-કે ખાલેમેં
નીકાલ કર પીના.

મસઅલા—૨૨—શુર-ખુલ વજહે, ખીજ-જયલે અવીલ
કુએ, દામનસે, યા આસ્તીનસે, મોંહ પુછના બદ હે, રમાલ દસ્ત
માલસે સાફ કરના અ-દ-મે હસબામ હે.

મસઅલા—૨૩—અલ-મશીયા અય-નલ અગ-નામૈ,

યાને બકરીયેકે ટાલેમેં ધુસકર ચલના બદ હે. ખુમસન શામકે વકત, કે ઉસ રમયે ગોસહંદમેં એક કાયતાન, જે બલાયે મારદ હે. નરે. ગોસહંદકે સાંમ પર સવાર હોધર, જંગલસે શેહરમેં આતા હે. ઉસકી ધંખા ખતરા હે. અચોકે ઉસસે બચાના લાઝીમ હે.

મસઅલા—૨૪—ગસ-લુલુ યદય-ને બીતીન. મીટી મલકર
હાથ ધોના, દુરવેશી લાના હે. દોજે પુર્થ (છાછ) જોગરાત (હઠી) બરગે અશનાનસે સર, વ રીશ (હઠી)કા મેલ ધોતે હે, ગીહું, ઝોર અને-કે આટેસેબી હાથ ધોના મના હે. કે ઉસમેં અનાજકી બે-અદબી હે. સાખુન વ-મયરામે જાયેઝ હે. બાઅઝને મીટી, ઝોર આટેસે હાથ ધોના જાયેઝ, માઅલ કરાહત લીખ્યા હે. સો બહોત ચીઝે, ઝોર એહકામે શરખવા જાયેઝ માઅલ કરાહત હે. ચુનાંચે, હિમ-હતુલ અખરાર,મેં જુતુખ, ઝોર બે-વુઝુકા અગન દેના, બંદયે ફાસીક, નાખીના, આ-કુલુર રીયા, શાયેખુલ ખમરકી ઇમામત કરના, જાયેઝ માઅલ કરાહત હે. બીશ્કી, ઝોર ચુહેકા જુકા પાની પીના, યા વુઝુ કરના. જાયેઝ માઅલ કરાહત હે. મરઝ તકવા, ઝોર ફતવાંમે અંદક ફરક રેહના ચાહીયે.

મસઅલા—૨૫—અશ-શતમેા વલ-લાઅનો, અલલ
અવલા-હે, ચુરેસુલ ફકરા. માલી દેના, ઝોર લાઅનત કરના, અપની અવલાહકો દુરવેશી લાતા હે. હસી તરેહ ફકીર, વ સાયેલકો ઝીકના તવંબરકો ફકીર બનાતા હે. અમર એક દીનમેં હસ મરતબે માલીકા

बर्छ, वा धर्म-माहका नाम अमानसे नीकला, तो रक्षमतके हरीशने. इससे अलग हो-जते हैं. अवसादको नेक-नामसे पुकारना, नरभीसे नसीहत करना, तरणीयत छलमे दीनकी करना, के वोह भुदाकी अमानते जन है. परवरीशके वासते पुम्हारै हाथमे दिये हैं. हलाख रोज पमदा करनेका हुनर, और हराम चीजसे अपनेका तरीक, इनको सीखाना पुम पर करछ है.

अथेत.

भीषा-मुळ परवरदा-रा हस्ते रंज,

अगर हस्त हारी युं काइं अ-गंज.

याने अपने अच्छोंकी परवरीश करो, इनको रौटी कमानेका कुछ हुनर सीखाव, अगरये पुम्हारै पास काइनका अछाना, भावो नर है, तो इसपर क्या ओतेपार. इनको भीखेगा या नहीं. अगर हुनर आता है, तो हीसीका मोहताज न-होगा.

भसअला—२६—अल छिय-तीहाओ, भील यभीने. सीधे हाथसे कपडा पहनना, सीधा पाई अण्वल पाय-जमेमें डालना, घरमें पेहने सीधा पाई, जिसमिह्ना ओलकर दरवाजेके अंदर रखना. भुधसन भसजहमें हाथील होनेके वक्त, सीधा पाई पेहने हाथील करना, गडी भरते रीककी अलामत है. और डलटा इससे करना, याने आया पाई पेहने पाय-जमेमें डाले, या आये हाथकी आस्तीन अण्वल पहने, तो ये दुरवेशी, और शामते भङ्गी अलामत है.

મસખલા—૨૭—અદ-દેહકે શીલ મકબેર. કબસ્તાનમે હંસના, દુરવેશીકી અજામત, ઓર કમાલ ગફલત હે. કે વોહ જયે ખમરત, ઓર ખાફી હે. કયસે કયસે બાદશાહ, અમીર, તવંબર, આમીલ, ફાઝીલ, વહાં આસુદા હુયે હેં. ઉનકા કયા હાલ હે ? ખ્યાલ કરકે અપની મૈત યાદ કરના. હદીસે શરીફમે' હે, કે ઇમાન-દાર હર રોજ આલીસ મરતમે તૌબા કરતા હે, ઓર રીઝકમે' બરકત હોતી હે. કબી મુફલીસ, નંગા ભુકા હરગીઝ ન-રહેગા.

મસખલા—૨૮—અત તકફ-દોમો અલલ મશા-યેખ. ઝંખકે આગે આગે બ-તઓર હિકારત ઉનકે, ઓર ફખ અપને રાહમે ચલના, મુફલેસી જાતા હે. બુસ્તાનુલ આરેશીન, મેં હે. અન અખી બક-રીન, રદી-યદલાહો અનહો, અન-નહુ; શકા ઇલય-હે રજે-લુન, અન મુઈલ હાલે, ફે-કાલા લાઅલ-લકા કફ-ફમતા અલા મન હોવા, મોસીન-નુન મીનકા, હઝરત અબુ-બકર સીદીકે રદી, સે રિવાયત હે, કે આપકે પાસ કીસી શખ્સને અપને રંબ, વ બદ-હાલી કી શીકાયત કો. આપને ફરમાયા, શાયદ તુ રાહમે કીસી પીર મદદ આગે આગે બે-અદખીકી રાહસે ચલા હે. ઓર ઉસ બે-અદખીકે બાએસ, બરત રીઝકકી જાતી હે. ઓર જામત મુફલેસીકી આતી હે. યે છોટીસી બે-અદખી કીતની બડી તાસીર કરતી હે. આદમીકો ખમર નહીં હોતી. કબી અપની તદખીર પર હંસતા હે, કબી અપની તદખીર પર રોતા હે. સલાતે મસહિદીમે' લીખ્યા હે. કે એક રોજ હઝરત અલી મુરતઝા રદી, બરસે અપને એક મસખલા પુછનેકો રમુલ સલ, કી તરફ ચલે, રાહમે' એક પુઠ્ઠા ચડુદી મીલા, કુછ ખાતે આપસે કરને લગા, આપ

ઉસકા જવાબ દેતે યે, જોર જલ્દ ચલતે યે, વોહ આપકે
 જરાખર જલ્દ ન ચલ-સકા. પીઠે રેહ-ગયા. જળ આં-હઝરત સલ,
 કો ખીદમતમેં આયે, વોહ મસખલેકી સુરત પુછનેકી જુલ ગયે.
 બહોત તંમ હુયે. આખીર હઝરતસે અઝકી, કે એક મસખલેકી
 સુરત પુછનેકી ખાતીર આપકી હુજુરમેં જલ્દ ચલકર ધરસે આયા
 હું, મમર વોહ સુરત ફરામોશ હો-મઠ. જોર ફરામોશી એક બડી
 બલા હે, ખુસુસન આલીમ શખ્સકો. આં-હઝરત સલ, ને ફરમાયા,
 રાહમેં શાયદ કીસી પીર મદંકે સાય ચલનેમેં સમકત કરકે આયે
 હો. આપને કહા, હાં, એક ચહુદી કાશીર મીલા યા, જોર મુઝે
 મસખલા દર્યાફત કરનેકી જલ્દી થી, આં-હઝરત સલ, ને ફરમાયા,
 જાઓ, જોર ઉસ ખુડહેસે મોઆફ માંગો, ઉસકા દીલ શિકસ્તા હુવા
 હે. જળ વોહ ખુશ હોગા, તખ યે બલા ફરામોશીકી ખુદા, ઉમદારે
 દીલ પરસે હઠા લેગા, ઉસી વકત હઝરત અલી રહી, ઉસ ખુડહે
 ચહુદીકે પાસ આયે, ઉજર ખાહી કીયે ઉમ પીર મદને યે તવાઝો
 અહલે હસલામકી દેખી, દર હાલ મુસલમાન હુવા, જોર આપકે
 હમસાહ આં-હઝરત સલ, કો ખીદમતમેં આયા, જોર અલી
 સુરતઝા રહી. કોબી ઉસ મસખલેકી સુરત યાદ આ-મઠ. ખુલા-
 સપુલ હકાયેક, મેં લીખ્યા હે. રોવેયા અન બા-અ-દીસ સ-લ ફે
 અન્નહુ કાના ફી બની હસરા-ઇલ, ઇબ તકદ-હમસ સગીરે,
 કુદદા-મલ કબીરે, અવીલ જાહેલો કુદદા-મલ આલેમે, ઇન
 શકતીલ અરહે, ફખ-ત-લ-અતીસ સગીરે, વલ જાહેલો.
 રિવાયત હે, બાઅઝ ઉલમાયે સલફસે કે બની હસરા-ઇલકે ઝમાનેમેં
 શખ વકત કે, એક લડકા બડે ખુડહેકે આયે ચલા, યા જહીલ, કોઈ

આલીમ શખ્સકે આજે સખ-તક કીયા, તો એક વક્ત ઝમીન ચક હો-ગમ, ઝોર ઉસ જવાન ગહીલકો નીગલ ગમ. અદના બે-અદખીકે ખાએસ, ચે ગઝમ ખુદાકા નાઝીલ હવા. અહીં—હુમ્મા આફેના મિન કુદલે બલા-ધદ દુન્યા, વ અજા-બીલ આખેશ.

બયેત.

અંદ રોજ કે દરી ખા-નયે તન મેહ-માની,
ખા-અદખ બાશ કે ખાસીયતે મેહમાં અદ-ખસ્ત.

માને અંદ રોજ, તુ હસ ખાકી બદનકે ધરમેં મેહમાન આકર રહા હે, ખતરદાર અદખસે રહો. કે મેહમાનકી ખાસીયત અદખ હે. ઝોર દીન ઇસલામ, શરીયત, ઝોર તરીકત, સખ અદખકા રસ્તા હે, માલીક ધરકા સખ દેખના હે. ચે બે-અદખીયાં ઉસકે હુઝુરમેં કર રહે હેં. સુત્રતુલાહ-કે કાએદેકે હુકમમેં અપની નફસાની, ઝોર હમવાની અકલકે સખખ, જોરસે રખના, વ સુરાખ કરતે હેં, ઝોર ઉસકો તોડતે હેં, આખીર એકદમ ઉસકા નતીજ મીલને-વાલા હે.

મસઅલા—૨૯—ઈલ-કાઉલ કુ-મ-લે હૈયા. જુ'કો જતા છોડના ફકીરીકી નસાની હે. અમર કપડોમેં જુ' નજર આખ. ઉસી વક્ત ઉસકો માર ગલના નાખુનસે, અમર જતી છોડદે. તો આલીસ રોજ તક બ-મયેર ખાને પીનેકે વોહ જુ' હા-લતે સફરાતમેં જતી રેહતી હે, ઝોર ઉસ શખ્સકે હકમેં હા-લ-તે સફરાતકે અંદર બદ દુઆ કરતી હે, અમર મારગાજ, તો ગોયા ઉસકો અજીવતસે આઝાદ કરદીયા.

મસઅલા—૧૦—તરકો નસી-જીઝ અન-કબુતે, ફીલ ખયતે, યુરેસુલ ફકરા. મક્કીકે જાલે ધરમે રહને દેના દુરવેશી લાતા હે. ઓર ખહોત નહસ હે. અમર ઘોડેકે તવેલેમેં જાલે હે. તો જાનવર દુખમે લાગીર હો-જાવેંગે, ઓર થે અજામત, વયગનીશી હે. જીસ તરેહ જુમ, યાને લલ્લુકા ધરકી જીત પર અથેકના-મો નશાની વંધરાનીશી હે.

મસઅલા—૩૧—અન તમશ-શતો ફીલ કીયામે, યુરે-સલ ફકરા, ખડે રેહાર મઠી, યા સન્કે આલોમેં કંધી કરના દુરવેશી લાતા હે. ખુલા-સતુલ હુકાયેક-મેં લીખ્યા હે. મન તમશ-શતા કાયે-મન, રકે-ખહુલ જ્યનો, ફીલ દુન્યા, જો ખડા રેહકર શાના કરેગા. દુન્યામેં કરઝ-હાર હો-જાયેમા. ઇસી તરેહ દુની હુમ્મ કંધી યા દુસરેકા અપને આલોમેં હરગીઝ નહીં શીરાના.

મસઅલા—૩૨—તરકુલ અક-આયે, વલ કના-સતે ફીલ ખયતે, યુરેસુલ ફકરા. કયરા ઝાડા હુવા ધરમેં એખીટા કરકે રખના દુરવેશી લાતા હે. સલાતે મસઉદી,મેં મમ આખત હાસ ખ્યાન કીલ. ઈન નહીલહા તૈયેખુન. યોહીખખુત તૈયેખા નહીકુન, યોહીખખુન નઝા-ફતા કરી-મુન, યોહીખખુલ કરામા, ફ-ત-નઝ ઝકુ અફના-અકુમ, વસા-હાતે-કુમ, વ લા-તશખખહુ ખિલ ચહુદે, ફધન્નહુમ યજ-મઉ-નલ કના-સતા, ફી દા-વ-રે હીમ. યાને અહીલ પાક હે. પાકાઝકો દોસ્ત રખતા હે. કરીમ હે, કરમ કો દોસ્ત રખતા હે. તુમહારે ધરકા સહન, દેવડી પાક સાદે રખ્ખો, ચહુદકે માનીલ કોડા જમા કરકે ધરમેં મત રખ્ખો.

મસઅલા—૩૩—અલ અમી-નુલ ફાજે-રતો, યુરે મુલ ફકરા, જુદી કસમ ખાનેસે શામત આતી હે દસરી હદીસ. અલ-ય-મી-નુલ ફાજે-રતો, યો-ખરરે-ખુદ દીવારા, વ વન-કુસુલ આમાર. જુદી કસમ મુલકો વગરાન કરતી હે, ઓર કમરકો ધટાડી હે. ઇઝહા-ફલ હીરસે યુરે મુલ ફકરા. બહોત હીસ ઝાહીર કરનામી દુરવેશીકા નીશાની હે. હદીસમે વારીદ હે, મન અસ-ખહા, વ-અદ-દુન્યા, અક-સરો હુમ-મહુ, અલ ઝ-મદ્દાહો ફક-રન. લા યખ-લોગો ગના-અહુ. જો શખ્સ ફજર હોતે-હી દુન્યા જમા કરનેકી શીરમે પડ્યા હ, તો ખુદા ઉસપર દુરવેશીકા ભેજતા હે. કે વોહ શખ્સ હરગીઝ તવંગરી પર નહીં પહોંચ સકતા.

મસઅલા—૩૪—અન-નવમો, ખય-નલ ઇશા-અયને યુરેમુલ ફકરા. યાને મગરેખ, ઓર ઇશાકે દરમ્યાન, સોના દુરવેશી લાતા હે. યાને ઇશાકી નમાઝ પરહનેકે અવ્વલ સો રહા. યુકરે-હુન નવમો, શી અવ્વલીન નાહારે, વ શી મા ખય-નલ મગ-રેખે વલ ઇશાએ, સો રહના દીનકા મગરહ હે, દીનકા યુરમ, ઓર મગરેખ ઇશાકે દરમ્યાન, હદીસકા મઝમુન હે. મન નામા વલમ યોસદ્દેઃસલા-તલ અશી-યતે, ફ યકુ-હુલ મજા-યે-ક-તો, મા નામન અયના-કા વમા કર્ત અયના-કા, હ-ખ-સ-કદલાહો, ખય-નલ જન્નતે વજાર, કમા હુખસ-તના ખય-નસ સમાયે વલ અરદે, જો શખ્સ સો રહા, ઓર નમાઝ ઇશાકો અદા નકો, તખ ફરીસ્તે કેહને હે, બદ દુઆ ઉસકો, ન સોવે તેરી આંખે, ખુદા વુખકો કપેદ રખમે, જન્નત ઓર દેઝખકે દરમ્યાન, જવસા-કે પુન હમકો આસમાન ઓર અમીનકે દરમ્યાન મુકવદ રખ્યા હે. ફરીસ્તે આમાલ-નામા લીખને-વાગે ઇશાકી નમાઝ પરહનેકે આખદ,

અમલ—નામા ખત્મ કરતે હેં, ઓર હસ મુસલ્લીકો સુલતાનુલ લયલકા ખિતાબ દેકર ચલે જાતે હેં, ઓર જગ છશાકી નમાઝ ન પરહી. ઓર સો ગમા હે, તો શાયદ શીર ઉઠેગા, ઓર વક્ત છશાકા આપીર શય તક હે, ઇસ અરસેમેં નમાઝ અદા કરેગા. અયસી છંતેઝારીમે ફરીસ્તે અટકે રહેતે હેં, ઓર 'અદ ફુઆ કરને હેં.

મસઅલા—૩૫—કબ્રતુલ ઇસ્તે-માયે લિલ ગીનાયે, યુરે મુલ ફકંગ, લિએ-નદલા-હુલ મુગન્નીના, વલ મુગન્નીયાત. જ્યાદા મુબા માના બજનાબી આપીરકે દુરવેશી લાતા હે. ખુદા લાઅનત કરતા હે. ગાને-વાલે મરદોકો, ઓર ગાને-વાલી ઐરતોંકો, કયુકે વોહ શયતાનકે ફાંસે ઓર જલ હેં, અમછે દાના મરદોંકો હિસમેં ફાંસા-કર અપની તરફ ખેંચતા હે.

મસઅલા—૩૬—૨૬-હુલ સાયે-લીલ લઇ, યતુફે ખીલ લીયલે, યુરેમુલ ફેરકા. ૨૬ કરના સાયેલકો, જે રાતકે વક્ત રાટી માંગને નીકલતે હે, દુરવેશી લાતા હે, શર અતુલ ઇસલામ, મેં હે. મનિન ત-હુ-રા સાયે-લન અન બા-ખીહી, યોઅજ-જેબો શીન્નારે, અલફા સના. જીસને ફરીરકો અપને દરવાઝેસે ઝીકા કર હાંક દીયા, તો હજર અરસ તક દોઝખકે અજબમેં રહેમા.

ફાયેદા—રિવાયત હે, કે એક માલ-દાર તાજર, મીસરકા ફત્તરખાન પર બયદા હુવા, અપની બીબીકે સાથ ખાના ખાતા થા, ઓર સુમેં બીરયાન, ઓર મેદેકા રાટીયાં મૌખુદ થીં. એક ફકીરને પુછારા. હસ તાજરે બખીલને ઝીકા દીયા. બીબીસે કહા, દરવાઝા બંધ કરમે. પુછામકો તાકીદ કર, કોઇ ચલાં તક આને ન-પાવે, ફકીર

શીકરતા દીલ હોકર ચલા ગયા. થોડે દીનમેં તાજીરકો જામત આપ, માલ બરમાલ ગયા. તીજરતમેં બડા તુકસાન આયા. ધરમાર બીક-મયા. જાગા મુતલકા હોગમ, તાજીર દર બદર ગદામ કરને લગા. અંદરોજ બાદ જૈઠમે મજકુરાને એક માલદાર શખસસે નીકાલ કીયા એક રોજ મુરજે બીરયાન, ઓર મેદકી રાટીયા ખાનમેં ધરી હુમ થીં, ઓર અપને જૈહરે સાનીકે સાથ બચેઠ-કર આ-રહી થી. ચકાયક ફકીરને દરવાજે પર પુકારા, ઉસ માલદાર ને એક રાટી, ઓર મુરજે બીરયાન તોડકર બીબીકો દીયા, કે જાકર ફકીરકો દેવે. બીબી ગમ, ઓર જાકર ફકીરકો દી. ઓર ઉધરસે રાટી હુમ આપ. શાહરે સાનીને પુછા, કયા હાલ હે? બોલી યે ફકીર મેરા પેહલા જૈહર બડા માલદાર તાજીર થા, જમાનેકી ગરદીશને ઉસકો માંગને લગાયા હે જૈહરે સાનીને કહા, યે જમાનેકી ગરદીશ નહીં, બલકે ઇનસાફ હે, મેં વેહી ફકીર હું, જીસકો જીડકા-કર દરવાજેસે હાંક દીયા થા. ઓર તુજકો દરવાજા ખંદ કરનેકો બેગ થા. ઉસકા સરા માલ ખુલ, ને મેરે કબજેમેં દીયા. ઓર તુજકો-બી મેરે પાસ પહોંચાયા. ખુલ, સે હરદમ ખાફ રખના ચાહીયે. પર આદામે શરાબતકો છોડના નહીં.

મસખલા-૩૭-તર કુક તક-દીરે, ફીલ મ-ઇ-શતે ચુરે-ચુલ ફકરો તકદીરકો મહસુલમેં છોડ દેના દુરવેશી લાતા હે. યાને યું ખ્યાલ કરના. કે હમ અપની અકલ, ઓર તદખીર ઓર મેહનતસે કમાતે હેં. ઓર ઉડાને હેં. યે ખુરી ખાત હે. દુસરે માખને યે હેં. તકદીર યાને અંદાજ મહસુલમેં છોડ દેના. યાને આમદનીસે જ્યાહા ખર્ચ કર ડાલના દુરવેશી લાતા હે જબ યે આપત “વ અકરે દુહલાહા કર ફલ હુ-સ-ન.” કી નાઝીલ ફીલ. યાને દર્જ હો, કરજે હકના. કે

એકે બદલમે' ૭૦ તુમકો મીકે'એ. ત'ગ અથુ વહુ-ઢાહુ રદી, કે
 હો બાગ થે, આપને રસુલ સલ, સે અર્જ કો, કે મેરી ઇમાલકમે'
 હો બાગ હે, સો મે' અદલાહ, કો કર્જ દેતા હું. આં-હઝરત સલ,
 ને ફરમાયા, તકદીર, ઓર તદખીર, દોનોં બરહક હેં મધ-શતકે
 અસબાબમે'. એક બાગ, તુમહારે અયાલ, ઓર ઇતફાલકે ખચેં
 સાબાયાનાકે વાસ્તે રખ્યો. ઓર એક બાગ, અદલાહ-કે નામ પર
 વક્ર કર્હો. ઇજ-અલ ઇહદા-હુમા, સિદલાહે તઆલા, વલ
 ઉખરા મધ-શતલ લકા વલે ઇયા-લેકા. બાબકે મુકામ પર
 તવંગરકો તરજહ હે.

રૂબાઈ.

તવંગરાં- રા વક્ર અરો નજરો મેહમાની,
 ઝકાતો શીતરા વ એનાકે વ હદીયા કુરઆની.
 તુકે બ-દીક્તે હશાં રસી કે ન તવાની,
 જુઝ ઈ દો રકઆત વ આં હમ બસદ પરેશાની.

ઓર બાબક મુકામમે' ફકીરાંને સાબીરકો તરજહ હે.

કિતઆ.

ગર ગની જર બ દામન અફશા-નંદ,
તા નઝર દર સવાબે ઉ ન-કુની.
અઝ યુઝુર્ગી શુનીદા અમ બિસ્વાર,
સબે દુરવેશ બેદ ઝ યુઝલે ગની.

મસઅલા—૩૮—કતી-અતુર રહેમે, યુરેસુલ ફંકરા,
કાટ કાલના ખેશોંકી મોહખત, ઓર ઉનપર અહસાન ન-કરના,
દુરવેશી લાતા હે. બાઅઝે તવંગર, દુન્યાકે હરીસ, ખુદાકો લુલકર
અયસા કરતે હેં. ઓર ગરીબ ખેશોંસે અલમ હો-ખતેહે, ઉમર ઠે હમ
છુટે, અયસા કરના બહોત યુરા હે, બાઅઝ જવાન લકકે, બખ
ફર દુન્યા કમાને લગે, અપની જોરકે તાઅમે-દાર બન ખતે હેં, ઓર
અલમ ધર કરતે હેં, અપને ગરીબ માં-બાપકો ખેશોંકો લુલ
ખતે હેં, કમ-ખપ્તીકી નશાની હે. ફરજંદકા ગોખત, પોસ્ત, ઓર
ઉસકી સખ કમાઇ, માં, ઓર બાપકા માલ હે. મગર જવાનીકી
ગફલતકે સખ સુઝતા નહીં.

મસઅલા—૩૯—અત્ત તઅવ-વોદો અલલ કિઝમે, યુરે
સુલ ફંકરા. ઝુટ ખોલનેકી આહત રખના, દુરવેશી લાતા હે. રોઝ
ઓર ઉમરકો ઘટાતા હે. ઓર ખુદાકી લાઅનતમેં ગીરફતાર કરતા
હે. હદીસમેં આયા હે. ખીરફલ વાલે-દયને યઝીદા ફીલ ઉમરે,
વલ કીજબો યન-કોસુર રીઝકા. માં-બાપકે સાથ નેકી કરનેમેં
ઉમર બ્યાદા હોતો હે. ઓર ઝુટ ખોલના રોઝકો ઘટાતા હે.

મસખલા—૪૦—અપને ફરજંદોકો બદ દુઆ કરનેસે ફરવેશી આતી હે. હદીસે શરીફમેં હે. લા-તદઉ અવલા-ફકુમ બિલ મવતે, યુરેમુલ ફકરો. મત દુઆ કરો, અવલાદકે હમકેં મોતકે વારતે, કે હસસે ફરવેશી આતી હે. બલકે ઉનકે હકમેં નેક દુઆ હિદાયતકે વાસતે માંગો. દુઆ-હિલ વાલેફે, લે વ-લ-દીહી, કે દુઆ-ઇન નબીયે, લે ઉમ્મતીહી. દુઆ, ખાપકો અપને ફરજંદોકે હકમેં કમસી હે. જ્યસે પયગંબરકો દુઆ ઉસકી ઉમ્મતકે હકમેં. ગાને જલ્લ કુયુલ હોતી હે.

મસખલા—૪૧—દુઆ-હિલ અબ-વયને બે-હસમે-હીમા યુરેમુલ ફલરા. પુકારના ઝોર ખુલાના, માં-ખાપકો ઉ-હોકો નામ ભેકર ફરજંદોકે હકમેં બદ હે. ફરવેશી લાતા હે, બે-અદબી ઝોર નહસી-ચત હે. ઇસી તરેફ શાહરને ઝાંખકો, ઝોર ઝાંખને અપને શાહરકો નામ ભેકર પુકારના નહીં, નહસી-ચત હે.

મસખલા—૪૨—ફરજંદોકો વાજેબ હે, કે અપને વાલે-હયેનકે હકમેં દુઆયે ખયેર હમેશા માંગના. યુનાંયે દુઆયે માસુરામેં અત-તહીયાતકે ખાઅદ હમેશા. રમુલ સલ, ને ફરમાયા હે. અહલ હુમ્મગ-ફેરલી વલે વાલે-ફેયા વલે હિસ-તાજી, વ-મયરા હસમેં ખરકત હે, અમર તરક કરેગા, ફરવેશી, ઝોર મનહુસી હે. ઇજા ત ર કલ અબ-દુદ દુઆઆ, હિલ વાલે-હયેને ફઠ્ઠાહુ ચન કતેઓ, અન-હુર રીઝકો. જબ બંદા, અપને માં-ખાપકે હકમેં દુઆયે ખયેર કરના તરક કરેગા, તો ઉસકા રીઝક ખુદાકી ફરમાહસે મુન-જે હોતા હે.

મસઅલા—૪૩—ફતાવા-ખાની, મેં લીખ્યા હે. મન કાના ફકરો-હુ તવી-લન, કાના રીઝ-કોહુ ફેચકા. જસકે નાખુન લંબે હેં, તો હસકા રીઝક, તંગ હોતા હે. અહયા-હિલ હિલુમ, મેં અંધુ હોરય-રા રદી, સે રિવાયત હે. યા અપ્યા હો-રયરા, કદલેમ અઝકા રકા, ફધજ રા-રાય તાના, યક-એદો અલા મા તાલા મીનહા. અય અંધુ હો-રયરા રદી, તુમ્હારે નાખુન કતરા કરો, અગર લંબે હુયે, તો શયતાનકો હસપર બયેઠનેકી જયે મીલતી હે.

ફાયેદા—ફિફાયે શોઅખી, મેં હે. કે જનાબતકી હાલતમેં નાખુન કતરના ન-ચાહીયે. કયુંકે કયામતકે રોજ, અહીહુકે નઝીક નાખુન ફર્યાદ કરેગા, કે ના-પાકીકી હાલતમેં ઇસ બંદને મુજકો જુદા કીયા, ઓર લાઅનતકે ફરીશ્તોને મુઝે અજબમેં રખ્યા, અગર ગુસલ કર લેતા, ઓર બાઅદ જુદા કરતા, તો રહમતકે ફરીશ્તે મુઝે આમુદા રખતે, તબ બંદા પુછા જાયેગા. ઇસી તરેહ હૈજમત કરના યાને સર મુંડાના, કયુંકે જનાબતકી હાલતમેં બાલ નાપાક જુદા હોવેગે, ઓર ગુસલકે બાઅદ પાક જુદા હોવેગે. હજમતકે માઅને અસલ અરખીમેં સીંઝી લગાના ખુન નીકાલના હોતા હે. ઓર હજમ ખુન નીકાલને વાલેકો કેહતે હેં, ઓર મુંડાનેકો હલકુર રાસ કેહતે હેં, ઓર હીંદુસ્તાનમેં હજમ મુ-તરાશકો કેહતે હેં, જનકો અરખી ખસ્તીલાહમેં હખલ હે, વોહ ભોગ બખુખી ઇસ તફાવત માઅનેકો સમઝતે હેં.

મસઅલા—૪૪—અલ-ખુખલો રીઝ-ઝકાતે, વસ સ-ક-કાતીલ વાજે-ખાતે, ગુરેસુલ ફકરહ બખીલી કરના ઝકાત દેનેમેં, ઓર સકકાત, વાજેખાતકે અદા કરનેમેં, ફરવેશીયા સખખ હોતા હે,

સહકાર, વાળેખાત. જ્યસે ઝકાત, શીતરા, કુરખાની, કદ્દાર-રથે સુમ, વં
યમીન વ-ગવરા હે, બરા-શેરીલ યુખલા-આ, શીલ માલે, બે
વારે સીન, અવઃહાદે-સીન, ખચર સુનાઓ બખીલોકો, માલકી
બાબત, યા વારીસ લે-નહો, યા કુચ હાદીસા પડેગા, ઓર તલક
હો-નવેગા. ઓર ખુદાકા હક વચસાહી વૃમ્હારી ગરદન પર કાયેમ રહેગા.

મસઅલા-૪૫-અલ મસ-અ-લ-તો, બેલા એહ-તેયા
છન, મન ફ-ત-હા અલા નફ-સીહી, બાબલ મસ-અ-લ-તે
ફ-ત-હલાહો અલય-હે, બાબલ ફકરે, સવાલ કરના બ-ગયેર
એહતેયાબકે દુરવેશી લાતા હે. જસને બેલા અપને ઉપર દરવાઝા
માંગેકા, ખોલતા હે, અહલાહ તઆલા, ઉસકે ઉપર દરવાઝા દુરવેશીમા.

મસઅલા-૪૬-અલ ખીયા-નતો, શીલ અમા-નાતે, યુરે-
મુલ ફકરા. અલ અમા-નતો, તજર ફર રીઝકા, વલ ખીયા
નતો, તજર ફર ફકરા. ખીયાનત કરના અમાનત દારીમે, સખખ
દુરવેશીકા હે, કયુકે અનાનત રીઝકકો ખેંચતી હે. ઓર ખીયાનત
દુરવેશીકો ખુલાતી હે.

મસઅલા-૪૭-અઝ-ઝીનાઓ, યુખરે બુલ ખીના.
ઝીના-કારી, તમામ બુન્યાદ ખરાબ કર દેતી હે. ઇસ-નાને લા-યજ
તમે-આન. અઝ-ઝીના, વલ ગના. હો ચીઝે, હરગીઝ જમા
ન-હોતી હે, બદકારી, ઓર તલંગરી. યાને અગર બદકારી શુર કરેગા,
બલ ફકીર બન જાયેગા, ઇસ-નાના લા-યજ તમે-આન.
સલા-તુલ-દોહા, વલ ફકરો. હો ચીઝે હરગીઝ ન જમા હોવેંગી.
દોહાકી નમાઝ, ઓર મુશ્કેસી. યાને જો કોઈ દોહાકી નમાઝ હમેશા
પરહેગા, કબી કદ્દારકે સખખ નંગા શુકા ન-રહેગા.

મમસલા—૪૮—અલ-અકલો શીઝ ઝલ-મતે, ખાના અંધેરમેં બયેઠ—૪૨ બદ હે. ઇન્નહુ લા યક-અદોફી બય-તીન, મઝલે મતીન, હુતા યદાઆ શી-હુસ સીરાજ. તહકીક આં-હઝરત સલ, હની અંધેરે ધરમેં નહીં બયેઠને ચે. બખ તક વહાં ચીરામ રૈશન કીયા જયે. હઝરત સલ, ને બડી તાકીદ કી હે, ઇબ્તીહા કરના નમકસે તઆમકો, ઓર ખત્મ કરના ઉપર નમકકે. ઇસમેં ચાલીસ બીમારી યોસે અમન હોગા ઓર બરખતે રીઝક હોગી.

મસઅલા—૪૯—મમ-મનાઆ ખમી-રન, ફધન્નહુ યુરે-મુલ ફકરા. જીસને મના કીયા ખમીર માયે શીકા, હમસાયેકે તઈ દેનેકે વાસ્તે, મુફ્તેસીકા વારીસ હોવેગા. યુસ્તાને ફકીહ અબુલ લેસ, મેં લીખતે હે, કે અફલે અરબ, અકસર ખમીર ગીહું—કે આટોકા બના રખતે હે, હમસાયે વ-ગયરા વ-ગયરા, જે માગે દરેગ નહીં કરતે, ખમીરી રોડી, ઉસીકે મીઝાનેસે બનતી હે, હઝરત બીબી આયેશા રહી, સે હુરવાયત હે. મન બ-જ-લા બે-જરીહી મિસકા-લન મિનલ ખમીર, કાનાજ-બ-લન, ફી મીઝા-નીહી યૌમત કિયામા. જીસને બખશીશ દીયા, અપને હમસાયેકો, એક મિસકાલ બર ખમીર આટોકા, તો કલ કયામતક દીન, એક પહાડ બરાબર હો-જવેગા. બખ વોહ સવાબ ઉસકે મીઝાનમેં લાકર રખેજે. ઓર મિસકાલ અરબકે મુદ્દમેં અહાર, વ નીમ માશા વજન હોતા હે.

મસઅલા—૫૦—દુઆ-ઉસ સુએ, અલલ વાલે-કયને, યુરેમુલ ફકરા. માં-આપકો યુરા કેહના, ઓર બદ દુઆ કરના, યા રંજલ રખના, દુરવેશીકો મીરાસ દેના હે. અમર વાલે-કયન બચ્ચોકે હકમેં બદ દુઆ કરેજે, તો દુરવેશ નહીં બનેજે. અમર હરઝંદ અપને વાલે-કયન હકમેં બદ દુઆ કરેજે, તો હરઝંદ મુફ્તીસ હો-જવેજે.

મસખલા—૫૧—અન-નવમે, વક-તસ મુખહે, યુરેમુલ
ફરેમ. સુખહેકે વકતકી નીંદ, દુરવેશ મુફલીસ કંતી હે. ઈયાકા
વન નૌમે, કબ-લલ ઇશાએ, વ બાઅ-દસ મુખહે. ખઅર દાર
ખ્યાકે કબલ, ઓર મુખહે હોનેકે બાઅદ સોના નહીં, કે રહમતસે ફરીશતે
ખન વકતોમે નાઝીલ હોને હે. જમ આદમી હસ-વકત જગતા હે,
રહમતસે બરકત પાતા હે. જમ સોતા રહતા હે, રહમતસે મહરમ
હોતા હે. હઝરત અબ્દુલ્લા, ઇબ્ને અબ્દમાસ રહી, ને અપને કાસી
ફરજંકો સુખહેકી નમાઝકે વકત સોતા હુવા દેખા, તો ખદા હોકર
હસે જમાયા, ઓર મહા લા અના-મદ્દાહો અય-નયકા, અ
તનામે ફીસ સાઅ-તીલ-લતી, વુક-સમુર રીઝકો. ખુદા
તેરી બાબોમે નીંદ નદે, કયા વુ અયસે વકતમે સોતા હે, જો રીઝક
બઢનેકા વકત હે ! મિનસ-સુજતે અય-યકુમા, મમ મના-મીહી
કબ-લસ-મુખહે. કબલ સુખહેકે ઉઠના, સુન્નત તરીકા હ.

બચેત,

સુખહે સાદીક મરહમે કાપુર દારહ દર ખમલ,

ગર દલાળે ઝખમે ઇસ્ત્યા મી-કુતી બેદાર બાશ.

રિવાયત હે, કે એક રોજ, આ-હઝરત સબ, મસજિદસે
સુખહેકી નમાઝ પરહ કર, બીબી ફાતીમા રહી, કે મકાન પર ગયે,
દેખા, તો બીબી અપને બીબનિમે આદર ઓઢે લેટી હુઇ થી, આ
હઝરત સબ, ને ફરમાયા. કયા વુ મેરી બેટી હોકર, સુખહેકી નમાઝકે
વકત સોતી હે ! હસ વકત હર શબ ખુદાકી દરગાહસે ત્રીન મીઝે

તકસીમ હોતી હેં. એક તંદુરસ્તી, દુસરી ખુશ-ખોશ, તીસરી બચકતે રીઝકે રોજી. શીર ગુસ્સે હોખર આપને કહા, કાસ લીયે છન ચીઝોસે ખુદકો ત મહશ્મ કરતી હે ? હઝરત બોખી ફાતીમા રહી. હઠ બયહી, લિઝર ખાહી, ઝોર નરમીસે અર્ઝ કી, કે મે'ને ફજરમેં વુઝુ નમાઝ અદા કીયા. ફરઝંદે કુપકે, ઇમામ હુસેન રહી, રાને ભમે, જબ બીજાને પર મુઝે નપાયે, ઇસલીયે ઉનકો સમઝનેકે વારતે આદર મોહર બીજાને પર ઉનકે બરાબર આપર લેટ ગઈ હું. છત-નેમેં છુપ્પાઇલ અસે, આયે, ઝોર ગવાહી દી, કે ફાતીમા રહી. સય કેહતી હેં. તબ હઝરત સલ, કા ગુસ્સા ઠંડા હુવા. ઝોર ફરમાયા કે શરખ મુકદ્દમાતમેં દુન્યાકે અંદર ફરીસ્તોંકી ગવાહી, મેં મકબુલ નહીં રતા હું. ઇસલીયે હુકમે શરીઆતમેં હે. કે બની આદમ ગવાહી દે. જન, યા ફરીસ્તોંકી ગવાહી, કાઝી હરગીઝ કુબુલ નહીં કરેમા.

મસઅલા-પર-લા યમસ-સોહુ ઇલ-લલ અતહ-હરન. કુરઆને શારીફકો બે-વુઝુ હાથ લગાના નહીં ચાહીયે. સખ બહીકા ખાએસ બલકે ગુનાહ હોતા હે. ઝોર જો અપ્સ બેવુઝુ હમેશા કલામે મજીદકો હાથ લગાતે હેં, હમેશા મુફલીસ રેહતે હેં. કબી તવંમરી ઉનકો નહીં મીલતી મપર સમઝેં, ઝોર તૌઆ કરેં, ઝોર મુપ્દહાકી નમાઝકે ખાઅદ, તીલાવને કુરઆન કરેં, તો બેશક મુફલેસી જાયેગી. ઝોર તવંમરાં આયેગી. અમરયે એક રકુબ તીલાવત કરે.

મસઅલા-પૃ-ફકીહ અબુલ લેસ, રહ, કી ત'બી-હુલ ગાફે-કીન, મેં લીખ્યા હ ઇન્નહુ કાલા લે અલી-ઇન, વહ-ઝોર આ-ખ-રા, ચૌમલ અરબા-આ, મિન કુલે શહ-મીન, ફંજહા કવમે નહ-કીન, વમા ખ-સ-ફકીહો તઅબલા, બે કવ-મીન,

વલા મ-સ-ખા, ઇલ્લા આખે-રીલ અરખા-આ, મિન કુલ્લે
શહ-રીન, આ-હઝરત સલ, ને અલી સુરતઝા રદી. સે કહા.
બયો હરએક મહીનેમે આખીરી ચહાર શંબેસે, કે વોહ નહસ દીન
હે, અલ્લાહ તઆલાકા અન્નખ ઝમીનમે ધસ જાનેકા ઇસી રોજકો
કુવા થા. ઝોર યુનેહ-ગારોકે ચેહરે મસખ હો-ગયે ઝોર બદલ ગયે,
સોબી વોહી રોજ ચહાર શંબા, આખીર માહકા થા, ઇસી તરેહ
અમે ચહાર શંબા, વ અમે યક શંબા, મુકારેખત કરનામો મમનુ હે,
દુરવેશી લાતા હે. અમર હમલ રહા, તો ખચ્યા બે-હયા, બદ-નસીખ
પયદા હોયા. ઝોર હમેશા મુશ્લીસ રહેમા.

મસઅલા-પદ-મન ઇહ-ત-ક-રા અલનાસે, બે તઆ-
મીન, રમા-હુલ્લાહો બે ઇફલા-સીન, વ જુઝ-મીન. બે
કોઈ મહા અનાબ બંદ કરકે અદમી-યોમે કહતકા નીયતમે જમા
રખ્ખે, ગીરાં કીમત હોનેકી ઉમ્મીદ કરે. ખુદા હસકો આખીરકે
તઈ ઇફલાસમે, ઝોર મરઝે જુઝમમે ગીરફતાર કરદેમા, મન ઇહ
ત-ક-રત તઆમા, અર-ખ-ઇના યવ-મન, યતલો-ખુલ કહતા,
ફઅલય-હે લાઅ-નતુલ્લાહે, વલ મલા-એ-ક-તે વન્નાસે અજ
મધન. વલા યક-બલુલ્લાહો મીનહો, ફર દન, વલા નફલા.
જસ અખસને અનાબ છુપાકર ચાલીસ દીન રખ્ખા, બેચના બંદ
કાયા, ઝોર ગીરાં હોનેકી ખાલીશ રખ્ખી, હસપર લાઅનત હે, ખુદા
ઝોર સખ ફરી શ્તોં-કી, ઝોર સખ આદમીયોં-કી ખુદા હસકી ફરઝ
ઝોર નશીલ ઇબાદત, હરગીઝ કુખુલ નહીં કરતા.

મસઅલા-પદ-કિમાર-ખાઝીમા અસખાખ, ઝોર આનાતે
અખીર, ધરમે જાકર રખના, જસસે બરકત જાવી હે, ઝોર મુશ્બેસી

આતી છે. અગરચે ખુદ નહીં ખેલતા હે. લા તદ-ખોલુલ મલા-
એ-ક-તો ખય-તન, શીહુ ખમ-રન, અવ ફર-કુન, અવ તંખુરન
અવ નર દુન, લા યુસ-તખખો દુઆ-ઓહુમ, વ યર ફઉલાહો
અન-હુમુલ ખર-કતા. યાને નહીં દાખીલ હોને ફરીસ્તે ઉસ ધરમે,
જહાં શરાય રખખી હો, યા દફ, યા તંખુરા, યા નરફ, ચોરસ, ધરી
હો. ઉસ ધરમે રહેને-વાલોંકી દુઆ કુ'યુલ નહીં હોતી. ઓર ખુદા
તરોંસે ખરકત ઉઠા લેતા હે. જહનો જઅબકે અશીયા ધરમે રખને-
સેબી આદમી યુનહા-ગાર હોતા હે. અગરચે ખુદ ઉસકા ઈસ્તેમાલ નહીં
કરતા હે, ઓર ઉસકા ખર અકસ યે મસઅલા હે, કે કુરઆને
શરીફ, કીસી શખ્સને અપને ધર લાકર રખખા. ઓર પરહતા નહીં
તો યુનાહ-ગાર હોતા હે મગર નીયત કરે, કે ઉસકા ધરમે રખના
ખયરો ખરકત હે અલખતા યુનહા-ગાર નહોગા, બલકે ઇસ નીયતમે
સવામકી ઉમ્મીદ હે.

મસઅલા—૫૬—વલ ખોલો શીત-તરીકે યુરેસુલ ફરકા.
રાસ્તેમેં પેશાખ કરના, સ-ય-મે નફલાસ હે. ઓર શરેઅ શરીફમે
અદાલતે શહાદત, ઉસ શખ્સકી સાકાત હોતી હે. હસી તરેહ રાસ્તેમેં
કીસીને કુછ તઆમ, યા મેવા ખાયા, યા ખરહના સર ખાઝારમેં
ગયા. ઉસકી ગવાહીબી નાકુયુલ હોગી, યાને વોહ શાહીદે આદીલ
નરહા. ઓર મુફ્ફેસી ઉસપર હુમલા કરેગી, તૈયા હસ્તીગ-ફાર કરે,
વહાં તક-કે તંવગરી ઉસકી તરફ ન આવેગી. ઇસ તરેહ ખાઝારમેં
રાહમેં ખાના પીના. ખોલ (પેશાખ)કરના મના હે. મન બાલા ફીત
તરીકે કે અન્નમા બાલા અલા કબ-વીન. ઇસને રાહમેં હસ્તીનજ
કીયા, જોયા ઉસને કબ પર હસ્તીનજ કીયા. યુનાહ હોનોંકા ખરાખર હે.

મસઅલા—૧૭—હમેશા બેઠુલા-ગોધ,ઝોર મરખરી કરના. હઝલીલાત કેહના મુફલેસી લાતા હે, ફજ-તનેયુ, મિનલ હઝલે—
યાને હઝલેસે પરહેઝ કરે.

મસઅલા—૫૮—બરહના સર ખાના ખાના, બાએસે દુરવેશી
હે. ઓરત અમર અપના સર બરહના કરે, તો ફરીસ્તા દુર બામ
જતા હે. સર બરહના કઝાયે હાજતકો જના, યા બાઝરમેં શીરના,
ઇમાન-દારકો મના ઝોર નહસ હે. કયુ'કે, અલ હયાઓ મિનલ
ઇમાન. કયુ'કે હયા, ઝોર અદમ ઇમાનકા જુઝ હે. મલ-લા અ
દ-બા લહુ, લા દીના લહુ. જસકો અદબ નહીં, ઉસકો દીન નહીં.

અયેત.

બા અદમ બાશ બાદશાહી કુન,
બે-અદબ બાશ હરમે ખાહી કુન.

મસઅલા—૫૯—સીબ-દયે તીલાવત નકરના, યા ફીરાઅત
પરહનેમે સીબદેકો આયતકો છોડ દેના, યાને ન પરહના, બે-અદબી
હે. ઝોર બાએસ મુફલેસીકા હોતા હે, કે સીબદા કરના પડેમા. ઇસ-
લીયે આયતે સીબદા, જે ૧૪ મુકામ પર, કલામે મજદમે હે. હસ
આયતકો ન-પરહના. કયતાનીયા શીરકેમેં જાયેઝ હે, યે મસાયેઝ
બે-ઇમાન કુયે હે. ઝોર હોતે હે, અહલે સુખત, વ જમાઅતકી
અજામત આદબે ઇસલામ, નશાને ઇમાન, હુસને આદાત હે.
ખીલાફે ફકમે સરઅ કરનેસે, સામત ફકલાસકી આતી હે, ઝોર
બરખત જાતી હે,

મસઅલા—૬૦—કાસી શપ્સકા શાના, (કંધી) આરી-ચતન માંગના
અપની દહીમે કરતા દુરવેશી લાતા હે, સલા-ચુન લયસા શીહા
ઇશ-તીરા-કુન, અલ મીશતો, વલ ખીલાલો, વલ મીસવા-કો
તીન ચીઝોમે શરાકત, (ભાગીતારી) કરના, જયેઝ નહીં, શાના,
ખીલાલ, ઓર મીસવાક

મસઅલા—૬૧—અલ ખોલો ફીલ માઇદ દાયેમે મમનુઉન,
વ ફીલ માઇલ જારી મકર-હુન. ખોલ (પેશાગ) કરના હોઝ, યા
તાલાખમે મના હે. ઓર જારી પાનીમે ખોલ કરના, મકરહ હે.
ખમ-સતુન ચુરેસુન નીસ-યાન. યાને પાંચ ચીઝે અયસી હે, કે
ઉતક કરનેસે નીસયાન, ઓર ફરામોશી, ઉસ આદમી પર જોર કરતી
હે, ઓર આલીમ ઓર ફકીહ-કે વાસતે ફરામોશી, ઓર નીસયાન
એક બડી આદત હે. અવ્વલ તાજાગ, યા હોઝમે ખોલ કરના, દોયુમ
ખાકરાર, યા રાખકે ઉપર ખોલ કરના, સીયુમ ચુહેકા જુકા ખાના,
યાને કાસી ચીઝ-મેસે ચુહેને કુછ ખાયા હો, વોહ ચીઝ ખાનેસે
ફરમોશી જવાદા બઢતી હે. ચહાઇમ, કીજલેકી તરફ મોંઢ કરકે
ખોલ કરના, પંજુમ. કીદગાની હરામ-ખોરીમે ખોના.

મસઅલા—૬૨—અ-ગયેર લંગી બાંધે નાહના, યા પાનીમે,
તાલાખ, ઓર હોઝકે બરહના (નંગા) ઉતરના, બાએસ મુફલેસીકા હોતા
હે. બરહના ચુમલ, યા વુઝૂ કરના, નીહાયત બદ, ઓર અનહુસ હે.
ઇન-નહલાહા તઆલા હૈયુન. સતી-રન. ચોહીખુલ હયાયા,
વસ-સતરે, ફ-ઇજ ઇગ ત-સ-લા અ-હ-હો-કુમ, ફલ યસ
તતીર, તહકાંક અહીહ તઆલા, કીદ હે સતાર હે. હયા, ઓર

સતરકો દોસ્ત રખતા હે, જો કોઈ એક તુમ-મેંસે જળ ચુસલ કરે,
તો ચાહીયે-કે, હુંગી ખાંધકર નહાવે, અમરએ તનહા મકાન હો,
શીરબી રહમતકે ફરીસ્તે મૌબુદ હેં. બરહના શખ્સકો દેખકર ચસે
જાતે હેં. ઓર લાઅનત કરને-ચાહે ફરીશને વહાં ઉસપર લાઅનત
કરતે હેં, જળ તકે વોહ શખ્સ કપડા પેહને, ઓર અચસાબી
આં-હઝરત સલ, સે વારીફ હે. નહા અનીત તાઅર-રી, વસ
જવલે શીલ મગ-સલે, વ કાલા મન ફાઆલા જાલેકા, ફ
અસા-બહુલ વસ-વાસો, ફલા યહુ-મન્ના ઇલ્લા નફ-સહુ.
ચાને મના કીયા. આં-હઝરત સલ, ને. બરહના નહાનેસે, ઓર
નહાનેકી જાચે પર ખોલ કરને-સેબી. ઓર ફરમાયા, અમર કોખ
અચસા કરેમા, ઉસકો સખ્ત ખીમારી વસવાસ, ઓર વાહીમાકી લજેગી,
શીર વોહ હરગીઝ મલામત ન-કરેમા, મમર અપને નફસકો,
ચાને ખુદકે હાથસે અચસી ખીમારી પકડેમા, કે જીસકા ખલાજ
નહીં હો-સકેમા.

મસઅલા—૧૩—બરહના હોકર સોનેકે ખીજોને પર લેટનાબી
નહસી-યત હે. જીન, યા શયતાનકે સાયેમેં ગીરફતાર હોમા, ઓર
ચુફલીસ બન-જાયેમા.

મસઅલા—૧૪—સોતે વ.ત પાય-જમા, યા હુંમ, ઉતાર કર
સરકે નાચે રખકર સોના મનહુસ હે ઓર ખૌફ-નાક, ખાજ દેખ-
નેમેં આજઝે.

મસઅલા—૧૫—જાઅઝે લોગ, અપને ખીસ્તરકે પાસ હુબરમેં
લોટા મીટીશ, યા તસ્ત, યા સેલાઅચી, ખોલ કરનેકે વાસ્તે રખતે
હેં, ઓર જ-સઅબે બારાં, વ તારીટી, વ સરમાકે બાઅેસ, હુબરકે
બાહેર ઇસ્તીનજેકો નહીં નીકલ સકતે. અલ-મરઝ બોલકી બદબો-સે

રહમત, વ અરકતકે ફરીશો વહાં નહીં આ-સકતે, ઓર વોહ જયે દેવ, યા હફરીતસે ખાલી નહીં રેહતી. વયરાની, ઓર નહસી-ચતકા સખખ હોતા હે.

મસખલા—૬૬—મવલાના, ઝીયાઉદ્દીન સીનાઇને, ઇસ કીતએમેં દસ મનહુસ અશીયાકા નામ ખતલાયા હે.

કિતઆ.

અશ-રમ મ-ન-અત દુખુલા બય-તીન મ-લ-કન;

આલાતો કિમા-રીન કોશે-ફત મસતુ રતુન.

ખમ-રંવ વ જ-ર-સુન વ કોના-સતુન, વ મીઝમા-રન.

કલ-ખુન જુનુ-ખુન મજ-મઓ બવ-લીન વ સુ-રતુન.

યાને દસ ચીઝેં અયસી હેં, કે રહમત, ઓર અરકત, કે ફરીશ-તોંકો ધરમેં આનેસે મના કરતી હેં. યાને જીસ ધરમેં ચે ચીઝેં હેં, વહાં ફરીશને નહીં આતે. કીમાર બાઝી, જુવા-બાઝી, શતરંજ, અંજુફા, નરદ વ-ગયરા, મસતુર શય ખોલી જાવે, યાને બરહનગી, શરાબ, ધંટી બખનેદી, જીસે નરગોલાબી કેહતે હેં. ધરકા કચરા ઝાઝર એક જથે ધરમેં રખ્યા હોવે, પુંગી, શહનાઇ, તુતારી, કરના, વ-મયરા, કુત્તા, જુનુખ, યાને જનાખતકા યા એહતે-લામકા ગુસલ ન-કીયા, ઓર નાપાક બવઠા હે. ખોલ બરતનમેં જમા કરકે રખ્યા હો, તસવીર જાનદાર દેખવાન, યા ઇનસાનકી. જનાખ પય-

મંબર સહ, ને, ઝોર ઉલમાયે કિરામ, ઝોર ઉલમાયે ઉઝગામને મુસલમાનો—કી ખચર-ખાહીકે લીયે. કિતાબોમે અચસી ચીઝે, તમામ ઝાહીર લીખ દી હેં, કે ડુબાને કામ નહસ હેં. મન કરે, બરકત જાયેગી. ઝોર મુફ્તેસી આયેગી, ડુબાને કામ સખાદતકે હેં, કે ઉસકે કરનેસે રહમત, ઝોર તવંગરી આયેગી, ઝોર મુફ્તેસી જાયેગી. અબ જો કામ કરનેસે બરકત જાયેગી, તો માઅયુમ હુવા, કે વોહ કામ ન કરનેસે બરકત આયેગી, ઝોર મુફ્તેમી આયેગી, ઝોર બગત જાયેગી, ઇસ ઉલટ ફેરકો સમજ-કર જસને ઝીંદગાની પુરી કો, દુન્યામેંબી તવંગર, ઝોર આબેરત-મેંબી તવંગર બના હે. દુન્યાકી તવંગરી ફાનીયા હે. ઝોર આબેરતકો તવંગરી બાકીવા હે.

મસઅલા—૬૭—તર-કુસ સલાતે, યુરેમુલ ફેરકા. નમાઝ તરફ કરના, મુફ્તેસીકા વારીસ બનાવી હે. જાદુલ અરવાહ, મેં લીખ્યા હે, કે હજરે અસવહ, જો કાઅ-અતુહ્લા-કે કોનેમે નમજ હે, ઝોર ઉસકો બોસા દેકર તવાફ થુર ફોતા હ. વોહ એક પથરે સીયાહ હે, કે ફરીસ્તેમી ખાસીયત ખુદાસે પાયા હે. રોજે મીસાકકો અહદ-નામા અરવાહકા લીયા ગયા થા, સો તમામ બની આદમકે નામ ઉસમેં મરકુમ હેં, ઉસ પથરકો ખુલા:ર, ખુદાને ફરમાયા, નેરા મોહ બોલ ઉસને બોલ દીયા. તમ વેહ અહદ-નામા. લખેઃ કર ઉસકે મોહમેં રખ દીયા. હુકમ હુવા, નીમલ જા. તો નીમત ગયા. શીર હુકમ હુવા, જો બની આદમ તુજકો હાથ લગાવે, બોસા લવે, ઉસકે યુનાહ તુ સદખ કરવે. ઉસકો પાક બનાદે, કહા અછછા. બાઅદ તીન સતરેં અરવાહોકે ચાહ દીલાનેકે વાસ્તે ઉસપર લીખ દા. પેહલી સતર, ખુદાકા કલ્મયે તવફીદ હે. ઝોર દુસરી ઝોર તીસરી સતર, ફેઅબે બા કરને, ઝોર

ફેઅલે નેક નકરનેકી સજા યાદ દીલાઈ ગઇ છે. ઇન્ની અનહલાહો લા ઇલાહા ઇલ્લા, અના અફ-કરૂઝ ઝાની, વં અ-અંરશી તારેકુસ સલાત. હક તઆલા, ફરમાતા છે. તહકીક, મેં ખુદા હું. કે સીવાયે મેરે કોઈ ખુદા નહીં ઝીના કરને-વાલોંકો મુશ્લીસ બનાતા હું. ઝોર નમાઝ ન-પરહને વાલોંકો બરહના બનાતા હું. યાને મુશ્-લેસી ઉનપર બેજતા હું.

ફેદ.

અયતાન હજાર મરતબા બેહતર ઝ બે-નમાઝ,

આં-સીબદા પેશે અદર વા પેશે હા નક-દ.

અલ્લ ઝઝઝ યે હજારે અસવદ ઝેદ ફરશનેકી સરતમેં, કલ કયામતકે રોજ હજુરમેં ખુદાકે નામેં આર હાજ્યોંકે તવાફે ઉમરા. સહ, આર આમલના ગવહી દેગા ઝોર નમાઝી મુસલમાનકો પેહછાન કર બજતકી રાહ બતાવેગા.

મસઅલા—૬૮—ચુર અતુલ ખુરજે, મિનલ મસ-જહે બ અ-દસ સલાતે, બિલાદઅ-વાતન. જલ્દની લ જાના મસજદકે બાહર બાગદ નમાઝકે આ-ગયેર દુઆ માગનેકે, યાને અબી ઇનામને દુઆ ફાતેહા નહીં કી. જો ખુદ મસજદસે બાહર નીકલ આયા, યે મુશ્લેસીકા બાએસ છે. હુકમ તો યું છે, કે નેક-અખ વોહ. કે સખ મુસલ્લીયોંસે કમલ મસજદમેં આવે, ઝોર સખકે બાગદ, મસજદસે નાવે. બાઅદા કુલ્લે ફરી-ફતીન, દાઅ-વતુન, મુસ્તઅ-બતુન.

વમલ-લમ યશા, ફદલાહો યગ-દેઓ અલય-હે. યાને બાઅદ હર હરઝ નમાઝકે દુઆ કુલુલ હોનેકા વક્ત હે, અગર કીસ્તીને ન આહા દુઆ ન-માંગા, તો અદલાહ મઝબ કરતા હે, ઉસપર કે યે બંદા બે-પરવા હો-ગયા. મુઝસે કુછ હાજત ન-રહી, ઉસકો માંગનેકી, જબ મઝબે ખુદા હુવા, તો હજર બલા રંજ મુફદંસી આતી હે.

મસઅલા—૬૯—કલા-મુદ-દુન્યા ફીલ મસઅદે, યુરેમુલ ફંકરા. દુન્યાકી બાતે મસઅદમે કરનાબી દુરવંશી લાતા હે, રિવા-યત હે, કે હલામ દુન્યાકા મસઅદમે કીસ્તીને કાયા, તો એક બદલુ તમામ મસઅદમે ઉસકે મોહસે ફયેલ જાતી હે, આર ફરીસ્તે રહમતકે મસઅદસે બાહેર નીકલ કર, ખુદાકે નઝદીક જાતે હ. આર ફ્યાદ કરતે હે, કે તેરે બદોને હમકો તેરે મકાનસે બાહેર નીકાલ દીયા હ. તબ ખુદા ફરમાતા હે, શીર જાઓ, હમને ઉનકો હલાક કર ડાલનેકા ઇખત્યાર વુમકો દીયા હ. આર એક રિવાયતમે હ, ખુદા ફરમાતા હે. ફયે-ઇઝ-ઝતી, વ જલાલી, લા ઓસત લ-ત-નહુમ અકવા-મન, મિન જાને-બાલ મશ-રેકે, લે યબ-રુજુ હુમ મિન બુયુ-તીહીમ, કમા અપ્ર-જુકુમ મીન બયતી. કસમ હ. મુજકો મેરી ઇઝ-ઝત, આર જુઝુર્ગીકા, કે મુસદ્દત, આર બાલીબ કરંગા ઉનપર એક કૌમ. જે મશરૂકકા જાનીબસે આવેગી, આર ઉનકો ઉનહોંકે ધરેસે બાહેર નીકાલ દેગી. જયસા-કે ઉન્હોને વુમકો હમારે ધરેસે બાહેર નીકાલ દીયા હ. અલ-ગરઝ કીતના મઝબ ખુદાકા ઇસ સબબસે નાઝીલ હોને-વાલા હે. જીસકા કુછ શુમાર નહીં હો-સકતા. મશરૂકકી જાનીબસે જે કૌમ આને-વાલી હે. સો માજુબ, માજુબકી કૌમ હે. કે બની-આદમકો તમામ હલાક કરેજે. તમામ અનાબ,

હરખત, ખા-જવેંગે. ઓર પાની નદી, કુઓંકા પી-જવેંગે. બાઅદ જનન-વરોંકા આવેંગે. અહ્મી-હુમ્મા આફેના, મિન કુહલે બલા-ઇદ દુન્યા, વ અજા-ખીલ આખેરા.

મસઅલા-૭૦-અત-તકલોમો, શી હા-લ-તીત તવદ-દા મકર-હુન, વશીલ ઇસ્તે-સાલે અશદ-ફલ કરા-હતે, ખાત કરના વુજુ કરનેકી હાલતમેં મકર-હુ છે. મગર ગુસબકી હાલતમેં સખ કરાહત છે. વુજુમેં હર આઝા ધોતે વકત પરહનેકી દુઆએં હેં. બાઅહે મુસ્તહમ કેહને હેં, સો મુસ્તહમ કામ છોડકર, મકર-હુમેં ગીરફ-તાર હોના શયતાનકા એક ફરેખ છે. ઓર બે આકીલ દાના, કાખીલ, નમાઝી લોગ ઇસ ફરેખમેં અટક જાને હેં.

મસઅલા-૭૧-મન રદ-ફલ ફુતુહા, ઉમ-તલીયા ખિસ મુવાલે, જસને ફુતુહ યાને હદીયા રદ કીયા, ઓર ન લીયા, આખીર કો માંગનેકી અજામે ગીરફતાર હો-જતા છે. યાને બ-મયેર માંગે કીસીને કુછ દીયા, ઉસકો કુબુલ કરના આહીયે. હયુ'કે વોહ ખુદાકી તરફસે આયા છે. હરમાઝ ઉસકો રદ ન-કરના આહીયે. ઇજા આતીતા બે-ગાયરે મસઆ-લતીન, ફ-ત-કખ્ખલ, વ કુલ, વ તસદ-દક, ફ-ઈજાહા હદી-યતુન, વ કરા-મતુન, મિ-નદલાહે તઆલા. જખ કે તુજકો કીસીને બ-મયેર માંગે કુછ ભોજવાયા, યા દીયા, કુબુલ કરલે ઉસકો, ખા, ઓર ફસરોંકા ખીલા, કે વોહ હદીયા, કરામત છે, અહ્મીહુકી તરફસે. સલાતે મસઉદી,મે લીખ્યા છે, કે મની, ઓર ફકાર, સખકો હદીયા કુબુલ કરના આહીયે. ગર કુબુલ નકરે, તો ખુદા ઉસકો મોહવાજ કર દેગા, માંગનેકે વાસ્તે.

અયેત.

ચીઝે કે બે-સર્વાલ રસદ દા-દયે ખુદાસ્ત,

આરા તુ રદ મકુન કે શીરના-દયે ખુદાસ્ત.

મસઅલા—૭—કમલ અઝ ઇશા, સો રેહના, ઓર ખાઅદ અઝ સુખ્દો ઉઠના, દુરવેશી બાતા હે. ખુલા સતુલ હકાયેક, મેં હે. કાલત ડિમ્મો સુલય-માનો અયલ હીસ્સલામ, લે-ઇખને-હા સુલય-માના, યા ખુનૈયા, લા તક-સેરૂન નવમા ખીલ લયલે, ફૂઝના કંત-રતન નવમે, ખીલ-લયલે યનજે-ઉલ અખદા ફકીરન ચૌમલ કીયામા. સુલયમાન અલે, ફી વાલીદા સુલયમાન અલે, કા રેહતી હે. કે અય મેરે બેટ રાતકો મત સો, કીસ વસ્તે-કે કસરત નીંદી બેદેકા કયામત-કે દીન, ફકીર બના દેતી હે. યાને જખ રાતકો સોચા, તો ખ્યાદત નહોગી, જખ ઇખ્યાદત નહીં હે, તો કયા-મતકે દીન મુકલીસ બનેગા, હાથ ખાલી રહેગા.

મસઅલા—૭૩—કન-સુલ ખયતે લય લન, યુરેસુલ ફકરા. જાડુ દેના ધરમે રાતકે વહત મુકલીસ બનાતા હે.

મસઅલા—૭૪—મન ક-ન-સા ખય-તહુ, બે ખીર કતીન, ફૂઝજહુ યુરેસુલ ફકરા. ઇસને ધરકો કપડેકી ચીંદાયોસે જાડા. તો ઉસને દુરવેશીકો ખુલાયા, નહસ હે, કપડેકી જરૂબસે ફૂઝકો જાડના.

મસઅલા—૭૫—ઇજા અ-ક-લા, અવ શરેબા, અ-હ-દો-કુમ બે-શીમા-કીહી, ફૂલ ચાકુલ, વ યશ-રેબ, બે-યમી-નીહી, ફૂઝ

નશ-શય-તાના, યાકુલો એ શીમા-દીહી. જળ કાઢ તમને
ખાના ખાવે, યા પાની પીવે ખાયે હાથસે, તો કહો, કે ખાઓ પીઓ
સીધે હાથસે, ક્યું-કે શયતાન ખાયે હાથસે ખાતા પીતા હે.

મસઅલા-૭૧-ખાઝ, ઝોર લહસનકે પોસ્ત, બે-સખખ જલાના,
યાને ઝોહરાકો કીશ-રીલ બ-સ-લે, વસ-સીર. નહસ હે,
ઝોર ઉસકા ધુવા મખરાબે અરવાહે ઉલવી હે. યાને ફરીસ્તે મોઅકકીલ
પાક ઉસકી બદખુસે બાગ જાતે હે. ઝોર સીફલી અરવાહ, યાને
અફરીત, દેવ વ-ગયરાકા મરગુબ હે.

મસઅલા-૭૭-લા-તોહક-કેરે, કસ-રતલ ખુખઝે, વ કુહુ
મિમ્મા યસ-કોતો મિન યદયા, ફરજા જાલેકા મુહુરે
હુરલ-ધને, વ મન અ-ક-લહુ યુસ-ર-ફુલ જુનુનો, વલ
જુજામો અનહો, વ અન વ-લ-દીહી, વ વ-લ-કે વ-લ-દીહી,
રોટીકા ટુકડા નાચે ગીગ, તો ઉસકી હીઝરત મન કરો, જલકે જો
દસ્તર ખાન પર હાથસે રેઝા ગીરા હે, હસે ઉઠાકર ખાઓ, ક્યુંકે
ઉસકા સવાબ ફૂરલ ધનકા મેહર હે. ઝોર જસને વોહ ગીરે હુયે
રોટીકે રેઝે ઉદાયે ઝોર ખાયે, ઉસકી અરકતસે ધમરાઝે જુનુન, ઝોર
જુજામ, ઉસકે બદનસે, ઝોર ઉસકી અવલાદકે, ઝોર અવલાદકી
અવલાદકે બદનસે ખુદા દુર કરેમા, તફસીરે. દુરફલ મઅ્યાની, મેં
લિખખા હે, કે એક વક્ત અમદુદ્દલા ખીન ઉમર રંદી, રાહસે
ચુજર કરતે થે, રોટીકા ટુકડા પડા ફુવા પાયા, ચુંકે રોઝદાર થે, હસી
વક્ત ઉસકો ધુલવા-કર ખા ન-સકે, શુલામકે હવાસે કાયે, જળ
છફતારકા વક્ત હો-ગયા, શુલામસે વોહ રોટીકા ટુકડા માંગા,
શુલામને કહા, જળ રસ્તે-મેંસે ઉઠાકર આપને વોહ મુઝે દીયા, મેં

ઉસકો ધોકર ખા-લીયા. હઝરત અબ્દુલ્લા, ખીન ઉમર રહી, ને
 ઉસી વક્ત ઉસ અલામકો આઝદ કર દીયા. ઝોર ઠહા, ઇજ-હુખ
 ફ-અનતા હુરેન, હાઝીરાને મળવીસને આઝદ કરનેકા સખખ
 પુઝા, આપને ઠહા, સુતા હે મેને રમુલ સલ, સે. કે ફરમાયા. મન
 વ-જ-હા કસ-રતા ખુખ-ઝીન, ફ ગ-સ-લહા, મુમ્મા અ-ક-
 લહા, લમ-તસેલ ઇલા જવ-શીહી, હતા યગ-ફરદાહો લહુ.
 જસને રાટીકા ઢુકડા પઠા પાયા, શીર ઉસકો ખાયા ધોકર, વોહ ઉસકે
 બદનકે ઇરમ્યાન પુરા પહોચા નહીં, કે ખુદાયે તઆલા, ઉસ બદેકો
 બખ્શતા હે, અલ પુઝુઓ કબ-લત તઆમે, યન-શીલ ફકરા,
 વ બાઅ-હત તઆમે, યન-શીલ હુમ્મા. ખાનેકે કમલ હાથ
 ધોના, પુઝુ કરના. છદલાસકો દુર કરતા હે. ઝોર બાઅદ તઆમકે
 હાથ ધોના ગમકો દુર કરતા હે.

મસઅલા-૭૮ તાંખીહે, અયુસ-લેસ, મે' મરકુમ હે.
 મા ઇસ્ત-ખફ્ફા કવ-મુન ખીલ ખુખઝે, ઇલા ઇમ-તીલાઆ
 હુદલાહો ખીલ જુઇન. નહીં કીસી કૌમને ગટીક સાથ માઅજુરી
 કી, ઝોર ઉસકી હીઝરત કી, મગર યે. કે ખુદા ઉસ કૌમકો ભુકકી
 બલામે ગીરફતાર કરતા હે. યાને રાટીકો, ખાર રખનેકો શામતસે
 સખ તરેહકી મુફ્ફેસી, ફરવેશી સારી કૌમ પર આતી હે. જર અતુલ
 ઇસલામ, મે' લીખ્યા હે, કે સહનક, યા કાસેકો રાટીકે ઢુકડેકા ટેકા
 ન-લગાવે, યા રાટીકે ઉપર નમક-દાન, યા કલીયેઝા ખાલા ન-રખ્ખે.
 બલકે રાટીકો કલીયેકે ખાલેકે ઉપર રખ્ખે. જસમે' રાટીકી તાઅઝીમ
 વ અદમ હો, સો કરે. જસમે' તહ જર હો. સો ન-કરે.

મસઅલા-૭૯-જસ જાય પુઝુ કરતે હે', ઉસી જાય મોલ
 જાકરે, કબુ'કે મુતવલીકે હકમે' પુઝુ કરનેકી જાયે પર, જો ફરીસ્તે

ધસ્તીગ-દાર, વ અબકાર કરતે હેં, સો બોલકી બદલુ નમસતકે સખમ નીકલ જવેંજે, ઉસકા અકસ (ઉલટા) બોલ કરનેકી જયે પર, વુઝુ નકરે, કે બે-હાસીલ હે.

મસઅલા-૮૦-અ-ત-વદદી ઇનદા મકા-મીલ ઇસ-તીન જાયે, યુરેસુલ ફકરો. ધસ્તી તરેહ વુઝુ કરના ઉસ જયે પર, કે જહાં ધસ્તીનજ કરને હેં, દુરવેશી લાતા હે. ફતાવે હુજજત, મેં મરકુમ હે. કે બફે ધસ્તીનજ કબી બોલ કરનેકે માઅનેમેં આતા હે, ઝોર કબી કુલુઅક આઅદ પાનીસે આઅ-દસ્ત બેનેકે માઅનેમેં આતા હે, કે હસકી જયે અલગ જની રેહતી હે, કબી મસ્તબરા ઝોર ધસ્તી-નજ, એક માઅની-મેંબી મુરવ્વજ હોતે હેં. અસલ યે હે, કે નાપાક જયે પર પાક પાની નહીં ઢાલના, ઝોર પાક જયે પર નાપાક પાની નહીં ઢાલના, મના હે.

મસઅલા-૮૧-વુઝુકે આઅદ, હાથ ઝોર મોંહ, કપડેસે ન પુછના, બરકત જતી હે. કતરે વુઝુકે પાનીકે દાઢીકે પાનીસે ટપકતે હેં, ઝોર જંદા તમબીરે તહરીમા કેહતા હે, ઝોર ઉંગલીયોં સેબી પાનીકે કતરે ઝરતે હેં, હર કતરેમેં એક ફરીસ્તા બરકતકા ખુદા પયદા કરતા હે, કયામત તક વુઝુ કરને-વાલેકે હકમેં દુઆયે ખયેર કરતા હે, અઅદુલ્લા, ખીન, અખખાસ રહી, સે રિવાયત હે, કે મેને પુછા, રસુલ સલ. કા. અનીલ, મુ-ત-વદદી હલ યમ સહુલ માઆઅન વજ-હેહી, કાલા અતમ-સહો, અન વજહે કલ ખય-રાતે, લકા-કુહલે કત-રતીન, ઇસ-ખાતો હ-સ નતીન, વ કફફા-રતો સૈયે-અતીન, વ તર-ફઓ, દ-ર-જતીન, યાને મુ-ત-વદદીકી આબત, કે વોહ વુઝુ કરનેકે આઅદ, પાની મોંહકા મુંઝ કબે યા નહીં ? હઝરત સબ, ને ફરમાયા, કયા તુ ખયરાત, અખને

मोहसे पुंछकर नीकाल चलता है? हरजोक कतरा नेकी वसआत करने
 वाला है. गुनाहोका कइहारा है. उसके सभय जन्ततमें हरज
 पुंछने होने-वाला है. धामे अज्जल शमसुल अकम्मा, सरेप्पसी
 रह, ने इरमाया, के पुंछके आअद कपडेसे मोह पुंछना दीनमें इरवेशी
 जाता है. पुंछा-सपुल छुकायेक, में है. के आं-हजरत सल. ने
 इरमाया, के कल कयामतके दीन, जेक शप्पसकी नेकी जदी, मीजानमें
 तेपेजे, नेकी छलकी हो-जयेगी, और जदी भारी, वोह शप्पस
 धुनसयेगा, जेक इरीशता रमालका कपडा लायेगा, उससे वोह शप्पस
 पुंछके आअद, हाथ पाड़ि पुंछा करता था, जम वोह नेकीकी जनीज
 रज-दीया, नेकी, भारी हो-गछ, जन्ततमें दाप्पील होनेका अंदेका छुम
 मीला, तज वोह अंदा पुछेगा, ये कपडा क्या मीज है? इरीशता
 कहेगा, ये कपडा वोह है. के कभी दबी पुंछके आअद हाथ पाड़ि तु
 पुंछा करता था. कस जाजत अमपु हनीका रह, ने इरमाया, के आना
 आनेके कयल हाथोका घाने है, सो सुनत है, और उसका पानी
 कपडेसे पुंछना मकरह नही. मगर पुंछके आअद मोहका पानी पुंछना
 मकरह है. हाथ पाड़िका पुंछना मकरह नही. कपु-के जयसा मोह
 तर रजनेमें कतरै टपकने है, और मुज्ज सवायका होता है,
 अयसा हाथ पाड़ि पुछने-सेभी वोह कपडा मुज्ज सवायका हो-जता
 है. ये नशानीयां अहले मुन्नता जमाअतका है, जहीरमें छोटे काम
 हैं, मगर अहलाह के नजदीक जडे कामके काम हैं, हर नाकामके
 वास्ते बेहतर हैं.

असअमला-८२-जनाजतकी हालतमें कुछ आना, इरवेशी
 जाता है. अगर मुररत हो, तो पुंछ करेवे, शीर आवे, पीवे, तो मुअयेक

નહીં. ઇસી તરેહ વાઅદ મકારેખાનેકે (નઝદીકી) મકારેખતે સાની, કમલ અઝ ગુસલ મના હે. મગર વુઝુ કર લેવે, તો મુઝાયેકા નહીં, કે હો ફઝ ગુસલકે વુઝુ કરનેમેં અદા હોજને હે. ઇજ્જ કાના જુનુ-ખન ફ-ઇજ્જ અરાદા અંચ-ચાકુલા અવ યનામા, તવુદાં વદુ-અસ્સલાત, અગર કોઇ જુનુઅ હે, યાને ગુસલ-વાલા હે, પસ ઇરાદા રખતા હે ખાનેકા, યા સોનેકા, તો વોહ વુઝુ કરે, જયસા કે નમાઝકે વાસતે કરતે હે.

મસઅલા—૮૩—દરવાઝેકી દેહલીઝ પર બચેકના, યા વહાં કુછ ખાના ખાના, યા પાની પીના, દુરવેશી લાતા હે. સલાતે મસજીદી,મેં રિવાયત હે. મન જ-લ-સા અલા અસ-ક-તીલ બાબે, ફલ યન-તહે-રીલ હુમા, ઇલા સખ-અતા એયા-મીન, જય કોઇ દરવાઝેકી આસ્તાન. યાને દેહલીઝ પર બચે, તો એક હફતે તક ગમકા ઇંકારી કરે, યાને ઉસ હફતેમેં ઝુરર ગમ અલખતા ઉસપર કીસી તરેહકા આવેગા.

મસઅલા—૮૪—ઉસ્તાદોંકી, આલીમોંકી, અહાનત, યા હીકારત કરના દુરવેશી લાતા હે. આં-હઝરત સબ, ને ફરમાવા હે. મન ઇસ તખફફા ઉસતા-દહુ, ઇમ-તીલાઆ-હુદલાહી તઆલા, ફી બલી-યાતીન, નસીયા મા હફ-ઝહુ, વ કદલા તખ-ઓહુ. વ ચફ-તકેરુ, ફી આખેરે ઉમ-રીહી, જસને અપને ઉસતાદકી ના કહરી, ઓર હીકારત કી, તો ગીરફતાર કરતા હે, અલાહ તઆલા ઉસકો સખ્ત બલાઓમેં, જુલ જાના હે, જે કુછ સીખા, ઓર ચાહ કીયા હે. તખીઅત ઉનકી કુદ, હો-મતી હે. ઓર આખીરે ઉમરમેં મુશ્વીસ, ઓર નાંદાર હો-મયેગા. રોઝવુજ ઉલમા,મેં લીખ્યા હે, કે

સાગીદને ઉસતાદકા પાંચ ચીજમે' નીહાયત લીલાજ, ઓર અદમ,
રખના ઝૂરર હે, તા ઇશ્મકા ફાયેદા દીનો દુન્યામે' હાસીલ હોગા.
અવ્વલ એ, કે ઉસતાદકી કુતુરમે' ખુદ બહોત ખાતે નકરે, અમર
કીસીને ઉસતાદસે મસઅલા પુછા, તો ઉસતાદ જો ખ્યાન કરે, હસે
મુન લેવે, અમર ઉસ વકત ઉસતાદકી તખીઅતમે' ખ્યાને ઉસબ મસ-
અલેકા હાઝીર નહીં હે, તો ખુદ ઉસતાદસે અર્જ કરે, કે મુઝે ઇસ
તરેફ યાદ હે. અમર મુનાસીમ હે. તો અર્જ કરે, ઓર બ-તઓર મહનત
યા મસવેરત, કે ઉસતાદકી સલાહ લેકર ખ્યાન કરે. દોયુમ-સદર
મજલીસમે' જહાં હમેશાં ઉસતાદકી નથીસ્ત-ગાહ (બયઠક) હે, ઉસતાદકી
ઝીબત (મયેર હાઝરી) મેંબી ન-બયઠે.

બચેત.

દીલ તા યુઝુર્ગી ન ચારી બ-દસ્ત,

બજાયે યુઝુરગાં ન-આયદ નથીસ્ત;

સીયુમ—અમર ઉસતાદને ખ્યાન કરતેમે' કુછ સુખન અવસા
કહા, જો મફદુમ, ઓર ક્યાસસે બઘદ હે, ખીલ-મુશાફા ઉસકો
મજબત ન-કેહ દેવે, ઓર દીલ-શકની નકરે.

બચેત.

બ-ફદમ મર ન-રસદ માઅની મજો કે ખતાસ્ત,
સુખન સનાસ નહ સાયેઆ ખતા હજાસ્ત

ચહારમ—રાસતા બજારમે' ઉસતાદ પર પેશ-રૂઈ નકરે, મમર રાહ દીખાનેકો, યા ઉસતાદકી ઇમ્મકત હો. પંજુમ, બ-આવાઝે ખુલંદ બાત કરના ઉસતાદકી હુશુરમે' કમાલ બે-અદબી હે. છસી તરેહ જાલીલ-કોબી આલીમકે સાથ ઇન પાંચો બાતોંકી હીકાઝત ગુરર હે. હદીસે શરીફમે' વારીદ હે, કે આલીમકી હુશુરમે' કાસી જાલીલને જોરસે બાત કી, યા અપને માલ પર ફઝ બતાયા. ઝોર ઉસ આલીમકો હીકારતકી નજરસે દેખા. તો ગુનાહ હુવા, જોયા અપની માંસે તીન બાર ઝીના કીયા. ઝોર એક રિવાયતમે' હે, કે ૭૦ ગુનાહે કબીરા કીયા. ફાયેદા-છસી તરેહ બાઅઝ આલીમ શખ્સને દૈક્ષત-મંદ જાલીલકો ઉસકે માલદારી-કે સખખ અવ્વલ સલામ કીયા, તો જોયા નીરફ ઇસલામ અપના જોયા, છસી સખખસે સલામ અલેક, મુસલમાનોંકે હરખ્યાન ઇસ મુકમે' તરફ હુયે હે. ઝોર ઇ-તેફાકકી જાયે પર નીફાક બડહા, કયુ'કે ચંદ આલીમેને માલદારને જાલીલકો અવ્વલ સલામ કરના શુર કીયા. તો દુ-પાકી મુનફે-અત મીત્રે, મમર નીરફ ઇસલામ જોકર જાલીલ, ઝોર બાર બને. ખુદાકે મજામમે' ગીરફનાર હુયે, ઉન માલદારોંકો નિખવન. અપને મિઝાજમે' આપ, કે અપસે બડે આલીમ મુઝે સલામ કરતે હે, મેરી તાઅરીફ અપની જમાનસે બોલતે હે. શાઅર હમારી તાઅરીફ, ઝોર તૌસીફકે કસીદે બનાને હે, બખ્ષીત્રે કાફીકો હાતમે દૌરોંકા ખિનામ દેતે હે. એક આલીમ બે-અફલકો માલકે સખખ આદીલે ઝમાં, સાનીયે લુખમાં કેહતે હે. વોહ તવંમર બિચારે અબસી તાઅરીફ સુનકર ગુરર ઝોર તકબુરમે' ગીરે. બે-ઇલમીકે બાઅેસ ખસારતે દુ-પા, વ આખેરતમે' પડે, દુસરી જાનીમ બાઅે આલીમ, બ-સખમે કિનાઅન, ઝોર સખકે ઇમ્મદી હીકારત, ઝોર બે-કદરી નહીં કરતે, તવંમરને બે-ઇમ્મકો ખુદ હોકર સલામ નહીં

કરતે, ઉન તવંમરેકો ખુશામદી ચંદ શખ્સેનિ હાતીમ, ઓર લુકમાન
 દુન્યાકો બનાયા, ઓર જન્મત, ઓર રીઝવાન, આખેરતકો અખ્શ દીયા
 હે. હસલીયે ઉનકી આદત ખીમડ ગઇ. બ-સખમે દયાનને હીમત
 તમામ સંદાત, ઓર મશાયેખકો અપને દરવાઝેકે માંગતે સમજને
 લગે, ખુદ કીસ વાસતે આલોમકો સલામ કરેગે, કયુંકે આદત નહીં
 રહી. ઇસ હાલત-મેબી દોનોં તરફ વાલે ફાયદેસે બેનસીખ રહે. વાઅજ
 ઓર નસીહતકો અસર નાચીઝ હે-ગયા, ખુશામદ હમારા ખુશ
 આમદકો બાઝાર ગર્મ ફુવા,

મસખલા—૮૫—સલાતે મસઉદી, મેં હે. હદમ દીનકે
 હાસીલ કરનેકે વાસ્તે હે, ઓર દુન્યાકે હાસીલ કરનેકો તીજરત
 હુનર પેશા સેંઠકોં તૈયાર હેં. સાઅદી રહ, ફરમાતે હેં. હદમ
 અજ બહરે હીં પરવર દનસ્ત, ન અજ બહરે દુન્યા ખુરદન, અગર
 શાગીર્દને હસતાદકા આદાબ કીયા હે, ઓર ઉનકી દુઆયે ખ ર
 હસકો મીલી હે, બેશક હસકો બરકત દુન્યા, વ દીનકી હાસીલ હોગી,
 આ-દાબે અવ્વલ-માં બાપસે બ્યાદા ઉસતાદકા હક હોતા હે, અયસા
 ખ્યાલ કરકે ઉનકી મોહજમત તાઅઝીમ સખસે બ્યાદા કરે. આદાબે
 દાયુમ-અમર એક હરફબી કીસીસે સીખા હે, તો હસકા અદબ બખ
 લાવે, આદાબે સીયુમ-સીતાયશ. ઓર મદદ અપને હસતાદકી અયસી
 કરે, કે જો સગવાર હોવે. આદાબે ચદાઈમ-હુશુર, ઓર ગીબતમે
 સીરેન, ઓર અલાનીવામે ઉનકી તવાઝો કરે. દુઆયે ખયેરસે હમેશાં
 યાદ કરતી રહે. આદાબે પંજુમ-અવસે કામ કરે. જસસે હસતાદકા,
 વાલે-દબીનકા નામ રીશન હોવે. ઓર વેહ સુનકર રાઝી હોવે.
 અખતે શખ્સને દીન, વ દુન્યાકી હોલત કમાઈ.

મસઅલા—૮૬—મીટી, યા ચીનીકા દુટા શીકરતા ખરતન.
કુઝા, ધરમેં ઇસ્તે-મીલમેં રખના દુરવેશી લાતાં હે.

મસઅલા—૮૭—શીકરતા, યા ગીરેહ-દાર કલમસે લીખના,
દુરવેશી લાતા હે. ચુનાંચે એકહી રિવાયતમેં ચે તીન ચીજેં હે. મન
તમશ-શતા બે-મીશ-તીન મકસુ-રતીન, અવ ચક-તોબો, એ
ક-લ-મીન માઅકુ-હતીન, અવ યશ-રેબો બે-ઇના-ઇન મકસુ
રતીન, ફ-ઇન્નહુ ચુરેસુલ ફકરા, યાને જીસને દુટી હુઝ ક-ધીમે
અપને સરકે યા દાદી-કે ખાલોમં શાતા કીયા, યા ગીરેહ-દાર કલમસે
લીખતા હે, યા લખ શીકરતા કુઝેસે પાની પીતા હે. અલ-બત્તા વોહ
સઆદતકો દુર ભગાતા હે, ઝોર બદ-બખ્ષો કો ફાનઝદીક ખુલાતા હે.

મસઅલા—૮૮—તંબીહુલ ગાફેલીન, મેં લીખ્યા હે, કે
મેહમાનકો હકીર જનના, ઝોર ઉસકે આનેસે નાખુશ હોમા, દુરવેશી
લાતા હે. કયું-કે શેહર અનતા-ગીયાકે રેહને-વાલો પર. અદલાહ
તઆલાકા ગઝબ નાઝીલ હુવા યા, સખબ ઉસકા ચેહી થા, કે ઉન્હોને
મેહમાન-દારી મુસા અલે, કો ઝોર ખીજર અલે, કો ન કી. ઉનકી
ઝીયારતસે ઇતકાર કીયા. ચુનાંચે કલામે મશુદ, મેં ફરમાયા હે.
ફરમા-અવ અંચ થો-દૈયે-કુ હોમા. યાને ઇતકાર કીયા ઉન્હોસે
ઉન દોનોં મેહમાનોંકો ઝીયાફત કરનેસે.

ખયેત.

શુક જગ આર કે મેહમાને વ,
રોઝીયે ખુદ મી-ખુરદ અઝ ખાને વ.

પ્રુદાણ થકે કરો, ઝોર મેહમાનકો એહસાન માનો, કે ઉસને
 પ્રુદારી ઝીયાહતે મેહમાન-દારી કુપુલ હી, ઝોર અપની હીસમતકી
 રાઝી, પ્રુદારે દસ્તર ખાન પર બચેઠ-કર ખાયા, કુલ પ્રુદારી હીસમતકી
 રાઝી, તો ઉસને નહીં ખાયા હે, જબ મેહમાન પ્રુદારે ધરમે આતા
 હે, અપની રાઝીયે હીસમત અપને સાથ લાતા હે. ઝોર બરકતકે
 ફરીસ્તે સાહેબે-ખાનાકે મહાં દસ હીસ્સે બરકત લેકર આતે હે. મહુદ
 ઝોર નસારાહી રસમ થી, કે નામદાર અમીરકી ઝીયાહત કરતે,
 ઝોર અરીબકે વાસ્તે ફરવાઝે બંધ રખતે. અહલે ધસલામકો ઉતકે
 બર અકસ ન-કરના લાઝીમ હુવા. ખુલા-સતુલ હકાયેક, મેં લીખ્યા
 હે. મન અન-ફકા અલ્લા દય-ફીહી, દીર હુમન, ફ-ક-અન-નમા
 અન-ફકા અલફા દીના-રીન, વલમ-લમ થુક-રીમ દય-ફહુ
 ફ-લયસા મીન્ના. માને જીસને મેહમાનકે વાસ્તે એક દીરહમ,
 માને સાડે ચાર આનેહી કદર ખર્ચ ફીયા, તો ગોયા ઉસને હબર
 દીનાર ખર્ચ ફીયે, છતાના સવામ ઉસકો મીલતા હે. ઝોર અમર
 સાહેબે-ખાનાને મેહમાનકી ખુશુર્મીઠી કદર ન-સમજા, તો વોહ
 હમ-મેંસે નહીં હે, બ-હુકુમ, અકરે મુદ, દયફા માને સખ તરેહસે
 ખુશુર્મી મેહમાનકી કરો, લાઝીમ હુવા ઉસકે આનેસે ખુશ હોના,
 ખુદા બરકત રીઝકમેં જ્યાદા હેતા હે. ફુમામેં સખ મખલુક મેહ-
 માને અંદ રાજ હે. ઝોર મેહમાન-દર સખકા ખુદાયે તઆલા હે.,
 કે સખકો રાઝી પહોંચાતા હે.

બચેત.

અદામે ઝમીં સૂક-રથે આમે ઉસ્ત,
બરીં ખાને યુગમા એ દુશ્મન એ દુસ્ત.

ફાથેદા—દીર હમકો સડે ચાર આનેકી ચાંદીકી કીમત શુમાર કરતે હેં. દો સો દીરહમકે સત્તાવન રૂપીયેકા અંદાજા હોતા હે. જો નિસાબે શરહ વાસ્તે ઝકાતકે મુકરર હે. ઝોર અહલે ખુખારાને ચોપન રૂપીયે, યા ઉસસે કદરે કમો બેશ નિસાબકા ફરજ મુકરર કીયા હે. ચાંદીકા નીર્ખ કમ જ્યાદા હર મુલ્ક-મેં ઝોર હર વકતમેં હોતા હે. ઇસ સમયસે ૫૭ યા ૫૪ રૂપીયે નકદ હેં, ઝોર એક બરસ યુજર ગયા, તો ચાલીસવાં હીરસા ઝકાત હક-કુલ્લા અદા કરના બાઝીમ આતા હે. યાને દો સો દીરહમકો પાંચ દીરહમકા હીસાબ લગાના.

મસઅલા-૧૯-અત-ત-કલોમો, શી બચ-તીલ ખીલાથે અવ ઇન-હલ ઇસ-તીન-જથે, યુરેસુલ ફકરહ જથે ઝુરમેસે બાતેં કરના, યા ઇસ્તીનજકે વકત બાત કરના, યા કુલુખ હાથમેં ખુશ્ક કરતે વકત કુછ બોલના, યલકે સબામકા જવાબ દેનાબી મના હે, ઝોર બે-હયાઇ હે. ઝોર મુફલેસી પયદા કરનેકા સમય હે. ઝોર આદમી મુફલેસીસે બહોત ખાફ કરતા હે. ઝોર બાખતા હે. ઝોર તવગર હોનેકા બડી ખાહીશ. ઝોર કોશીશ કરતા હે. લેકીન જો બાતેં પયમંબર, ઝોર અવલીયાઓને, યા ઉલમા, ઝોર હુકમાને લીખ્યા હે, ઉસપર અમલ, ઝોર એતેકાદ નહીં કરતે હેં. બલકે અપની નાહની, ઝોર બે-ઇજાઝીસે અયસે કામ કરતે હેં. કે જીસસે તવંબરી ખાગતી હે, ઝોર મુફલેસી દોડ-કર આતી હે. ખુદા પનાહમેં રખ્ખે.

મસઅલા—૯૦—વદ-ઉસ-સાકે, અલસ-સાકે, યમ-નઉર રીઝકા. યાને પાંક પર પાંક રખકર બચઠના, બરકતે રીઝકા માનેઅ હોતા હે.

મસઅલા—૯૧—મન અતા તઆ-મન, લમ-યુદઓ, ઇલય-હે, યમલા-ઓ ખત-નહુ નારા. યાનેજે કોઇ ખાનેકો ગયા, અયસી જાયે, કે વહાં ખુલાયા નહીં ગયા હે. યાને બે-ઇજન ખાનેકો ગયા તો બરી ઉસને અપને શીઝમે' આતશ દોઝખકી. મન મશા-ઇલા તઆ-મીન, વ લમ-યુદઓ મશા ફાસે-કન, વ અ-ક-લા હુરામ. યાને ખીન ખુલાયે ફાસીકે યહાં ખાનેકો ચલકર ગયા, તો ચલના ઉસકા ફાસીક-કા ચલના હુવા. ઓર ખાના હુરામ હુવા, બે-ઇજન ખાનેકો જાના નહસી-યત, ઓર સુખકી હે. મુફલેસીકા ખાએસ હોતા હે.

મસઅલા—૯૨—લા યન-બગી લહુ, અંય-યાકુલા, મા લમ યુજન, વ અંય યન-બેરા ઇન્નહુમ યકુ-લુના અનીલ મોહબ્બતે, વલ મુસા-અ-દ-તે, ફલ યોસા-એદ. લાયક નહીં, કે બ-ગયેર ઇજનકે ફાસીકે યહાં ખાના ખાવે. અમરચે વોહ ખુલાતે હે. મગર તુ નઝર કર, કે મોહબ્બતસે ખુલાતે હે, યા ફકત રસમી ખુલાના હે? દીલમે' રાઝી નહીં તો નખરે, અમર દીલમે' રાઝી હે. તો જાવે, ઓર ખાવે, રજેલુન દ-ખ-લા દારન, વ લમ ચણદ સાહે-ખદ દારે, ફઇન કાના વાસે-કન, બે-સદા-કતેહી આલે-મન, એ ફેર હુતેહી, ઇજાઅ-ક-લા મીન તઆ-મીહી, ફ-લ-હુ અંય-યાકુલા બે-ગયરે ઇજ-નીહી, વલ મુરાદો ખીલ ઇજને,

અર રહાઓ વહોવા રાદીન અનહો. યાને કોઇ જખ્મ કીસીકે મકાનમેં ગયા, ઓર સાહેબે-ખાના ધરમેં નહીં હે, ઓર ખાના. ધરમેં તૈયાર હે, ઓર વેહ સાહેબે-ખાના ખુશ હોગા, તો બ-ગચેર ધજનકે ખાના ખા-લેવે. ધજનસે મુરાદ રજા-મંદી સાહેબે ખાનાકી હે. અયસા અસહાબોમેં બાહમ ધ-તેફાક હુવા હે, ઓર દીલોમેં ઉનકે કીસી તરેહકી જુદાઇ નથી. ફાયેદા.-હુકમા કેહતે હે, કે દોસ્તી, ચાર કીસમકી હે, અવલ યે, કે બાહમ તાઅરફ-ફાતે રસમી હે, પંજ વકત મસજીદમેં મુલાકાત હોતી હે, યા હર જુમઆકો મુલાકાત હોતી હે. મોહબ્બતકે સાથ બાહમ ગુફતગુ કરતે હે, દુસરી કીસમકી-ખેશ, હમ-પેશા હે, કારોબારે દુ-વત્તામેં મદદ-ગારે હમ દીગર હે, દોસ્તકો નફા પહોંચા, તો ખુશ હોતે હે, નુકસાન હુવા, તો ગમગીન હોતે હે, અપની જાનસે દોસ્તકે વાસ્તે મેહનત કરતે હે. ઓર એહસાનકા બાર ઉત્તપર નહીં રખતે. અલ્લાહકે વાસ્તે જો કીયે, સો કીયે જમાન પર નહીં લાતે, અપને એહસાનકો લુલ જાને હે. ઓર દોસ્ત-કે એહમાનકો હમેશા યાદ રખતે હે. કીસમે અવલસે યે આલા દરજા હે તીસરી કીસમ યે હે, કે દોસ્તકો અપને ધરમેં અકસર ખાના ખીલાવે, ઓર ખુદબી દોસ્તકે યહાં બર વકત ખાના ખા-લેવે, બલકે કેહલા બેજે, કે હમ પુજાન વકત તુમહારે વહાં ખાનેકો આવેંગે, કીસી તરેહકા હીમ્મત ન-કરે. દોસ્તકે વાસ્તે બીન માંગે માલ અપના ખર્ચ કરે, શીર ઉસકી તલબ ન-રખે, હીસામે દોસ્તાં દર દીલ સમજે. અગર ઉસને ધવજ લાદીયા તો લે-લેવે, અગર કીસીને મજલીસમેં દોસ્તકી ગીબત કીયા. તો ઉસકો માને હોવે, કયુંકે હક દોસ્તી ઓર ખીરા-હરીયે અહમેં હસન્નામ યે નહીં હે, કે માલકા ગોસ્ત બાહ ખાવે,

બ-હુકમ, અ'થ-યાકુલા લહમા અખીહે, આયા હે, ઝોર થે
 ઇખવતે ઇસલામ હે, ગીઅત કેહના, ઝોર ગીઅત સુનના, દોનો
 મમતુ હે. જો બાત, કે રૂબરૂ ખીલ-મુશાફા નહીં કેહ સકતે હે,
 વયસી બાત ઉસ અખસકે પસે પુસ્ત કહે, ઉસકો ગીઅત કેહતે હે,
 અમરથે વોહ અથેઅ ઉસ શખસકો જાતમે હોવે, ઝોર જો અથેઅ, કે
 ઉસકો જાતમે નહો, ઉસકો ખ્યાન કરના ખોહતાન, ઝોર તોહમત
 હે, અથેઅસે બહતર હે, ચૈથી કાસમ, દોસ્તી ઝોર મોહખમતે કામીલ
 હે, કે દોસ્તકા હુકમ બજા લાનેકે વાસ્તે અપના કામ છોડ દેવે.
 ઝોર અપની ખુશી પર દોસ્તકો ખુશી ઝોર રઝા-મંદી મુકદ્દમ સમઝે.

બચેત.

કરદે મન સુથે વિલાસો કરદે ઉ સુથે શીરાક,
 તર્ક કામે ખુદ ગીરફતમ તા બર આયદ કામે દુસ્ત.

થે દોસ્તી જાની હે, દોસ્તી ઝખાની ઝોર દોસ્તી નાનીસે,
 નીહાયત અફઝલો અલ્લા હે, એક આઝેરને ખુબ કહા હે.

દીલા યારાં સે કાસમ અંદ અર બેદાની,
 ઝખાની અંદ વ નાની અંદ વ જાની.

બે-નાની નાન ખીહેદ અઝ હર બહર કુન,
 તવાઝો કુન બ યારાંને ઝખાની.

દીસે યારાંને જાનીરા બ-દસ્ત આર,
 બ કરદે જાં ખીહેદ બર મી ત વાની.

અબી હમારે બાપ અહલે ઇસલામ, અલ મુમેનુના ઈમ-વતુન,
કો સમઝે, યાને સખ મુસલમાન આપસમે બાપ હે, નમાઝમે હમેશા
સખ મુસલમાન અપને બાપઝોકે વાસ્તે દુઆ માંગતે હે. ઇસ બિરાદરીકા
હક અદા કરે, ઇનસાન બા-હમ દીમર ઇતેફાક, ઓર મોહબ્બતસે
ન-રહે, તો હય-વાનસે બદતર હે, દેખો હયવાન, હર કીસમકે
પરી'દે ચરી'દે, ગીરાહકે ગીરાહ, અપની જીન્સકે સાથ ઇતેફાકસે
જ'મલોમે' ઝીંદગાની કરતે હે. ઓર અવલાદે આદમ દો બાપ. એક
મકાનમે' નહીં રહ સકતે, યે કમાલ બહાલત, ઓર બે-વકુશી હે.

કિતબા.

શુનીદમ કે મરદાને રાહે ખુદા,
દીલે દુસ્મનાં હમ ન-કરદં ત'ગ.
તોરા કય મોયસ્સર શવહ ઇં મુકામ,
કે બા દોસ્તાનત ખીલાફતો જ'ગ.

કીતની કમ ઝરશી, ઓર કોતાહ ખીની, ખુદ ગરઝી, ઓર હક
ફરામોશી હે, કે અપની કીસમત પર કાનેબ નહોકર, મયેરકા માલુમી
અખ જાનેકો કરતે નહીં, જીતના તુમકો તુમહારા માલો ફરજંદ
પ્યારા હે. કીતનાહી દુસરેકોબૂ ઉસકા માલો ફરજંદ, પ્યારા હે.
ખુદાને હરએકકે લીયે હદ બાંધી હે, ઉસકે બાહેર કદમ રખના
બડી ના-ફરમાની ઓર મુખાલીફ અકલ, વ નકલસે હે, અખ હિસને
અંધા બના દીયા, કીર સીધા રાસ્તા કહાં સુઝતા હે.

કિતઆ.

અય કિનાઅત, તવાં-ગરમ્ ગરદાં,
કે પરાયે તુ હેઅ નેઅમત નીરત.
ગંજે સથ ઇખત્યારે કુકમાં અસ્ત,
હર ફેરા સથ નીરત હીકમત નીરત.

મસઅલા-૯૩-લયસા મિન્ના, મન વ-સ-અહલાહો.
અ-લય હો, મુમ્મા ફ-ત-રા, અલા ઇઆ-લીહી. નહીં હે, વોહ
હમ અહમે ઇસલામ-મેં સે, કે અહ્લાહ તઆલા, ને ઉસકો વસ-અતે
રીઝક દી હે, ઓર વોહ અપની ઇયાલ પર, જોરે અવ્વોં પર, તંગી
ખાને પીનેમેં કરતા હે, અયસી ખુખાલન કરનેસે રોઝીકી બરકત
જાવેગી, બ-હુમ, અહ-સન, કમા અહ-સનહાહો ઇલય-કા.
એહસાન કર ખેશીં પર, ઓર દોસ્તોં પર, બયસા-કે એહસાન કીયા
ખુદાયે તઆલાને તુઝ પર.

મસઅલા-૯૪-અક-હુત તઆમે, અલસ સરીરે, યુરે-
મુલ ફકરા. તખ્ત પર બયેઠ-કર, તઆમ ખાના, ઓર હરતર ખાન
નહીં ખીજાના, દુરવેશી લાતા હે.

મસઅલા-૯૫-કત-હિલ ખુખજે, ખિલ-અસ-નાને,
ઇન-હલ અકલે, યુરેમુલ ફકરા. ખાને ચકત દાંતસે રોટી કતરના,
મન-ફસ હે, દુરવેશી લાતા હે.

મસઅલા-૯૬-મસ-હુલ અસ-નાને, ખિસ સવખે,
યુરેમુલ ફકરા. દાંતોંકો કપડેસે મલના, બયસા-કે મિસવાક કરતે હેં,
નીહાયત મનફુસ હે,

મસખલા—૬૭—જુલમ કરના લોગો પર ખાએસ, ફરવેશીકા હોતા હે, કવ-લહુ તઆલા. ફ-તિલકા ખુચુ-તોહુમ, ખાવે-ચતન ખેમા ઝ-લ-સુ, ઇ ખાલે-ચતન, ખે સ-ખ-ખીઝ કુલમે. ફરમાયા ખુદાયે તઆલા, ને વોહ ધર વયરાન, ઓર ખાલી પડે હે, બ-સખખ જુલમ કરને ઉન્હોંકે, બહુકમ, અઝ ઝાલેમો લા-ચમુતો, ઇલ્લીઃ હકી-રન, વલા યહુ-શોરો, ઇલ્લા ફકીરા. યાને ઝાલીમ શખ્સ, હિકા-રતકી હાલતમેં મરતા હે, ઓર ફકીરીકી હાલતમેં હન્નકે મયદાનમેં આતા હે. રિવાયત હે, કે બાદશાહને એક અમીરકો ફીસી શેહરકા હાકીમ બના-કર બેજા, વોહ અમીર. હસ શેહરમેં મસનદે હુકુમત પર બયકા, ઓર ઉસને જુલમ ખેહદ કરના શુર કીયા, શેહરકે રેહને-વાલે આજીઝ હો-ગયે. રાતકો ફીસી શખ્સને હસ હાકીમે ઝાલીમકે દરવાઝે પર લીખ દીયા. “ખાનયે ઝાલીમ ખરાબ શવદ.” જખ ફજરકો હાકીમને લીખ્યા હુવા દેખા, તો એક સતર અપને હાથસે ઉસકે નીચે લીખદી., “બાઅદ અઝ ખરાબીયે હન્નર ખાના.” યાને ઝાલીમકા ધર વયરાન કરનેકે બાઅદ, ઓર મુનાદી શેહરમેં ફીરાદી. કે જીમને યે સતરે અબ્વલ લીખી હે, હાઝીર હોવે, ઓર અપને લીખખેકા જવાબ પાવે, મેંને ઉસકો મોઆફ કીયા, આખીર એક શખ્સ કાતીમે સતરે અબ્વલ હાઝીર હુવા, ઓર કહા, કે યે મેંને લીખ્યા હે. હાકોમને કહા, કે ઉસકા જવાબબી પરહ-મે. ઓર યું કહા, કે મેં ઝાલીમ નહીં ફું. બલકે તુમ્હારે આમાલકી શામતકા બદલા

અબીયાત.

બ-કૌમે કે નેકી પસદદ ખુદાયે,
દેહદ હાકીમ આદીમે નેક રાયે.
ચું ખાહીદકે વયરાં કુનદ આબમે,
નેહદ મુલક દર પંજયે ઝાલીમે,

મસઅલા—૬૮—અલ ઇસ-રાશે અલલ માસી-અતે,
બેલા નદા-મતીન, યુરેમુલ ફરકા. યુનાહકે કામેં પર ઝીદ કરના,
ઝોર નદામત ન-કરના, દુરવેશી ઝોર મુફલેસીકા બાએસ હે. યાને યુનાહ
કરતા હે, અમર હીસીને મના કાયા, તો ઝોર ઝીઆદ્ઝ ઝીદ કરતા
હે. પશીમાં નહીં હોતા, બલકે મના કરને-વાલોંકા દુશ્મન સમજતા
હે. આખીરકો મુફલીસ હો-ગતા હે.

બયેત.

બખ્તો દૌલત બકાર દાની નીસ્ત,
ગુઝ બ તાઇદે આસમાની નીસ્ત.

નેક-બખ્તી, ઝોર દૌલત, કુછ અકલો દુનરસે નહીં આતી, બબ
તકકે ખુદાયે તઆલાહી મદદ નહો, બબ દૌલત મીલી, ઝોર
હસને મુન-ઇમે હકીકી-કી તાઅબેદારી નકી, બલકે હસકી નાફરમાનીમેં
મુસ્તઅદ હુવા, અબ દૌલતકો ઝવાલ આજુ, બે કામ ન-કરનેકે થે,
વોહ કીયે, મુફલીસ દો-બહાંકા બન-ગયા. સચ હે. હાતાકે તીન યુન.
દેવે, દીલાવે, છીન લેવે, પંચ ચખ્સ હમેશા મુફલીસ રહેંજે, હનકો
અયરો બરકત કબી નહોગી, એક, કાલે-હિંદી રાબદ, કે રાબમાર

ઉસકા હરે ઝાડકા કાઠના, ઓર લકડી બેચના હે. દુસરા, જાળી-હુલ
ખંડર, આવ જુખાહ કરનેકા ધંધા કરતા હે. તીસરા, બાથે-ઉલ
બશર, બરદા ફરોચ, યાને ગુલામ બેચને-વાલા, ચૌથા, શારેખુલ
ખમર, શરાખ પીને-વાલા, કબી બરકત ન દેખેગા, પાંચવાં-વન નાથેમે
અન સલા-તીલ ઇશાએ, વલ ફજરે. પાંચવાં-વેહ, કે નમાઝે
ઇશા, વ ફજર, સોનેમે' ખો-દેવે. નહામે ખીલ્લાહે મીનહા.

મસઅલા—૯૯—જીસ બરતનમે' ખાના ખાયા હે, બાઅહ ઉસી
બરતનમે' હાથ ધોના મનહુસ હે. લા તગ-સલ યદય-કા, ફીધના-ઇન
અકલ-તા મીનહો, લા તવસ્સહ અતી-ખતલ બાથે, વલા
તજ-લેસ અલય-હા, વલા તદેઅ ય-હ-કા તહુતા ખદ-હેકા,
વ અનના કાએ-હુન, વલા તશખ્યા અસાથે-અકા હુવલા
રક-ખતેકા વલા તક-રઓહા. યાને જીસ ખાસનમે' ખાના ખાયા
હે, ઉસીમે' હાથ ન-ધોના, ઓર દરવાઝેકી દેહલીઝ પર, તકીયા ન
લમાના, ઉસપર સર રખકર સોના નહીં, ઓર ઉસપર બચકના નહીં,
ઓર હાથ ગાલકે નીચે રખકર બચકના નહીં. ઓર ઉંઝલીયાં ધુટનો
પર રખના, ઓર ઉનકા ફાડના નહીં.

મસઅલા—૧૦૦—કુરઆન શરીફ, ધરમે' મૌજુદ હે, ઓર
કબી ઉસકી તીલાવત નકરના દુરવેશી લાતા હે. લાઝીમ હે, કે હર-
રોજ ફજરમે' કુછબી ઉસસે પરહા કરે.

મસઅલા—૧૦૧—માં બાપ, ઉસ્તાદ, ઓર મુરશીદકી ના-ફરમાની
કરના દુરવેશીકા બાએસ હોતા હે. લાઝીમ હે. કે ઉનકી તાઅબેહારી,
ઓર અફ'ય કરે, વેહ જો નસીહત કરતે હેં. મુબહારી બેહતરીકી હે.

બાબ દુસરા.

—(૦)—

ઇસ બાબમેં કછ હદીસેં, ઝોર અકવાલે પુરુરગાંને દીન, ઝોર વઝાયેક. ઝોર અવરાદ લીખ્ખે હેં, નેક એતેકાદસે અમલ કરે, દો બહાંકી મુરાદ પાવે, ઝોર ફક, ઝોર ગીનાકી અફઝતીયતમે અન્ગઝોર દેખે, ચાર કાસમકે ઇનસાન, અવલ ખ્યાન હો—ચુકે. કિસમ અવલ, દુન્યા, ઝોર આખેરતમેં તવંગર હેં, કિસમ દુસરી, દુન્યામેં મુફલામ ઝોર આખેરતમે તવંગર હેં. કિસમ તીસરી, દુન્યામેં તરંગર, ઝોર આખેરતમેં મુફલાસ હેં, કિસમ ચૌથી, દુન્યા વ આખેરતમેં મુફલાસ હેં.

કાયદા—૧—લય-સલ ગનીઓ, અન કસ-રતીસ માલે, વલ અરદે, ઇન્નમલ ગનીઓ, અનીન નફસે. માલો અસખાન એકકે પાસ હે, વોહ ગની નહીં, બલકે ગની વોહ હે, કે જસકી જાતમેં કિનાઅત, ઝોર દીક બરા હુવા હે.

ખયેત.

તવંગરી બ-દીલ અસ્ત ન બ-માલ=પ્રજુર્ગી બ અકલસ્ત ન બ-સાલ.

કાયદા—૨—મુલુ-કુલ જન્નતે મીન ઉમ્મતી, અલ કાને હિના ખીલ કુતે, યવ-મન જે યવ-મીન. હઝરતને ફરમાયા હે, કે મેરી ઉમ્મત-મેંસે જાનમેં વોહ લોગ બાદશાહ બન જાંછજે, જે દુન્યામેં કીનાઅત કરતે હેં. ઝોર, યવ-મુન જહી-ફુન રીઝ-ફુન જહી-ફુન, પર અમલ હે.

ફાંચેદા—૩—અલ-હુરીસો મચ્ચા કસ-રતીલ માલે ફકી-રન, વ અગી-રન, વલ કાનેચો મચ્ચા કિહીતી માલે ગની-હિન વ કુબીરન. હીસ કરને-વાલા ફકીર, ઔર અહના શખ્સ હે. અગરચે બડા માલદાર હો. ઔર કિનાઅત કરને-વાલા ગની, ઔર બુબુર હે, અગરચે કમ માલ રખતા હો.

ફાંચેદા—૪—રક-અતાને મીન મુઅમેનીન, ફકીરીન સામેરીન, અહબચો ઇલહલાહે, મિન મુઅ-ઈના રકઆ-તીમ મિન ગની-ઈન શાકે-રીન. ફરમાયા નબી સલ, ને. હો રકઆતે, ઇમાનદાર ફકીર સાખીર પરહતા હે, તો અહલાહ તઆલા, કે નઝદીક ગની શામીરકી, ૭૦ રકઆતોસે બેહતર હે.

ફાંચેદા—૫—નેઅ-મલ અમીરો, અલા બાબીલ ફકીરે, વ બેઅ-સલ ફકીરો, અલા બાબીલ અમીરે. યાને કયા અછા વોહ અમીર હે, જે ફકીરકે દરવાજે પર ખીદમત કરને, ઔર દુઆ લેનેકો જાતા હે. ઔર કયા બુરા વોહ ફકીર હે, જે અમીરકે દરવાજે પર દુઆ માંગનેકો જાતા હે.

ફાંચેદા—૬—અલ-મરચો માચ્ચા મન હુબબા, યાને આહમી ઉસીકે સાથ હકમે ઉહેગા, જીસકો વોહ દુઆમેં દોસ્ત રખતા હે.

ફાંચેદા—૭—અલ-કાસેબો હુબી-બુદલા. યાને કસબ કરને વાલા અહલાહકા દોસ્ત હે, ઔર રોબગાર પેશા, તીજરત, હુનર મઝદુરી, તવંગર હોનેકા બડા સબબ હે, હુનરમંદ કબી જુદા નંગા ફકીર ન-ગહેમા, ઉસકા હુનર રોબ પાનીકી નેહરકે મીસાલ જાતી હે.

ફાંચેદા—૮—અ-મ-હુલ અબ-રાયે, મીનર રીજ-હીલ ખીયા-તતો, વ મિનન નિસા-ઇલ ગહલો. ફરમાયા આ-હમરત

સહ, ને, અમલ, યાને ધંધા નેક-અખત મરદોંકા, દરઝી, -પનેકા, યાને સીનેકા હે, ઝોર નેક-અખત ઐારતોંકા કાતનેકા, યાને ધામા બાટને કા હે. નખી સહ, અકસર અવકાત ધરમેં અથેઠ-કર, કપકા સીને થે, ઇદરીસ અલે, ઝોર લુકમાન, હકીમકા પેશા ખૈયાતકા થા, અલ ગઝલો, યાને કાતના રૂકા, ઝોર દુસરે ખાયેને, અલ ગ-ઝ-લો, ઐારતોંકે સાથ બાઝી કરના, બવાનીકી હિકાયત, ઝોર ઇશક, ઐારતોંકા ખ્યાન કરના હોતા હે. શાઝેરોંકે નઝદીક મઝલ હસીકો કેહતે હેં, જીસમેં ઐારતોંકે દુસ્નકી તાઝરીફ, ઝોર ઇશક, ઝોર ખ્યાને હીબરાં, વ વિસાલકા હોવે.

ફાયેદા—૯—ફુકમાને લીખ્યા હે, કે વકત, ઝોર મેહનત, દોલતકે માં-બાપ હેં, જે શખ્સ હર વકત, મેહનત, વ કામ, વ કસબ કરતા રહેગા, બે-ફાયેદા સુસ્તીમેં ખેલમેં વકત ન-ખોયેગા, તો ખેશક તવંગર બનેગા. અલ-વકતો સાથ-ધુન, કાતે-ઢિન. વકત એક તલ-વાર કાટને-વાલી હે, જીસકે હાથમેં રહે, વોહ અમીર બને.

ફાયેદા—૧૦—હઝરત ઉમર રહી, સે રિવાયત હે, કે કીસી આદમીકો દેખતે, તો અયસા પુછતે, હુલ-લહુ હીર ફેતુન, ફેઇન કાલુ, લા લા-અસ-કેતો, મીન અયની. કહા યે શખ્સ, કુછ રોજગાર કામ કરતા હે, અગર કહા નહીં, તો મેરી ચક્ષમેં એતે-બારસે હસકો ગીરા દેતા હું.

ફાયેદા—૧૧—મરરા ડાહિઠ અલે, જે-અસકા-શીન, ફ-કાલા લહુ, માહાબા એઅ-મલ, વ-કુલ ફે-ઇન-નહાહા યોહીખ્યો મંચ યાઅ-મલા, વ-માફુલા વલા-યોહીખ્યો, મન માફુલા વલા

ચાચ-મલા. હાઉં અમે, કીસી ચમારકી દુકાનસે યુજ રે, અમસા ફરમાયે, અમ કુલાન, અમલ કર, ઓર ખા. પસ તહકીક અમહલાહ તઆલા, હોસ્ત રખતા હે. ઉસકો જે અપની મહેનતકી રોટો ખાતા હે ઓર નહીં હોસ્ત રખતા ઉસકો, જે ખાતા હે, ઓર કુછ અમલ નહીં કરતા હે.

કાચેદા-૧૨-માદે-નુલ હુદીદિ, અફ-હલો મીમ માદે નીજ જ-હ-ખે, વલ શીદ-હતે, યાને ખાન લોહેકી અફઝલ હે. સોને રપેકી ખાનસે. મતલબ યે નજર ખાતા હે, કે જન મુલકોમેં સોને રપેકી ખાન થી, ઉસ મુલકે લોગ મગરર બને, અયશો ધક્કરતમેં સુસ્ત હો-અયે, મેહનત કરના છોડ દીયા, ઓર જસ મુલકમેં બિલાદે મરખીકી તરફ લોહેની ખાન થી, વહાકે લોગોને મેહનત, ઓર હુનર સે ચાકુ, ઓર મીકરાઝ, સોઝન (મુછ) વ-મયરા, હતીયાર બનાકર ધકમો હુનરકી કુવ્વતસે મુલકોમેં તીજરત શુર કરદી. ઓર સોને ઓર રપેકી ખાનકે માલીક બન-અયે, ઓર મેહનતકે જોરસે અપના લોહા સોને રપેસે મેહતર કર બતાયે. ઓર સબ મુલકોકો અપના તાઅબેદાર બનાયે. હુનર ઓર મેહનતસે ઉનકા લોહા સોનેસે-બી જ્યાદા અફઝલ બન-અયા.

કાચેદા-૧૩-કસ-ખુલ હુલાલે, વન ન-ફ-કતો અલલ ધિઆલે, મીન આમા-લીલ અબ-હાલે. યાને કસમેં હલાલસે રોઝી પયદા કરના, ઓર અપને ધઆલ, વ ખેશોંકી પરવરીશ કરના, અબ-હાલ અવલીયાકા કામ હે

કાચેદા-૧૪-મન રોઝેકા મીન શાય-ધન, ફલ ચલ જમહો. જસકો ખુદને રીઝ દીયા. જસ કામ, ઓર હીરફતમેં,

તો ઉસકો લાઝીમ હે, કે તમામ હમર વોહી કામ કરે, અર્થસા નહીં, કે હિસ કરકે અપના કામ છોડ દેવે, ઓર દુસરે કામકે પીછે લજે, કે મુઝે જ્યાદા મીલેગા, આખીર હાથ-મેઠા-બી રાજમાર ખોદેમા. ઓર જ્યાદાકી હમીદ પર કામબી જતા રહેગા. આધીકો છોડકર સારીકો દોડના અછછા નહીં.

અયેત.

મર ઝમીરા બ-આસમાં દુઝીન શવદ જુઝ જ્યાદા અઝ રમી.

ફાયેદા—૧૫—અયરો રાસીલ માલે, અદ-દીયા-નતો, સુખ-હાના મન જા-આ-લા, ગઝ-લતત તુજ્જરો, વ હીર સોહુમ લે-તૈહલ બીલાદે સ-બ-બન, લે મસાલે-હીલ વખાદે. યાને બેહતર પુજી આદમીકી દીન-દારી હે. શુદરૈ સીપાસ હે ખુદાકા. જસને તાજરૈકો ગઝલતમે ગીરૂતાર કીયા, ઓર શેહર, બ-શેહર શીરનેકા શૈક દીયા, કે યે સબજ હુવા, બંદોકી મરલહતે મદ-શતકા.

કિતઆ.

લકહ તીફ-તો શી શર કીલ બિલાદે વ ગર બેહા,
વ જર રખતો હાજદ-દહરા બિલ યુસરે વલ ઉસરે.
ફલમ અરે બાઅ-દહ દીને ખય-રમ મિનલ ગના,
વલમ અરે બાઅ-દલ ફફરે શર રમ મિનલ ફકરે.

યાને મેં મશરીફ મગરીઅકે મુદકોંને બહોત સીયાહત કીયા
ઓરે ઝમનેકી તંગી, ઓર ફરરાખીકા બહોત તજશ્યા હાસીલ હુવા.
કામ વીઝ દીનકે બાઅદ, તવંમરીસે બેહતર નહીં દેખા. ઓરે કામ

મીઠા કુકરે માખણ ફાટીરીસે બદતર નહીં દેખા. મહાં ફેફ, મૂરવેશીકે માખને આકસર બુદ્ધેસી, તંગ-દરતીકે હેં.

ફાયેદા—૧૭—મુફયાન સુરી રહ, ફરમાતે હેં, અલ-માલો શી હાજ-ઝ ઝમાને, ઇઝ-ઝન લીલ મુમેનીન, વ સલા-હુન, લે સીયા-નતીલ ઇમાન. ઇસ ઝમાનેમે' માલસે મુસલમાનકી ઇઝ-ઝત હે. ઝોર વેહ હતીયાર હે. ઇમાન બયાનેકે વારને, અમસે ઝમાનેમે' ઝોહદ, ઝોર તકવાસે મુસલમાનકી ઇઝ-ઝત હે તી થી, અમીર, ઝોર ખાદશાહ, ઉસકે ખાસ આતે, ઝોર ખીદમત કરતે થે, અબી મોઆમ્મીલી ખીલ-અકસ હે. કયસાબી આલમે રખાની, ઝોર આરીફે હકાની હો, અગર મુફલીસ હે. તો લોમોંકી આંખોમે' જશીલ હે, કીસ્તીકે ઇસસે ફાયેદા ન-મીલેગ.

બચેત.

મરા બ-તજરબા માખલુમ શુદ ઝ-પીંગહ સાલ,
કે કહરે મર્દ બ-ઇદમસ્ત વ કહરે ઇદમ બ-માલ.
તવં મરોંકો હીનકી ગરઝ નહીં રહી, શીર ઉલમા, ઝોર મશા-
યેખસે મીલના, ઝોર ઉનકી ખીદમત કરના, ખીલકુલ મોકુફ હો-ગયા.
મગર ઉલમા, ઝોર મશાયેખકો દુ-આકી, ઝોર ખાને કપડેકી ગરઝ
મીગુદ હે. ઇસલીયે તવં ગરકે દરવાઝે-પર હાજને ઝુફરીકે વસ્ત્રો
ગળા પકતો હે.

કૃષિકા—૧૮—

હા બુદ્ધા લીલ-મરએ મીન માલીન ચ-પ-શા બીહી,
વ હાખે-લલ કબરે મોહતા-ગુન ધલલ ક-દ-ને.

આદમીકો માલ કમાના, ઝોર અપની ઝીંદગી બસર કરના
ગુરર હે. બલકે મરે અઆલો કબરે હાજત કદનકી રેહતી હે.

હાલીકા—કાસ્તીને માથે બકરીકો પુછા, તુમ હમેશા દુધ થીસે
બની-આદમ પર એહસાન કરતી હો, વોહબી તુમ પર એહસાનકા
આલશા કદન વ-મયરા તુમકો દેતે હેં ચા નહીં ? ઉન્હોને રોકર અહસોસ
કે સાથ કહા, કે બની-આદમ એહસાન ફરામોશ હે, છસને જન
કમાન દીયા, રીઝક, વ ધમકાન બખશા, હસકા ઝોર હસકે રસુલકા
કમા એહસાન, વ ફરમાન માનતે હેં, ઝોર કમા કદ્ર ખુઝતે હેં ?
હમકો ફાન દેના તો દુર હે, બલકે જો પોસ્ત ખુદાને હમકો
બખશા હે, વોહબી બાઅદ મરનેકે ઉતાર લેતે હેં, અપને જુતે ખનાતે
હેં. હડીયો-કાબી તોડકર અપને કામરે બમાતે હેં, ઝોર હસસે
દુ-યાકા માલ પચદા કરતે હેં.

કૃષિકા—૧૯—તફતા-જાની ફરમાતે હેં.

તવય-તો ખે એહરા-ઝીલ કુતુને વ કસ-મેહા,
વ હાઅન શ્યાખી વલ-ગુતુનો કુતુ-ગુન.
વ હીના તો આતી-યતુલ કુતુનો વ નીલ-નોહા,
વઘે-યના લી અમલ કુતુના ગુતુ-ગુન,

અજ મેંને બડી સહ, ઝોર કાંથીશ કીયા, ઝોર તમાચ હુમ, વ
કુતુકો હાસીલ કીયા, જવાની સારી ખોયા, કદમકે પીછે દીવાના

ખના. ક્યું-કે જુનુનબી. કુતુન હે. જળ તમામ દલ્મો ફુનરદી મુઠે
 જખસીલ મીલી, ઉસ વાત મુઝકો માઅલુમ ફુવા, કે તલકીક કુતુનબી
 જુનુન હે, યાને ઇલ્મો ફુનર, દીન, વ ફુવાકે હાસીલ કરનેકે લીયે
 હથીયારકે મારીફ હે. મગર અમલ કરના, જોયા ઉ. હથીયારોકો
 કામમે લાના. ઝોર ફવાયેદ ઉઠાના હે. એક માડી બરકર હમને
 કિતામે પઢો, બાઅદ એક મુઠી બર અનાબકી એહતી-યાજ ફુસરે
 જખસકી તરફ લે-મયે, તો તમામ ઇલ્મો ફુનર, સીખના હમારા
 દીવાના-પના યા. બ-હુકમ, અઝ-ઝા મન ક-ના-આ, વ જહીલ મન
 ત-મા-આ. યાને જીસને કીનાઅત, વ સખ ઇખત્યાર હીયા, ઇલ્મ,
 વ અઠલકા ફલ પાયા, ઝો જીસને હીસમે દીલ ડાલા, જહીલ ઉઠાયા.
 હો હાથ, ઝોર એક પેટ, ખુદાને દીયા હે. અગર અઠલ હે, તો
 મેહનત કરો, કમાઓ ખાઓ, ઝોર ખીલાઓ, ફુસરોંકા ખેળા ઉઠાઓ,
 અપના ખોળા ફુસરોં પર મત ડાલો. ફઝીલ ખીન અયાઝ, રહ,
 ફરમાતે હે, જળ તક આદમી જીંદા હે. ખૌફ જ્યદા રખખે ઉમ્મીદસે
 મમર જળ મૌત આ-ગવે, તો ઉમ્મીદ જ્યાદા રખખે ખૌફસે

ફાયેદા—૨૦—અલ-અકલો હરા-મુન, ખીલા રીયા
 ફતીન. યાને બ-મયેર મેહનત કીયે રોટી ખાના હરામ હે. ઇસકે
 માઅને ઉલમાને દહ કીસમસે કીયે હે. અવલ યે, કે રીઝક ખુદા,કા
 દીયા ફુવા હે, જળ ઉસકી ઇયાદત, રીયાઝત, ફરમા-બરહારી, નહો
 ફરે, તો રીઝક ઉસકા મત ખા. હરામ-ખોર, મત ખન, દોષુમ-યે
 કે જળ રીઝક ખાયા, યજના શીરના, મેહનત ફરના, તાકે વોહ
 ખાના હઝમ ન-ફુવા, અબ ફુસરા ખાના આવે, તો ખીમાર દોવે,
 વોહ ખાના, મયેર મુન-હઝમ, સખે દાતીલ ગને. ઇસલીયે બ-મયેર

મેહનત કરીનેકે કુકમાકે નજીક હરગીઝ ખાના જલસેઝ નહીં. સીધુમ
મે કે-હરગીઝ શપ્સ અપની રોઝી મેહનત મલકત કરકે પમદા કરે,
ઝોર ખાવે, દુસરેકો મેહનતકા ફલ આપ ન-ખાવે, બલકે અપની
મેહનતકા ફલ દુસરેકો ખીલાવે, ઇસમેં અકલ-મંદી હે. એક રોઝ
મેહનત કરકે શીઝર પકડતા હે, ઝોર હસ ગીદગબી ઉસકા બુટા
ખાકર પેટ ભરતે હેં.

અથેત.

ચું ઇસ્તા-હા દસ્તે ઉફ-તાંદા ગીર,
ન ખુદ-રા બેફ-ગન કે દસ્તમ બે-ગીર.

જાણ તુ ખદા હે, તો ગીરે કુચે શપ્સોંકા હાથ પકડ કર
ઉનકો ફિલ, મદદ કર, ખુદકો ઝમીન પર મત ડાલદે. ઝોર લોચોંસે
હાજલ મલ માંગ, કે મેરી દસ્ત-ગીરી કરો, ખુદ કમાકર ખા. ગયેરકી
કમાઈ બર હાંત લેઝ મત કર. કયુંકે બ-મયેર મેહનત કીચે ખાના
હરામ હે.

શ્રીઅથત-એક શપ્સ જંગલમેં લકડીયાં કાટનેકે વાસ્તે ગયા,
તાકે ઉસે શેહરમેં લાકર બેચે, અપના કુત કરે. યકાયક એક દરખ્ત
પર નજર પડી, અંધા કંબા બે-પરો બાલ નજર આયા, ખ્યાલ કીયા,
કે હસકો ત્રહાં રોઝી કીસ તરેહ પર પહોંચેગી ? છતનેમેં એક બાકતે
ફાખતેકા શીકાર કીયા, અપને પાંજેમેં પકડ કર, ઝાક પર કંબેકે કરીખ
બયેઠ-કર આયા, બાકી વહાં છોડકર ચલા ગયા, કંબેને ઉસકા પુઝલા
(જમ્યા કુવા) આયા. અપના પેટ ભરા. જાણ ઉસ શપ્સને રંઝકી

મુતલકકી કુદરતકો દેખા, કહા, અક્યોસ । મેં કીસલીયે બે-સખ બન-
કર કીરતા હું, રોઝી-રસાં માલીક મેરા મોજુદ હે. જાન દીયા, નાનબી
દેખા, હસી જંગલમેં એક પહાડકી ગારમેં જા-બયઠા, એક દીન ગુંજર
મયા, ફાકેસે બે-તાકત હુવા, દુસરા દીન જમ ગુંજર મયા, ફાકેસે
બે-તાકત હુવા, દુસરા દીન જમ ગુંજરા, ઉઠકર બયેઠને-કીબી તાકત
ન-રહી, હોશ જતા રહા. એક બકરીયાં ચરાને-વાલા વહાં આયા,
ઉસકા હાલ દેખકર રહમ કીયા, કુછ રોટી, બકરીકે દુધમેં ચુરકર
મલકર ઉસકે મોંહમેં ડાલા, કદરે પાની પીશાયા. જમ ઉસ શમ્પસકો
હોશ આયા, આંખેં ખોલા, ઉઠકર બયઠા, ચરવાહેને પુછા, કે તુ કોન
હે ? ગારમેં કીસ લીયે આકર પડા હે ? ઉસ શમ્પસને હકીકત ખ્યાન
કીયા, બાઝ ઓર કવેકા હાલ સુનાયા. ચરવાહેને મલામત કરકે કહા,
તુ તંદુરસ્ત જવાન શમ્પસ પર ખ્યાલ કયું ન કીયા ? ઓર દીવાન-
ગીસે ગારમેં આકર બયઠા ? અમ તુ કવે-કે જયસા બન-મયા,
ખુદા, ને મુઝકો બાઝ બનાકર તેરી ઝીંદગાનીકા સખમ કરદીયા. જ
ધંધા મઝદૂરી કર, દીવાના મત હે.

ફાયેદા—૨૧. અનાસરે અરબાસે ઇનસાનકા વજુદ કાયેમ હે.
યાને ખાક, સર્દ ઓર ખુશક હે. પાની સર્દ, ઓર તર હે. આતશ
ગર્મ ઓર ખુશક હે. ઓર હવા, ગર્મ, ઓર તર હે. એકે દુસરેકે
ચંદ ઝીંદ હે. ચંદ રોજ બ-સુરતે એતેદાલકે છુરમકી તંદુરસ્તી, ઓર
ઝીંદગી કાયેમ હે. અગર એક શય, ઇન ગારમેંસે કમ બપાહા હો
જાયે, તો આદમી હલાક હોતા હે. ઇસી હરેક જહાંકા વજુદ આર
કીસમકે મોજોસે કાયેમ હે, અબલ, બાદશાહ, અમીર, હાકીમ, સીપા-
હી, આતશકી મીસાલ હે, કે રૈયત પર રોઆબ સીપાસલકા રખતે

હેં, દેાપુખ-હિલ્લા, પુઝા, પેશા-વર, પાનીકે માની'દ હેં, કે દીન, ઝોર
 દુન્યાકા ઈતેઝામ સફાઈ, વ નરમીસે ઇનસાફ, વ દાનાઈકે સાથ તરા-
 વત કાયેમ રખતે હેં. તીસરે, સોદાગર અહલે તીજરત હવાકે માની'દ
 હેં, એક મુલકકા માલ પચદા-દશકે અગનાસ, દુસરે મુલકકા લે-ગને
 હેં, ખુદની નફા માને હેં. ઝોર તમામ રૈયતકા આયાઇશ દેતે હેં. ચૈથે,
 દેહકાન, ખેતી બાડી કરને-વાલે, બ-મ'ઝલથે ખાકકે હેં, કે તમામ
 જહાંકો ખુરાક મીટી-મેંસે પચદા કરતે હેં, થયો રાજ મેહનત કરકે
 અપને વાસ્તે ગીજ નીકાલ કર, દુસરે હજારોં મખખુકકી ગીજ દર
 સાત તાગ બ-તાગ તૈયાર કરતે હેં, અમર સબી આદમી લીખને
 પરહ-વાલે, આલીમ, ફઝીલ, બન-ગવેં, યા અમીર, તુજગર, માલદાર
 હોવેં, તો ખેતી મજદુરી, વ-ગયરા. અનાજ પચદા કરનેકા કામ કોન
 કરેમા ? જખ તક ચારોં કીસમકે લોગોંકા વખુદ મૈગુદ હે, તખ
 તક જહાં કાયેમ હે, ઇસલીથે ખુદાને અપની હિક-મતે કામીલાસે
 તાદીર. ઝોર અંદાજા હરએક શયકા મુદરેર કર દીયા, ઇસી મુજબ
 હોર આલમકા ચલા જતા હે. મુફલીસ, ઝોર મની, તવંગર, ઝોર ફકીર
 દોતોં કીસમકે લોગ, હર શેકરમેં ઝુરર હોના ચાહીથે, અમર સખ
 તવંગર, ઝોર મની હો-ગવેં, યા સખ મુફલીસ, ઝોર ફકીર, બન
 ગવેં, તો ખરાખી જહાંકી હેં.

કૃષિકા—૨૨—કાલા, અલી લે ઇખને-હીલ હન-શીયા.
 યા ખુનૈયા, ઇન્ની અખાફા અલય-કલ ફકરા, ફસ તખજ
 બલકાહે ખીનહો, ફઇન-નલ ફકરા, મન ક-સ-તુન શીદ-દીને
 મુફહે-શતુન લીલ-અકલે, કાએ-યતુન લીલ મકલે, વલ ફક-મેં,
 મલ-તુલ-અકમદે, યાને અમલી રહી, ને અપને ફરજ મેહ-મક

તહાશીક જો કોઈ પીતા હો પાની ચાંદીકે બરતન-મેંસે, અલખસા જહન
 નમકી અમતસ ઉસકે પેરમે બર જવેગી, કીસ-વારને, કે કોએકે
 મોઆ-મીલાતમેં ફેર બદલ કરનેસે. ઝોર ઉસકા નહા સબોકે
 હાસીલ હોનેસે ઉસને મના કીયા. હુકે તઅમ્મલ્લા, ફરમાતા હો, સરીહ
 યાને નાદાનોકો તુમ અપના માલ મત દો, જે તુમ્હારે બરતને, ઝોર
 ઝીંઝાની કામેમ રખનેકે વારતે અલ્હલાહને બનાયા હો. ઝોર નાદાન
 ઉસકો ખરામ કર ઝલેંગે, ઝોર ઝાયે કરેંગે. વલે હાજા અમ-અમેદ,
 વ-ધ-દીન, લે-મન એહ ત-બ-સહુ, વ ક-ન-ઝહુ, ફર્ધન-નહુ
 કમન એહ-ત-બ-સા, હાકે-મન લીન્નાસે, તમશી બીહો
 ઉમુરો માઆ-શીહીમ. દસીશીયે બડે અગ્નપકા વાએદા હો, ઉસકો
 વાસતે, જો ઉસકો રયેદ રખમે ગાડ દેવે, જમસાકે ઉસને હાકીમકો
 કયેદ કીયા, જો આદમી-યોંકી મઆસકે કામોંકા ધ'તેઆમ રખતા
 થા. કયુ' કે સોના, રૂપા, જમસે કાઝી મુશ્તી હેં, આદમીયોંકે
 બહોત કામ આતે હેં, જીસને ઉનકી મુઝા-હેમત અટકાવ કી,
 જોયા સબ આદમીયોંકે કામમે ખલલ કીયા. દીવાના, ઝોર
 સરીહમેં, ઝોર મજનુમેં ધુકહાઓને હુકમ કીયા હો. કે ઉનકો મુખ
 તાર અપને ખુકકે માલ-કામી ન કરના ચાહીયે, બલકે મુશ્તી ખર્ચ
 ઉનકો દેના, ઝોર બાકી પર કાઝી, યા હાકીમને નઝર રખના, હાકે
 ઝાએ નહોવે, રૂપા, સોના, બની-આદમકી હાજત રવાઝકા હથીયાર
 હો. જમ ઉસકો કીસીને કયેદ કર રખ્યા દેન કીયા, ફેર બદલ હોને
 ઝોર નહા પહોંચાનેસે બાઝ રહા, ઝોર અગર તોડ-ઝર રૂપે, સોને
 બરસનકા ધ'સ્તીમાલ કરે, તો ઉસકે ખેલ, કીમ, હસક કરેંગે, બલકે
 ઉસકો હલાક કર કામેંગે. ધ'મલીયે મરહોંકે સોનેકી અઘામરી.

ફેમુના, ફે-ધોડજ-જેમુના, વ યહ-લ-કુના, ફે-યહ-નેમુન.
ફરમાયા નથી સજ, ને. સૌદાગર બહાર હે, પુછા અસહાયિની,
આયા, ખુદાચે તઆલાને સુદ હરામ કીયા, ઓર બચકો હલાલ કીય
હે? ફરમાયા, સચ હે, વલેકીન વેહ ભોમ ખાતેમેં મુટ ખોલતે હેં.
ઓર કસમ ખાતે હેં. ઇસમેં હાનીસ હો-જાતે હેં. યાને સોમંદ પર
અમલ મુતાબીક નહીં કરતે, ઓર કસમ તોહનેકા કદ્દારેમેં નહીં
દેતે યાને લીન રોઝે રખના, યા દસ મીસકીનકો ખાના ખીલાનહ
વેહ નહીં કરતે.

ફાયેદા—૨૮—ઇસા અમે, ને ફરમાયા હે. અલ-માલો ફીહ
હાકિન કસીરન, ફકીલા યા ફહુલ્લાહ. મા હાકિલુ, કાલા યમ-
નમો આહે-ખહુ, હક-કહ્લાહે, ફકીલા ફધન અહકા હક-કહ્લાહે
કાલ્લા લા યઅખુ મીનલ કીયરે, વલ ખુ-યા-લાયે. ફકીલા
ફધન નબા, કાલા યશ-ગોલોહુ, ઇસલા-હોહુ અન જીકરીલ્લાહ
યાને ઇસા અમે, ને ફરમાયા હે, માલમે ખહોત તરેહકા દુખ હે,
ભોમિની પુછા, કયા દુખ હે માલમે, યાને તવંગરીમેં? કહા, કે બબ
માલ ખહોત જમા હુવા, તો ખુદાકા હક વેહ તવંગર અદા નહીં
કરતા હે. શીર કહા, અમર ઉસને અદા કીયા, ખુદાકા હક, કહા
તકબ્બુર, ઓર બકાઇ ખુદ બખુદ મીગઝમેં પયદા હોતી હે. ઉસસે
નમત નહીં પાતા. કહા અમર તવંગરને તકબ્બુર ચુરર હોઝ દીયા.
કહા માલકી ફરસ્તી, ઓર નીગેહ-આની, ઓર બકહાનેકો શીકરમેં
હમેશા મુશ્મુલ રહેતા હે, ઓર ખુદાકે જીકસે મારીશ બનતા હે.

ફાયેદા—૨૯—યા ઇબને આદમ, મા કસબ-ત્તા ફખકા
ફલેક, ફે અનતા ફીહ ખાચે-પુન લે-ગાલ્લે કા. યાને અવ ઇબને

આદમ, જે માલ તુને કસળ કીયા, જોર અપની ખુશક, વ ખર્ચસે
જ્યાદા કમાયા, પસ તુ હસકા નીમેહ-ખાન હે, ગયેરકે વાસ્તે સંભાલ
કર રખતા હે,

ફાયેદા—૩૦—આમર, ખીન રખીકા કોલ હે, કે. અહુખ-
ખુન-નાસે ઇ-લહલાહે, અલ ફુકરા-ઓ, ફકાના અહુખો
ખલ-કીહી ઇલય-હીલ અંખી-યાઓ, અલય-હેમુસ સલામ,
ફખ-તલાઆ-હુમ ખીલ ફકરે. યાને દોસ્ત જ્યાદા આદમી-યોમે
અહલાહકે નઝદીકે ફકરા હે, કયુકે ખેહતરીન મખલુક, અહ્લાહી
પયમંબર, અંખીયા અલે, હે. જોર વોહ સખ ફકમે રહેને યે,
મેહનત કરકે અપના કુત પયદા કરતે યે.

ફાયેદા—૩૧—અનસ ખીન માલેક રદી, સે શિવાયત હે.
યકુ-લુહલાહે, અઝઝા વ જહલા, લિલ મલા-યે-ક-તે, ઉહુ
નિમ અહીખમા-ઇ, ફ-યુકુ-લુલ મલા-ય-ક-તો, મિન અહીખમા-
ઉકા, ફ-ય-કુલો ઉહુ, મિન ફુકરા-ઇલ મુસ્લે-મીન. યાને
કેહતા હે, અહલાહ તઆલા, ફરીશતાંકા, મેરે દોસ્તોંકે પાસ જઓ,
શરીફને કેહને હે, અપ ખુદાવંદ, તેરે દોસ્ત કોન હે? તખ ખુદા
ફરમાતા હે, ફુકરાયે મુસ્લેમીનકે પાસ જઓ, જે હમેશા સઓ
રઝકે મુકામમેં મુત-વકકોલ યુજરાન કરતે હે. કબી અપને ફકમે
ફાકકી શીકાયત કીસી આદમીકે સામને નહીં ખ્યાન કરતે, કયુકે
દોસ્તકી શીકાયત ગયેરસે ખ્યાન કરના, દોસ્તીકા ખલત હેતા હે,
માલેકુલ મુકકકી શીકાયત જાંહે મેહતાબકે ફરપેશ બાના બહી સમ હે.

કિતબા

જહદે રીઝક અર કુની વર ન-કુની,
 બે-રસા-નદ ખુદાયે અઝઝો જલ.
 મર રસી દર હહાને સૈફ પીલ-મ,
 ન ખુર દનત મગર બ-રોઝે અજલ.

ફાયેદા—કર—અલ-ફકરો ફખરી, વલ ફકરો મિત્રી,
 ફરખાયા, હઝરત સલ ને. મુઝકો ફકસે, ઓર ફકસે મુઝકો ફખ હે.

રિવાયત-હે, કે એક રોજ, તમામ દુન્યાકે ખઝનોંડી કુંજ્યા
 અલ-ફકરો અલે, હઝરત સલ, કે પાસ લાયે, ઓર હહા, કે અગર
 આખ ઇસકો કુખુલ કરો, તો તમામ ખઝને આપકે તામે હો-ખઝંગે,
 આપને કુખુલ ન-ફરમાયા. ઓર રઝા માલીકી ઇખત્યાર કીયા, નહીં
 તો ખદશાહત, ઓર તવંગરી, તમામ જહાંકી આપકે અહસે-ખયેતકો
 મીલતી, ઓર આપકી તમામ ઉમ્મત ગની માલદાર હો-જતી. મગર
 મહમ્મેદ દુન્યા, ઓર મોહમ્મતે ઝરમેં ગીરફતાર હોતે, દેખો મુહમેસી
 ઓર મુસીખતમેં, બે ખુદાકો યાદ કરતે હેં. વયસા તવંગરી, ઓર
 તંદુલ્લીમેં, હહા હે-સકતી હે! બાઅઝે ઉલમાઓને ફકકો ઇસી લીયે
 તવંગરીસે અફઝલ, શુમાર કીયા હે, ઓર બાઝોને તવંગરીકો
 બેહતર હહા હે

ફાયેદા—કર—રિવાયત હે, કે તાબુતે સકીનાકો, અલ-ફકરો
 અલે, કુઝરમેં નબી સલ, કે લાયે થે. ઉસમેં અગલે પયગં-ખરોંડી
 નકાલીયા હેં. મુનાંચે ઇલાહીમ અલે, હી ગીલીમ, મુલક-માન

અમે, કો અગ્રજી, મુસા અમે, કા અસા, જોર હાજી અમે, કે
જાલ, વ-મયરા, કપડે મહોતસે હસમે' થે. જાસકી બરતકે સમય
મની-હસરકલ રતેહ-યાજ હોતે થે. જાજ હાજી બે-અજી કો, જો
ફરીસ્તોતે હસે આસમાન પર લે-ગયે. જોર મોજાલક રખયે. હુકમ
હવા, લે અસદ હો, મેરે હપીયકો, વેહ સીક હસમે'લે રીવે'. આ-
મને સીલીમે રક હપીયકો કીયા. જાસકી બરતકે હજારે અવલીયા
હમતમે સુલે મકમુલ સલ, કે પ્રયદા કુયે. જોર, સીલ-સીલ
વિલાયતકા કયામત તક જારી રહા. અવલીયાયે હમત, ફકીર બ્રાહ્મ
અમસે સહેમે મરતયા કુયે હે'. કે જાસકો ચાહા, બાદચાહ અત્ત-હીમા,
ચુનાયે તારીખુલ અવલીયા, મે' ઉનકે તજકેરે મોજુદ, વ મરકુમ
ખિત-તફસીલ હે', અમસે રકકે મુકાબીલ તવંજરી, જોર માહબાદીકી
કુહ હકીકત બાકી ન-રહી, રકકે સામને તવંજરી કયા માલ હે' !

અથેત,

નહીં દુન્યાકી નેઅમત પર નજર ઉન પાક-ખાત્રેકી,
નખીને જનકો ખાને રકસે હુકમા ખીલાયા હે,

કિતઆ.

રહીના કીસ-મતન જખ્ખારો શીના,

લના કલ-મુવ વલીલ અજાપારે આલે.

હકમલ આલા મહમ્મી અન ફરીખીન,

જામ-ખીન કલમે ખાલીફા આ-યસમે.

વાને, હમ રાજી હુવે હસપર, ખુદાને કિસમત કર દીયા, હમરી હમકો હકમ દીયા, જોર અયરોંકો માલ દીયા. પસ તહકીક, માલ જલદી ફના હોને-વાલા હે, જોર હકમ હમેલા બાકી, હસકો ઝવાલ નહીં. હમમેંબી સાથ હમ-મેંબી સાથ હે.

ફાયેદા—૩૪—અમીરશ મોમીનીન, અબુ-બકર સીદીક રદી, સે રિવાયત હે, લા તહ-કરન્ના અ-હ-હમ, મિનલ મુસ્લેમીન ફકહના સગી-રહુમ ધન-હલાહે કળી-ફન. મત હીદારત કરો. કોસી એક મુસલમાનો-મેંસે ઝરીબ મીસકીનકી, કે જો અદના હે, રમુલુલ્લાહ, કી હમ્મતકા, વોહ ખુદાકે નઝદીક આલા દરજ રખતા હે.

રિવાયત-હે. કે મવલાના, જલ્લાલુદ્દીન રમી રહ, ને એક રોજ અપને ખાદીમકો પુછા, કુછ ખાનેકી કાય, અસખાબ, દુન્યાકી ધરમેં હે ! ઉસને કહા, કુછ નહીં. મવલાના શુહ ખુદાકા કરને યે, જોર કેહતે યે, બુયે ખાતયે અફલે જાયતે મુસ્તફવી દર ખા-નયે મન મી આયદ, ખાઅદ એક રોજ કાબકો ખાદીમસે પુછા, ઉસને કહા. નકહો છન્સ, જોર માકુલાત મૈગ્યુદ હે. મૈલાના-ને આફસોસ કરકે ફરમાયે, “બુયે ફીર જોન, દર ખા-નયે મન મી આયદ” ઉસી વક્ત સખ કુકરા, વ મસાકીનકો તકસીમ કર દીયે. ચુનાંચે મીસકીન વોહ, જો તીન રોજકી ખુરાક ઉસકે પાસ હોવે, જોર ફકીર વોહ, જો એક રોજ-કીબી ખુરાક ન રખતા હોવે.

ફાયેદા—૩૫—અબુદુલ્લા ખીન હિમર રદી, સે રિવાયત હે, કે કાલન-નખીયો સલ-સલ્લાલો અલય-હુ વસલ્લમ, યા માઆ-રાલ કુ-ક-રાયે, અલ્લા આખરા-સૈરો-કુમ. બે-અલ્લા

કુ-ક-રા અલ મુરલેમીન, યક ખુલુ-નલ જનતા, કબલા અમ-
નીયા એહીમ, એ-નીસફે યવ-મીન, વહોવા ખમસા મે-અતા
આમ. ફરમાયા રસુલ સલ, ને. અય ગીરાહે પુકરાયે મુરલે-મીનકે,
મેં તુમકો ખુશ ખબરી દેતા હું, કે ફકીર મેરી ઉમ્મતકે, તવ'મરોસે
નીસ્ક રોજ પેશતર, જનતમેં દાખીલ હોમે. ઓર નીસ્ક રોજ
આખે-રતકા પાનસા બરસકા હોગા.

ફાયેદા—૩૬—મુલતાન, ઇબ્રાહીમ અફ-હમ રહ, ફરમાતે
હેં. તલખ-નલ ફકરા, ઇસ-તક-બલ નલ-ગીના, વ ત-લ-બન
નામુલ-ગીના, ઇસ-તક-બલ હુમુલ ફકરો. હમ ફકકો તલખ
કરતે હેં, તવ'ગરી હમરે સામને આકર હાઝીર હોતી હે, ઓર
ફસરે લોમ તવ'ગરી તલખ કરતે હેં. ફક ઉનકે સામને આતા હે.
અફ-હુન્યા ત-લ-બુલ હારેબા, વ તહ-રેબા મીનત તાલેબે.
હુન્યા તલખ કરતી હે ઉસકો, જો ઉસસે બાગતા હે, ઓર બાગતી હે
ઉસસે, જો ઉસ? તલખ કરતા હે. હર દો કૌલકા મતલબ યકસાં હે.

ફાયેદા—૩૭—અમીરલ મોઅમીનીન, અલી મુરતઝા રદી, સે
રિવાયત હે. ઇન્નલ ફ-ર-દા શીલ અમવા-લીલ અઝ્ઝી-યાએ
અકવા-તલ ફુકરા-યે, ફમા જાઆ ફકી-રન, ઇલ્લા એમા
મ-ન-આ ગની-ઉન, વહલાહો સાએ-લો-હુમ અન જાલેક.
તફકીક, અહલાહ તઆલા, ને ફરજ કીયા હે. તવ'મરોં કેમાલમેં હીસ્સા
ખુરાક ફકીરોંકા. જળ કોષ ફકીર જુકા ન-રહા, મમર ચેકે તવ'મરને
ઉસકો કુછ નદીયા હે, ઓર અહલાહ તઆલા, ઇસ સખખ ઉનકો
પુઝને-વાલા હે. યાને તુઝકો છતના બહેત માલ દીયા થા, શીર ઉસ
ફકીરકો ફીસલીયે જુકા રેહને દીયા.

હિકાયત—એક વકત, શેહરે ખુરાસાનમેં દો ફકીર મુસાશીરે
 શામકો મુકામ કીયે, પુરાની મસજીદમેં જાયે મીલી, ન ખીછોના થા
 ન ખુરાક, ખસતા ગુસ્સના વહાં રહે, મોસીમ સરમાકા થા, ઇસ-
 લીયે સરદીકી બપોરતી હુધ. રંબ વ ગુસ્સેમેં બા-હમ દીગર કેહને
 ભજે, કે યહાંકા બાદશાહ ઉસ અપને દરમે ખાસમેં ગર્મ, વ નર્મ
 ખીછોને પર સોતા હોગા. શ્મીકમ ઉસપ્રા નાન, વ કબાળે મુર્ગે મુસમ-
 મનસે ભરા હુવા, ઉદે સોઝ સામને રખ્ખી હુધ, આરામ તમામસે
 બાલીને ત્રાઝ પર સર રખકર, બાળે શીરીમેં હોગા, હમ મુસાશીર
 ઉસકે શેહરમેં લુકે ખસ્તા રંબે તાબખમેં પડે હેં. અગર કલ
 ક્યામતકે દીન હમ દૂકરાયે ઉમ્મત તવંગરોંસે કબ્લ પાનસો બરસ
 બન્નતમેં દાખીલ હોગે, ઝોર વોહ બાદશાહે ખુરાસાન—કોબી જન્મત
 મેં બાવેંજે, તો હમ દરવાઝેસે ઉસકો પીછા હટા દેંગે, ઝોર
 બેહીસ્તમેં ન—આને દેંગે, કયુંકે દુન્યામેં ઉસને આસાઇશ, ઝોર
 આરામ પાયા હે, ઝોર હમને મુસીબત, ઝોર તકલીફ, સો કીસમકી
 હઠાઇ હે, ઝોર કીસીને હમારી ખબર નથી, ખુદકે પાસ ઇનસાફ તબખ
 ફરેં. હઝારા બાદશાહે ખુરાસાન, મલેકે સાલેહ, નામ ઇસમેં બા
 મુસમ્મા થા, ઝોર ઉસ મસજીદકે કરીખ ખુરાક પોસાક ફકીરોંકા તકરીમેં
 કરતા હુવા પહેંચા થા, ઝોર ઉનકી તમામ બાતોં સખ્ત—ઝોઇકી
 સુનતા થા. મુલામસે કહા, કે યે ખુરાક, વ પોસ્તીન ખીછોના વ—ખબરા
 ઉનકો દે. ફબરમેં બાદશાહને ઉન દોનો ફકીરોંકા ખુલવાયા, ખીલ-
 ખત, વ નેઅમતો વાશીર ઇનાઅત કીયા, અપને સાથ ખાસા ખીલ-
 વાયા, વોહ દોનો ફકીર નીહાયત ખુશ હુયે, ઝોર અર્ઝ કી, કે અમ
 બાદશાહ, કયા ખુખી, ઝોર ફુનર, યા હઝારા કામ, તુઝકો પસંદ

આયા, જો ઇસ તરફથી નવાઝીશ ફરમાઇ, નેઅમત, ઓર દૌલતસે સર ફરાજ કર દીયા. બાદશાહ સુનકર ખુશ હુવા, ઓર કહા, મેને આજ તુમસે ઇસલીયે સુયેહ કી હે, તારે કલ જન્મતકે ફરવાઝેમેં દાખીલ હોતે વક્ત મુઝે મત રોકો.

ફાયેદા—૩૮—મવ—તુલ અગ્ની—યાયે હસ—રતુંવ, વ મવ તુલ કુ-ક-રાયે રા-હતુન. યાને માત, તવંમરોંની હસરત હે. માલ દૌલતમેં ઉતકી ગન અટકતી હે. ઓર માત ફકીરોંકી રાહત હે, પેટકી શીકરસે છુટ ગયે, એક ફકીરકો બાદશાહને નઝરે હિકારતસે દેખા, ફકીર બોલા, અય બાદશાહ, દુન્યામેં ખજાના, વ લશ્કર, વ હુકુમતમેં હમ તુઝસે કમતર હેં, લેકીન ઝીંદગાનીમેં બરાબર હેં. ઓર માતકે વક્ત તુઝસે ખુશતર હેં, ઓર કયામતમેં તુઝસે બેહતર હેં.

ફાયેદા—૩૯—જમ—હિલ માલે, ક-એલા-ઇલ હ-જ-રીલ અઝીમે, ઇલા જર વતીલ જ-બ-લીશ શામેબે, વ ખર જોહુ ક-ઇલકા-ઇહી મીનહા. માલ જમા કરના મુસ્કીલ હે. જયસા—કે એક બારી પથ્થર પહાડકે ઉપર લે-ગના, ઓર ખર્ચ આસાન હે, જયસા—કે ઉસ પથ્થરકો ઉપરસે નીચે ગીરા દેના.

ફાયેદા—૪૦—લા-ખયરા ફી મલલા યોહીખ્યુલ માલા લે-યસેલા બીહી રહે-મહુ, વ યો-અદદી બીહી, અમા-નતન, વ યસ-તગની બીહી, ખલકા રખબીહી. જો કોઇ માથે દુન્યાકો નહીં ચાહતા, વોહ અછછા નહીં. કયુકે માલ-દાર, અપને ખેશીસે સુલુક કરતા હે, અમાનતકો અદા કરતા હે, ઓર મખલુકે ખુદાસે હાજત-મંદ નહીં હોતા.

કાચેદા—૪૧—અશ-શાહ-રતો આ-ફતુન, વ કુંદલુન નાસે, ય-ત-વદલાહા, વલ-ખુમુલો રા-હતુન, વ કુંદલો ય-ત-વકાહા. યાને માલ-દારીકી શાહરત, હોના, એક આફત હે, ઓર લોગ ઉસકો આહને હે, ઓર ગોશા-નશીની રાહત હે, ઓર લોગ ઉસસે પરહેઝ કરને હે.

કાચેદા—૪૨—કાલા અલી-ઇન, રદી-યદલાહો અનહો, મન અતા ગની-યન, ફ-તવા-દઆ લહુ, લે ગીના-ઇહી, તજ-હયો સુલસા દી-નોહુ. કહા. અલી રદી, ને. કે જસને ગનીકો દેખા, ઓર ઉસકી તવાઝો કાયા માલ-દારીકે સખખ. તો તીસરા હિરસા ઉસકે દીનદા ચલા ગયા, ઓર એક રિવાયતમેં હે, કે તવાંગરકો માલકે સખખ કોઇ સલામ કરે, તો અપના આધા દીન ખો-દેતા હે.

કાચેદા—૪૩—કાલા રજો-લુન, લે ઇખ-રાહી-મખને અદ-હમ, ઈક-ખલ મિન્ની હાજે-હીલ જુખખતા, ફ-કાલા ઇન કુનતા ગની-યન, કબીલ-તોહા મીનકા, ફ-કાલા અના ગની-ઉન, ફકાલા કમ માલોકા, ફ-કાલા અલફાન, ફ-કાલા અ-ય-સ-સીરોકા અંય-ચકુના અરખા અતા આલાશીન, કાલા નઅમ, કાલા અનતા ફકી-ફન, લા અક-ખેલોહા મિનકા. એક શખસને ઇઆહીમ ખાન અદહમ રહ, સે કહા, કે યે જુખખા મેં તુમકો દેતા-હું કુચુલુ કરો, આપને કહા, કે અગર તુ ગની હે, તો મેં તુઝસે કુચુલ કરંગા. ઉસને કહા, મેં ગની હું. આપને કહા, કિતના માલ તેરે પાસ હે, ? ઉસને કહા, દો હજાર, આપને પુછા, અગર ચાર હજાર હો-જવે, તો ખુશ હોગા ? ઉસને કહા, હાં, આપને કહા, તુ ફકીર હે. મેં નહીં કુચુલ કરતા, યાને તુ ચાર હજારકા હાજત-મેંદ હે,

ફાંચેદા—૪૪—સોયેલા બાઅદુલ આરે શીન, અલ-ઇલ મો
અફ-દલો અમીલ માલો, કાલા અલ-ઇલ મો, કાલા ફમા
માલન નાસો, યરવ-ના અહુ-લલ ઇલ મે, અલા અમ્મવા-બે
અસહા-બીલ માલે, મિન ગયરે અક-સીન, કાલલ ઉ-લ-માઓ
આરેફુન, મનફા-અતલ માલે, વહુમ જાહે-હુના મનફા અતલ
ઇલ મે, પુછા લોગોને આરીફ મદંકો, કે ઇલમ બેહેતર હે, યા માલ ?
કહા. ઇલમ બેહેતર હે, શીર પુછા, કયા સખમ હે, કે લોગ દેખને
હેં, અકસર અહલે ઇલમકો, સાહેબાને માલકે દરવાઝે પર, સિવાયે
બર અકસકે, અગર ઇલમ બેહેતર હે, તો માલ-દાર. આલીમકે દર-
વાઝે પર જાવે, જવામ દીયા, કે આલીમ જાનતે હેં, કદરો મનફેઅત
માલકી, ઇસ વાસ્તે માલ-દારકે પાસ જાતે હેં, ઝોગ વોહ જાહીલ
માલ-દાર નહીં જાનતે હેં, મનફેઅત ઇલમકી. ઇસ વાસ્તે આલીમકો
દરવાઝે પર નહીં આતે,

ફાંચેદા—૪૫—મોહમંદ બીન અબ્દુલ વહહાબ, ફરમાતે
હેં, મા રાઅય તો અબ્દુલ મિનલ અગની-યાયે, શી મજ-લેસે
સુફ-યાન સવરી, રહ-મતુલ્લાહે અલય-હે, વમા રાઅય-તો
અ-અઝઝા મિનલ ફુક-રાયે, શી મજલે-સીહી, અલ ફુ-ક-
રાઓ શી મજ-લેસે સુફ-યાન, ઉમરા-ઓ, મેને નહીં દેખા,
જ્યાહ જલીલો ખારત વંગરોસે, મજલીસમેં સુફ-યાન સવરી, રહ,
ફી. ઝોર નહીં દેખા જ્યાહ ઇજ્જત-મંદ ફકીરોસે ઉનકી મજલીસમેં.
યાને તવંગરોકી છતની ઇજ્જત હઝરત નહીં કરતે યે, અતની
ફકીરોકી કરતે યે.

કાચેદા—૪૬—હદીસે શરીરમાં હઝરત સહ, ને ફરમાયા છે. અલ્લા-હુમા અહુ-યેની મીસકી-નન, વ અમીત-ની મીસકી-નન, વહુ-શોર-ની, ફી હુમ-રતીલ મસા-કીન. યાને ખુદા મુઝકો ઝીંદા રખ, મીસકીનકી હાલત-મેં, ઝોર મૈત દે મુઝકો મીસકીનકે માનીંદ, ઝોર કયામતકે દીન, મીસકીનોંકી સફરમેં હકા, મીસકીનોંકો દોસ્ત રખના, ઝોર મીસકીનોંકી તખીએત ઇખ-ત્વાર કરના, ઇમાન-દારકી અલામત છે.

કાચેદા—૪૭—ગીનન નફસે, મા યકશી-કા અન સદ-દે, હા-જતીન, ફીન ઝાદા શય-અન, ઝાદા જાલે-કલ ગીના ફક-રા. તવંગરી નફસકી વોહ છે, જે તેરી હાજતકો કિફાયત કરે, શીર હાજતસે જ્યાદા અગર કુછ જમા કીયા, તો વોહ તવંગરી તેરી હાજત-મંદી-કોબી જ્યાદા કરતી છે, મીસકા-આનાં-કે ગની તર અંદ, મોહતાજ તર અંદ, લોગ તવંગરી તલબ કરતે હેં, ઇસ વાસ્તે કે રાહત હોવે, આરામ મીલે. મગર યે ઉનકી જુલ છે. કયુ-કે જીતના કારખાના બહુતા જાયેગા, ઉતના ગમ, વ ગુસ્સા, રંગે, શીક હિસાબ, વ ઇતાબ, જ્યાદા હોતા જાયેગા, અગર હલાલકો કમાઈકા છે, તો અયસા છે. કબી હરામકી કમાઈકા માલ જમા કીયા છે, તો ખુદા પનાહમેં રખ્ખે, દુન્યાકીબી ખરાબી, અવલાદકી બે-હયાઇ, આપેતરકા અજબ મૈગ્નુદ છે. સો હકદાર દાઅવે-દાર, સામને ખડે હેં. ફઝીહતી આપેતરકી, દુન્યાકી ફકીરી મુફ્ફેસીસે બદતર છે. તવંગરકી અવલાદ ઉસકી બડી દુસ્મન છે.

હતીફા-એક સોદાગર માલ-દારકા લકકા જવાન હુવા થા, કઝારા ઉસકા બાપ ખીમાર હુવા, કાસી દોરતને ઉસ લકકેસે ઠહા, અગર તેરા

બાપ ગુજર જાવે. તો એક લેખ રૂપીયે તેરે હાથમે આવે, તો મજેદારી કરાવે. ઉસ લડકેને કહા, અગર મેરે બાપકો કોઈ માર કાલે, તો બેહતર હે, ઉસકા ખુન બહુકા રૂપીયાબી મુઝે મીલેગા. બદ-બાહી અપને ખુબુર્જોંધી કરના, બાએસે ઝવાલે દોલત, વ મઆલ હે, ઓર ખયેર-બાહી, અપને ખેશ, કૌમકી મુજબે તરકકોયે ઇકબાલ હે.

કાચેદા—૪૮—સવખાન રદી, સે રિવાયત હે, ધન્નર રૂબેલા લે યહ-રમર રીઝકા બીજ-જન-બીલ લજી, યોસી-બોહુ અલા તરા, અન્ના આ-દ-મા અલય હીસ્સલામ, કાના ફીલ-જત્તે, ફી અય-શીન ર-ગ-દીન, ફે ઉખરે-જા મીનહા ઇલદ-દુન્યા બિલ માસી-યતલ-લતી કાનત મિનહો. તંહકોક આદમી મહરમ, ઓર બેનસીય હોતા હે, રીઝકે, બ-સખમ ગુનાહકે, જોકે ઉસને કાયા વયસા રંજ ઉસકો, હોતા હે, બીમારી, મુફ્તેસી, વ-ગયરામ. કયા વુ નહીં દેખતા હે. કે આદમ અલે, જત્તમે કોસ તરેહ અયેશ આરામમે થે? એક ના-ફરમાની, ખતાકે સખમ જન્નતસે નીકાલે ગયે, ઓર દુન્યાકો મુસીબતોમે ગીરફતાર હુયે. યાને ઝમીનમે ખેડના, વખમ બોના, બરસતકી ઇતેઝારી કરના, દાના નીકાલના, પીસના પકાના, તખ રોટી મીલતી હે, શામત ગુનાહોંકી જીસ તરેહ પર કીયાં હે, ઉસ તરેહકા ગમ આદમી પર હોતા હે, સખ ઉસકે અમલકા નતીજા હે. ઇસ હાથ દો, ઉસ હાથ લો. એતેકાદ રખના ચાહીયે, કે સખ પયગંબર માઅસુમ બે-ગુનાહ હે. અગર ઉનસે અવસીખતા હો-ગઇ ઉસકો ઝલાત, યાને લગઝીય કદમકી કેહતે હે. ગુનાહ નહીં કેહતે. ઓર ઉસકા જી અદબસે કરના, ઇસમે કીમતે ઇલાહી હે.

ક્રાથેદા—૪૯—મા મિન અ-મ-લીન અફ-ફલો, મિન ત-લ-ખીલ ઇલમે, ઇન્ન સહ-હુત શીહીન નિ-યતો, યાની તોરીદો ખીહીદ દારલ આખેરા. *યાને કોઇ અમલ, ઝોર કામ ઇલમ સીખનેસે જ્યાદા ખેહતર નહીં, અગર ઇસમે' નીયત બ-ખયેર કીયા, આખેરતકો નેઅમત હાસીલ કરનેકી તો અફઝલ હે, ઝોર ઝોર દુન્યાકો દૌલત ઉસકો દહાલીમે' ખુદ બખુદ મીલતી હે. અગર કુછ ન મીલા, તો આખીર બહાલતકા અથેબ તો તુઝસે નીકલ જવેગા.

ક્રાથેદા—૫૦—અલ-ગનીઓ દીદ-દુસ સુફલા. ગની વોહ હે. જે સુફલાકા ઝીદ હે સોઅેલા અબુ હનીફા, અનીસ-સુફ-લતે ફ-કાલા હુમ કુફ્રા-રુન નેઅમા. ઇમામ અબુ હનીફા, કો સુફલાકે માઅને લોગોંને પ્રખા, અપને ફરમાયા. સુફલા ઉસે કેહતે હે, જે કુફરાંને નેઅમત કરે. યાને હક એહસાનકા ફરમાશ કરે. અબુ યુસુફને કહા, સુફલા વોહ, જે દુન્યાકે વાસ્તે દીન ખેચે. મોહુમદ ખીન હુસનને કહા, સુફલા વોહ, જે રસ્તેમે' તઆમ ખાવે, અસ-મઇ, રહ, ને કહા, સુફલા વોહ, જે કેહતા હે, ઉસ મોવશીક કરતા નહીં. અબુ-મઆની, રહ, ને કહા, જે લોગોંને ઉસે નસીહત કીહે, ઉસ મોવારીક અમલ નહીં કરતા, ઇમને ઝોરાખી, ને કહા, સુફલા વોહ, જે લોગોંકે પાસ દુસરોકી ગીબત કરે, ઝોર ગવાહ તૈયાર કરે. અબુદુલ્લા ખીન મુખારક, ને કહા, સુફલા વોહ, જે દીનકે પરદેમે' દુન્યા કમાવે, ઝોર અપને અથેબકો હુનર સમઝે.

ક્રાથેદા—૫૧—ગીના, યાને ગાના બજના, ઝોર ગના, તવ-ગરીકો કેહતે હે. સુનાંચે એક બુખુર્ગને કહા હે, ઇયા-કુમ વલ ગીનાઓ, ફર્હાનહુ યસ-કોતુલ મુરવ-વતા, વ યન-કેમલ

હયા-ઓ, વ યજ્ઞ-દીલ અવ-રતા, વ યજીદો ફીશ-શાહ-વતે, વ ઇન્નહુ યતુખો અનીલ ખમરે, વ યસ-નઓ ખિલ અકલે, મા યસ-નઉસ સુકરો, વજા-ખુદદા ફ-જન્નેખુ-હુન નિસાઆ ફઇન્નહુ દાઇન ઇલિઝ-ઝીના. યાને પરહેઝ કરો, માને ખળનેસે, ખુસસન ઔરતોંકો, પસ તહકીક માના, મુરવ્વતકો સાકેત કરતા હે. બે-હયા ખનાતા હે. બે-શરમી ઉસસે આગાઝ હોતી હે. શહવત બ્યાદા હોતી હે. શરાબકા નાયેબ હે. અકલકો ઝાયેલ કરતા હે, નશાકી હાલત લાતા હે, ઝુરર હે, કે ઔરતોંકો ઉસસે પરહેઝમેં રખ્ખો, કે વોહ, ઝીનાકી તરફ ખુલાતા હે. છલ તરેહસે, કે અમીરલ મોઅમીનીન, ઉમર ખીન ખત્તાબ રદી,ને ફરમાયા હે. જન્નેખુ હુન્નલ કિતા-ખતા, વલા તસ-કેતુ હુન્નલ યુ-ર-ફા. યાને પરહેઝમેં રખ્ખો ઔરતોંકો. કિતાખત યાને લીખનેસે, ઔર મત બયે:ને દો ઉનકો ફરીયોમેં. કયુ-કે હરામ હે, બેગાની ઔરતકો બદ નઝર-સે દેખના, ઇસી તરેહ ઔરતોંકોબી હરામ હે. બેગાને મદકો બદ નઝરસે દેખના. યે કીલ હઝરત ઉમર રદી,કા રૌઝતુલ અખબાર, મુન્ત-ખખે રખીઉલ-અખબાર, મેં લીખ્યા હે, ઔર સહા-ખયે કિરામકા ફરમાન સુન્નતે રસુલુલ્લાહ સલ, કે માનંદ હે, ઔર ફતાવે ખુરદાન, મેં લદીસે શરીફ, આં-હઝરત સલ, સે મનકુલ કીયા હે. લા તો-અદલેમુ હુન્નલ, કિતા-ખતા, યાને મત સીખાઓ ઔર-તોંકો લીખના. વદલાહો આલમો ખિસ-સવાબ, સચ હે. ગોશા, પરદા, ઔરતોંકા અસમત, વ તવંમરીકા નશાન હે. બખ શૌહરકો ગયેર ઔરતકી તરફ હરામકા ખ્યાલ હુવા, તો ઉસકી જૌઝબી ગયેર મદકી તરફ ધ્યાન કરેગી, ઔર નામોસકી ખરાબી હોગી.

ફાથેલા—પર—સાચાલા રજો-લુન, રમુ-લુલલલાહે સલ
 લલલાહો અલય-હે, વ આલીહી વસલમ, અન અફ-લીલ
 આમાલે, ફકાલા અલ-ઇલમો બિલલાહે, વલ ફિકહો, શી
 ફીનીહી, વ કહ-દરા હોમા અલય-હે, ફકાલા યા રમુલલાહે
 અસ-અલોકા અનીલ અ-મ-લે, ફ તખ-ખેરોની અનીલ
 ઇલમે, ફકાલા અન્નલ ઇલમા, ચન-ફઝોકા મઆહુ કલીલુલ
 અ-મ-લ, વ અત્રલ જેહલા, લા યન-ફઝોકા મઆહુ કસી-
 રલ અ-મ-લ, અલ મુ-ત-અખખેદો ખે-ગાયરે ઇલ-મીન, ક
 હીમા-રીત તાહુ નત્તે, યદુરો વલા યક-તઉલ મસા-ફત, યાને
 પુછા એક શખ્સને રસુલ સલ, સે, કે ખેહતર અમલ કયા હે ?
 ફરમાયા, ઇલમ અલલાહ, કે વાસતે સીખે. ઓર ફિકાહ, દીન સુધારનેકે
 વાસતે પરહે, ઓર દુબારા આપને અયસા ફરમાયા, તખ ઉસ શખ્સને
 કહા, યા રસુલુલ્લાહ, મેં આપસે અફઝલ અમલ પુછતા હું, ઓર
 આપ મુઝે ઇલમકી ખબર ફરમાતે હો ! શીર આપને ફરમાયા,
 તહકીકે ઇલમ હુવા, તા થોડાસા અમલ કરેગા, સમઝ-કર તુઝકો
 બહોત નફા હોગા, ખે-ઇલમ અગર બહોત અમલ કરેગા, તોબી
 તિસકો કુછ નફા નહીં હોગા. ખે-ઇલમ આબિહ, બયસા-કે અક્કી શીરા-
 નેકા ગધા, તમામ રોજ ચલતા હે. મગર મંઝીલ કતેઅ નહીં હોતી.
 તવંમરી ઇસલીયે ખેહતર દુધ, કે માલ ખર્ચ કરકે બચ્ચોંકો ઇલમ
 સીખાવે, ગરીબ બુદ્ધીસ કયા સીખેગા, ઓર બચ્ચોંકો કીસ તરેહ
 સીખાવેગા ? શબ્દો રોઝ શીકમ પરવરીમેં ગીરફનાર રહતા હે.

અબીયાત.

અય ગીરફતારે પાયે બંદે અયાલ,
 દિગર આસુદગી મળ'દ પ્યાલ,
 અમે ફરજદો નાનો જામા વ કુત,
 બાઝ દારદ એ સી-રતે મલકુત.
 હમા' રૂઝ ઇ-તેફાક મી સાઝમ,
 કે બ-શબ બા-ખુદાયે પરદા ઝમ.
 શબ ચુ અકદે નમાઝ મી બંદમ,
 એ ખુરદ બામદાદ ફરજંદમ..

ફાયેદા—૫૩—ઇમામ અયુ યુસુફ રહ. કાઝીયે બગદાદ થે. કીસીને એક મસઅલા આપસે પુછા, આપને ફરમાયા, મેં નહીં જાનતા, તમ આઅઝ અહલે મજલીસને કહા, આપ કાઝી હે, હારેન રશીદ, ખલીફયે બગદાદ, હર મુદદમેમે' આપસે ફતવા તલબ કરતા હે, આપકે ફરમાને પર ઇનસાફ, ઓર અદાલતકા કામ ચલતા હે. ઇતને હઝાર દિરહમ ખઝાનયે બયતુલ માલસે આપકો મીલતે હે, ઓર આપ કેહતે હો, કેયે મસઅલા મેં નહીં જાનતા ! આપને જવાબ દીયા, જીતના ઇદમ જીસ અમરકા મેં જાનતા હું. ઉસકે કદર બય-તુલ માલસે મુઝે મીલતા હે, તો વોહ જાનનેકા બદલા હે. ઓર જો ઉમુરકા ઇદમ નહીં જાનતા, અગર ઉસકા બદલા તમામ જહાંકા ખઝાનાબી મીલે, તો કીફાયત ન-કરેગા. યાને મેરા જાનના કમ હે. એક ન-જાનના બદલા અદાલત હે.

ક્રાંતિ—૫૪—ધન ગ-દ-બહાહો અલા ઉમ્મતીન,
 ગણિત અસઆ-રોહા, વલમ તર-બેહ તુન્ન-રોહા, વલમ
 તન-એલ સીમા-રોહા, વલમ તગ-ઝર અનહા-રોહા, વ હુબેસા
 અનહા અમતા-રોહા, વ-ગ-લ-બહાશીરા-રોહા, વ અ-કલ્લા
 ઉ-લ-મા-ઓહા, યાને જસ વક્ત અલ્લાહ, કા ગઝ્ય કાષ કૌમ
 પર આતા હે, તો એક મુદ્દમે નીખે હર શયકા ગીરાં હોતા હે.
 સૌદામરોકો નહા નહોં મીલતા, મેવા ખીગઝ જૂતા હે. નેહરે ખુશ્ક
 હોતી હે. બરસાત નહોં બરસતા હે. શરીર લોગ આલીમ હોતે હે. ઓર
 ઉલમા, કમ હો-જતે હે, ઓર ઇસ સખતસે તમામ તવંગર મુશ્લીસ
 હોતે હે, ઓર તમામ મુદ્દ વયરાન હો-જતા હે.

ક્રાંતિ—૫૫—ધન અરા-દલ્લાહો તઆલા, ખિલ-કવમે
 ખય-રન, કસોરા ઉ-લ-મા-ઓહુમ, વ અ-કલ્લા જોહલા
 ઓહુમ, વ ધન અરા-દલ્લાહો ખિલ-કવમે મુઅન, કસોરા
 જોહલા-ઓહુમ, વ અ-કલ્લા ઉ-લ-મા-ઓહુમ, જ્ય કીસી
 કૌમ પર ખુદાયે તઆલા, ખયરો બરકતકા ઇરાદા કરતા હે. તય
 ઉસ કૌમમે દાના, આલીમ, જ્યાદા પયદા હોતે હે. ઓર જહીલ લોગ
 કમ હોતે હે. ઓર જસ કૌમ પર, હુક તઆલા, ગઝ્ય કરતા હે,
 વહાં જહીલ લોગ જ્યાદા પયદા હોતે હે. ઓર દાના, આલીમ, કમ
 હોતે હે, યાને અગર આલીમ દાના, કાષ હુબેબી તો ખામોશ રહેતે
 હે, ઇશ્મકો છુપાતે હે, અપની જન, ઓર આખરસે કરને હે,
 ખુદાકા ઓર ઉસકે રસુલકા હુકમ બરાબર આશકારા ઝાહીર નહોં
 કર સકતે, વક્ત દેખકર ખાત કરતે હે, જયસી હવા, વયસી પીઠ
 ફેતે હે. અગર શરીઅતકા હુકમ ઝાહીરબી ક્રાંતિ તો કાન સુનતા હે!

ઝોર કોન ઉનકી બાત માનતા હે, બલકે ઉનકે મુકાબીલમેં પીલાઈ શરેઅ બાતેં બનાતે હે. બહોત લોગ હે, કે વોહ બહાલતકો કુવત દેતે હે. ઝોર દુન્યા કમાનેકે વાસતે હકુતેખાર કરતે હે. ઝોર હનરેં મરીઅ મુસલમાનોકો ગુમરાહ કરકે દો-બહાંકે અબ્બામેં ગીરફતાર હોતે હે, કયું-કે દુન્યા કમાનેકા હુનર, ઝોર પેશા કરનેકા રસ્તા ઉનકો આતા નહીં. સીવાયે ઇસકે, કે લોગોંકા માલ, ઝુટ બોલકર આવે. કે અહમકોંકા માલ, આકીશોંકી ગીઅ હે, હક બોલનેકા વક્ત નહીં રહા, હક બોલકર અપના શીકમ પુર કરના ઝુરર હે. નઉલ્લે બી-દલાહે મીનહા, વહાં તક નાહકકો જોર હુવા હે, કે તકલીફ અમમ-મયે અરબા રહ, કી છોડ દી, જા-મજહબ બના કાલે. ઝોર કયદે તકલીફ મજહબીસે ફારીગ હોકર, શુતરે બે-મોહારકી તરફ ખાહીશે નફસાનીકે તાબેદાર બને. ઝોર રક-મયે ઇસલામકો, રક-બયે ઇરાદતસે નીકાલ કર, અહલે હવાકે મુકલ્લીફ હુયે. અગર કહે. કે તુમહારે બાપ દાદા, હનરીકે મુકલ્લીફ થે, ઉનકે મુરશીફ, ઉસ્તાફ, સબી હનરી મજહબ રખતે થે. તુમ કીસ વાસ્તે ગયેર મુકલ્લીફ બને, ઝોર જા-મજહબ હો-ગયે? જવાબ દેતે હે, કે ઇસ ઝમાનેમેં એક મજહબકી તકલીફ કરના હમસે હો નહીં સકતા. ઇસલીયે ખાને પીનેમેં ઇમા-દત, મોઆમિલાતમેં આસાનીકે વાસતે ગયેર મુકલ્લીફ, ઝોર જા-મજહબ હો-ગયે હે, અબ્બ સમ કામોમેં આઝાદી હાસીલ હે, અદલા હુમા આફેના મિન કુદલે બલાઈફ દુન્યા, વ અબ્બા-બીલ અબ્બેરા. આખીર ઝમાનેકે લોગ, ખુસુસત ઉલમા, અબ્બલકે ઝમાનેકે ઉલમાકો બહ બોલને લગે, ઝોર નાહક ઉનકે ઉપર બોહતાન ધરને લગે, ચેહબી એક બડી નફાની ફયાંમતકી હે. મુસલમાનોમેં તુખમે

નિદ્રાક બોધા ગયા. દીનમે' ફસાદ ઉલ્લાસોંકે નિદ્રાકસે પચદા હુવા,
 ઓર ઇલાસકા બકા સખખ, અહલે ઇસલામમે' ચેહી હુવા. મીસરકા
 માહી અઝ સર મંદા ગર દદ નય એ દુમ, આજ તક અહલે સુન્નત,
 વ જમાઆતકે ઉલ્લામા, દુઝલા, મુકલ્લેદીન, અમમમે અરખાને ઇલામે
 ફિકાહ. હદીસ, તફસીર, ફરાયેઝ, તસવ્વુફકી કિતાબે', વ-મયરા, તસ-
 નીફ, વ તાલીફ કીયે હે'. તકલીદે મઝહબ છોડકર, બા-મજહબ નહીં
 બને હે'. કિતાબ મવતા, ઇમામ મોહમ્મદ રહ, કો. મીશકાત શરીફ,
 મશારેફુલ અનવાર, તયસીરુલ વુસુલ, જામેઅ-સગીર, ઓર
 જામેઅ-કબીર, ઇલામે હદીસકી કિતાબે' બનાયે, લાખ હદીસકે હાદિઝ
 થે. લેકીન અકસર હનફી, યા શાફીઝ, મઝહબકે મુકલ્લેદ થે. ઓર યે
 લોગ ઇસ ઝમાનેમે' મીશકાત શરીફ, ઓર મશારેફુલ અનવાર
 પરહ કર, મોહમ્મદ-હીસ ગયેર મુકલ્લેદ બને. જીનકી નકિતાબોસે કયઝાને
 ઇફતમ પાયે, ઉનકા મજહબ છોડકર મુનકીર, અપને ઉસ્તાદોસે હુયે હે'.
 અજબમે દારેન, ઉનકે લીયે ખેશક મૌજુદ હે, જો તેરહવી' સદી તક
 ઇફતમ દીનકા પહોંચા, વોહ મુકલ્લેદીન ઉલ્લામા, વ દુઝલા, વ અવલીયા
 વ મુરદેશીન, મોઅલ્લેમીન-કે જરીયેસે પહોંચા, જીસકા ખુબાસા
 જામેઉલ ફતાવા, મેં મએ દલાયેલ મજકુર હુવા હે, ઇન ગયેર
 મુકલ્લે-દીન, બા-મજહબકો જીન ઉલ્લામા, વ દુઝલાકે જરીયેસે હુયુમે
 દીન પહોંચા, વોહ અહલે સુન્નત, વ જમાઆત ઝમાને સલ્ફ, વ હલ્ફ
 કે થે. મુફલા. વ કાશીરે નેઅમત, વોહી શખ્સ હોતા હે. જીન ઉસ્તા-
 દોંકી તાલીફાત, વ તસનીફાતસે ઉસને તાઅલામ પાષ, શીર ઉનકો
 કાશીર, મુશરીફ, યા ખિલ્અતકે લખઝસે મુત-તલીમ કીયા. ખુબ
 હકાયત દેવે, ઓર લૌખ નસીખ કરે.

કિતઆ.

શ-કોતો ધલા વઢી-ધન સુઆ હીફઝી,
 ફ અર શ-દ-ની ધલા તર કીલ મઆસી;
 ફ-ધનલ ધલમા નુરન મિન ધલા-હીન,
 વ નુરદલાહે લા ચે.આતા લે-આસી.

ફાયેદા-૫૬-અબુલ મઆની, ફરમાતે હે, કે મેને મેરે
 હિસતાદ, વઢી રહ, ફી ખીદમતમે શિખાયત કીયા, કે મેં કુબતે હાફેઝી
 ઓર જહને કામીલ કમ રખતા હું, આપને ઇરશાદ કીયા. કે ગુના-
 હકે કામોકો ખિલકુલ તરક કરદે, પસ તહકીક, કે ઇદમ; અદલાહ
 કે ફઝલસે નુર હે. નુર અદલાહકા ગુનેહગારકો નહીં દીયા જતા.
 બાઅદ તૌઆ ઇસ્તીગ-ફાર કીયા, તબ સબક યાદ રેહને લગા. કિતાબ
 મયાફલ હક, મેં પુલાન મૌલવી દેહલવીને કયસી તોહમત અધમ્મયે
 અરખા પર. ખુસુસન ઇમામ અબુ હનીફા રહ. પર બાધો હે.
 બાઅદ મકકયે મોઅઝ્જીમામેં અપને લીખ્ખેસે તૌઆ કીયા. ઉત્તમાકે
 હુજુરમેં ઇસ્તીગ-ફાર પરહા, જબ હીંદુસ્તાનમેં આયા, સબ ભુલ
 ગયા, ઓર કહા, કે ફક્ત તાઅઝીરે શરખસે ખુદકો બચાનેકે વાસતે
 ઉબરે ઇસ્તીગ-ફાર કીયા થા, બાઅદ ચંદ મુદત-કે જબ વોહ કલક-તેકો
 ગયા, વહાં અપના કૌલ ભુલ ગયા, જયસા થા વયસા બના. સચ
 હે. “દરોગ-ગોરા હાફેઝી ન-આશદ.” મૌલવી કુતબુદ્દીન દેહલવીને
 બ-કુકમે, લે કુટલે ફીર અવ-નીન સુસા, કિતાબે મબકુરકા ખુબ
 રદીયા લીખ્યા. સુનાયે ઇજહારલ-હક, ઓર અયઝા-હુલ-હક.

મળ્યુંત હસકા ખ્યાન છપા છે. ઇસ તરફકે, બા-મબહળ મૈલવીયેને તમામ હીંદુસ્તાનકે ઉલમાઓંકા નામ બદ-નામ કીયા છે. ઓર મુખન પરવરી, ઓર નફસાનીયત-કે સખળ, હોને તરફ-વાલે અફરાત, વ તફરીતમે પડે; ઓર હક ખાત છૂટ ગઇ. અવ્વામ મુસ્લેમીનકે ઇમાનમે શુબા વાકે હુયે, હક પર કોન છે. ઇનકા કેહના માને, યા ઉનકા, મુબાલેતા બકા હો-ગયા. ખુદા પનાહમે રખે.

ફાથેદા—૫૭—કાલન-નખીયો સલ-લહેલાહો અલય-હે વ આલીહી, વ મુલ્લમ. જૈય-નહેલા-હુસ સમાઆ, બે સલા-સીન, બિશ-શમસે વલ-ક-મ-રે, વલ કવા-કેબ. 'વ જૈય-નહેલા હુલ અરદા, બે સલા-સીન, બિલ ઉ-લ-માયે, વલ મ-ત-રે, વ સુલતા-નીલ આદેલ. યાને ખુદાયે તઆલા, ને આસમાનકો ઝીનત દીયા, તીન ચીઝોંસે. આફતાબ, માહતાબ, ઓર સિતારોંસે, ઓર ઝમીનકો ખુદાયે તઆલા, ને ઝીનત દીયા, ઉલ-માસે, બારાને રહમતસે. ઓર સુલતાને આદીલસે, મવલાના અખ-દર રહ-માન જામી, રહ, ફરમાતે હેં.

જયેત.

ફલક-રા અંજુમન અફરોઝ ઝ અંજુમ,
ઝમીંશ જેબ અંજુમ ફેક બ મરફુમ,

ફાથેદા—૫૮—અલ-ધલમો કાચે-દુન, વલ અ-મ-લો
 સાચે-કુન, વન-નફસો હરુન, ફ-ધળ કાના કાએ-દુન, બેલા
 સાએ-કીન બ-લ-લત, વ ધળ કાના સાએ-કુન બેલા કાએ-
 દીન, અ-લ-લત. યમીનન વ શિમાલા. યાને ધલ્મ નફસકો
 આગે ખેંચને-વાલા હે. ઝોર નફસે સરકશ બથેલકે માનીદ હયવાન
 હે. અગર આગે ખેંચને-વાલા હુવા. પછિ હાંકને-વાલા નહીં હે, તો
 વેઠ હયવાન મુસ્તી કરેગા. રફતારમેં અડતા જાયેગા, અગર પીછે
 હાંકને-વાલા હે. ઝોર આગે ખેંચને વાલા નહીં, તો વેઠ હયવાન
 ખાને પીનેમેં કબી સીધી તરફ દોડેગા, કબી આઈ તરફકો જાયેગા,
 રાહે રાસ્ત પર હરગીઝ ન-ચલેગા. અલ-ગરઝ દોનો ધલાકે, યાને
 આગે ખેંચને-વાલા ધલ્મ, ઝોર પીછેસે હાંકને વાલા અમલ, ધસ સર-
 કશ હયવાનકે વાસતે સીધે રસને પર ચલાનેકે લીયે ઝુરર ચાહીયે.
 અકલમંદ ઉલમાઓને તકલીફકી રસ્તી નફસકો ગરદનમેં સીરાતે
 મુસ્તકીમ પર બરાબર ચલનેકે વાસ્તે બાંધી હે. જબ રસ્તી, ગરદન-
 સે નીકાલ ડાલી, અબ ન કાચેદકા જોર ચલતા હે, ન સાચેકકા
 જીવર નફસે સરકશકો મઝા ચરનેમેં માઅલુમ હુવા, શુતરે બે-
 મોહારકી તરેહ ચલ દીયા. દીનદારી કહાં રહી. જો લિયાસ જી ચાહા
 પેહને, જો ખાના, જી ચાહા, ખા લીયે, અપના દોઝબ હર તરફસે
 ભરને લજે. ન યુઝુરગોંકા અદબ રહા, ન મુસલમાનોમેં ચરમ
 બાકી રહી, મોહબજબ બ-અબલાકે હમીદા, વ અવસાફ પસંદીદા
 હો-મથે, નજે નહાના, ખડે રેહકર બોલ કરના, કાંટે છુરીસે ખાના,
 ધખતાર કર લીયા, આઝદ મનુશ બને.

કરાર દર કહે આઝાદ-માં ન ગીરદ માલ,
ન સખ દર દીલે આશીક ન આખ દર ગીરમાલ.

કીસી શખ્સકો નસીહતમી કુમુલ નહીં કરતે, મૌલવીકા લક્ઝ માને હોતા હે, અમર કુમુલ કરે. તો આમકી નઝરમે હલકે હો-
નખગે, નાસેહકા એહસાન માનનેકે ધવઝ, ઉસસે ઝગડનેકા તૈયાર
હોંગે. યે ઉલમા હક પોશ હે, ખુદબી ફુતતે હે. ઓર હજરોકો
ફુતતે હે, ફુત્તાકે વાસતે, અપના ધમાન ખોતે હે, નહિજે બિહલાહે
મિનહા. મુફતીયે સદર અદાલત ધલાકા મદરાસ, સૈયદ અરતઝા
અલી ખાન, સાહેબને અયસે લોગોકા જ્ઞાનમે લીખે હે, ઝાહેરો-
હુમ અઝ-યનો મિનત-તાહિસે, વ ખાતેનો-હુમ અન-તનો
મિનન-નાહિસે, ફેફ-હમ, વલા તમુન, મિનલ ગાફ-લીન.

ફાયદા—૫૯—કાલા મુસા અલય-હીસ સલામ, શી મુના
-ખતીહી, લેમા તર જોકુલ અહ-મકા, વ તહ-રોમુલ આકેલા
ફકાલા લે યા-લ-મીલ આકેલો, અન-નહુ લયસા શીર રીઝકે
હી-લતીલ મોહ-તાલ, યાને મુસા અલે, ને હક તઆલા. સે મુના-
ખત કરતે વકત પુછા, કયા સખખ હે, કે નાદાનકો બહોત રીઝક
દેતા હે, ઓર અકલ-મંદકો મહરમ રખતા હે. હુકુમ આયા, તાકે
અકલ-મંદ સમઝે, કે જોર વ હીલેસે, યા ફરેખ, ઓર મક્સે, રીઝક
નહીં મીલતા.

અર્પણાત.

અમર રાજી બ-દાનીસ અર કમુદી-

એ નાદાં તમ તાર રાજી ન-પુદી.

બ-નાદાં આ-ચુતાં રાજી રસા-નદ,

કે દાનાં અંદરાં હયરાં બે-માનદ.

કથેકા—૧૦—કવ-લહુ તઆલા, કૃષ્ણતા માઅલ
 ઉસરે મુસાવન, ધનના માઅલ ઉસરે મુસરા, કરમાસા ખુદા યે
 તઆલાને, પસ લહકીક હર મુશકીલકે સાથ આસાની હે. મુસ
 મસ મુશકીલકે સાથ આસાની ખુદા બેજ દેતા હે. લહકીક ઉસ
 મુશકીલકે સાથ આસાની દુસરીની હે. કે ઉસ મુસીબતમ બોઝ
 ઉઠા લેતી હે. મસ વાસ્તે હર મુસીબતમે સખ કરના, ઝોરિ હુક
 તઆલાકી રજામંદી રખના, તો હક તઆલાકી દરગાહમે મરતમો
 ઝોર દરજીકી ખલદીકા સખબ હોના હે. મુશ્વેસીમે જમ શીકાયત
 ન-કીયા, તો જલ્દ ખુદા તવંમરી બેજ-કર મુશકીલ આસાને કર-દેતા
 હે. દેખો કે બંદે પર અપની ખીદમત, ઝોર મશ્વકત ઉઠાનેકી હક
 સાખીત કરનેકે વાસ્તે, નોકર આકાકી ખીદતમે હુમ આસા જન
 તકબી દરમ નહી કરતા, તો દુ-ખાકા મનસખ મમારતકો ખડહલી
 અબે, ઝોર જહો મઝેબત હાસીલ કરનેકી ઉમીદમે સીપાહી સરદારકે
 હુકમ પર જન દેનેકો તૈયાર હો-જતા હે. ઝોર ઝુર બાદશાહ.
 જાં-દિશાનીકે બદલેમે ઉસકો આલી-ગહ બનાતા હે. ખુદાકી
 ખીદતમે જો મેહેનત મુસીબત ગુજરગી, ઉસકા હક હમી આપેકા
 કાયે ન-જાવેમ, મેશક મરતમા આલી પાવેમ.

બચેત.

ધંબ ઇશ તદ-દત લકલ-બલવા, હ-હકકેર શી અલમ નશ-રહ,
હ-ઉસ-રન બચના યુસ-રયને ધંબ હકકેર તહુ હહ-રહ.

વાને જબ ટુઝ-પર સખત બલા આકર પડી, તો સુરયે અલમ નશ-રહ, કી માએનીમેં શીકર કરકે દેખ, કે લહઝ ઉત્ત્ર વાને સખતીકા દો યુઝ, વાને આસાનીકે દરમ્યાન હે, જબ તુ મઝોર ફૈઝા; ખુશ હોગા; વાને જબ કુશાદગીકે સાથ તંગી મીલી, તો તંગીકે બાબદ કુશાદગી બેસક મીલેગી. મુશકીલ, ઝોર આસાની. તંગી; ઝોર કુશાદગી આપસમેં ઝીદ હેં.

મીસરા—મંજે મારો યુમે મારો મમે યાદી બહમ અંદ, રાત અધેરી આઘ, મગર કુશર ઉસકે સાથ મુબહોલી રૈશની લગી કુધ હે, બહોત ખુશીમેં મમસે ગાશીલ નહોના, ઝોર બહોત મમમેં ખુશીકી હમ્મીદ ન હોડના. મીઝાબ કીતનાબી કવી તંદુસ્ત હે, મગર ત્રાતસે મહલત નહીં કરના, ઝોર ખીમારી કીતનીબી સખત હે, મગર તંદુસ્તીસે ના-હમ્મીદ નહોના, હાલતે મમમેં રઝા-મંદીયે માલીક પર મંદકે ખુશ રેહના ચાહીયે.

બચેત.

ફાવેદા—૬૧—

યર ઝોકો જલ-જલલે અલા જહ-લીલી,
વ જલ હીમરા મિન હજ-લીલી વહ-દૌમો.

શ્રીમદ્ધર્મ મહાભી, દરમાતે હેં, નાદાન શ્રમ્મ અપની નાદાનીસે
 ઇતની બહોત શીકરે મધ્યત નહીં કરતા હે. મગર ખુદાચે તઆલા
 ઉસકો બખુબી રીઝક મોદેવા કર દેતા હે. ઓર સાહેબે કુનર, અપની
 દાનાઇકે સખખ શીક કરકે મહરમ રહતા હે.

ફાયેદા—૬૨—કાલન-નખીચો, સલ લલાહો અલય-હે
 વસલમ, મન અ-ખ-ખ અમવા-લન-નાસે, ચોરીદા અદા-
 અહા અદ-દલાહો અનહો, વ મન અ-ખ-જહા ઇતલા-ફહા
 અત-લા-ફહુલા, દરમાયા નખી સલ, ને. જસને કુજ લોગોસે
 માલ ફક લીયા, ઓર ધરાદા અદા કરનેકા રખ્યા, તો અદલાહ
 તઆલા, ઉસકી મદદ કરતા હે, અદા કરનેમે. ઓર જસને કુજ
 લોગોસે માલ લીયા, ઓર ધરાદા કીયા કુખાનેકા, યાને બદ-નિયતી
 કીયા, તો અદલાહ તઆલા, ઉસીકો હુખા દેતા હે. યાને કીસીકા
 કઝં લેના, શીર અદા કરનેકી નિયત શીરા દેના, ખુદાકો બહોત
 ના-પસંદ હે.

ફાયેદા—૬૩—શહેદા રસુલુલાહો, સલ લલાહો અલય-હે
 વ-આલીહી વસલમ, જના-ઝતા રજો-લીન મિનલ અનસારે,
 ફ-કાલા અ-અલય-હે દય-ગુન, કાલુ નઅમ, ફ ર-જ-આ
 ફ-કાલા અલી રદી-યદલાહો અનહો, અના ફામે-ગુન, યા રસુ-
 લલાહ. ફ-કાલા યા અલી, ફકલાહો, રક-ખ-ત-કા કમા
 ફક-ફકતા અન અખી-કુલ મુરલીમ, મા મિન રજો-લીન, યો-ફકકો
 અન રજો-લીન દય-નહુ, ઇલા ફક-કલાહો રિહાનહુ, યવ-મલ
 કિસામા યાને અયુ-સઇ અલ ખદરી-સે રિવાયત હે, કે હાઝીર
 ફયે, રસુલ સલ, એક શ્રમ્મ અનસારે જનાસે પર, કહો ઉમરનો,

આ કાલપર કુલ કર્મ હે ? કહા ભોગને હા, હજરત સહ, પછી શીર, તબ અક્ષી રહી, ને કહા, મેં જામીન ઇસકે કર્મકા હોતા હું. આ રસુલુલ્લાહ, શીર હજરતને ફરમાયા, અય અક્ષી રહી, ખુદા તુમ્હારી મરદનકો છુડાવે, જીસ તરફસે તુમને અપને બાપ મુસલમાનકી મરદન કર્મસે છુડાવ, જો કોઈ કામસ કર્મસે કાસી દુસરે કામસકો છુડાતા હે, અનબસે આજાદ કરતા હે. મરર યે કે અલ્લાહ તઅલ્લા કયામતકે દીન ઉસકો કયેદસે અનબકે આજાદ કરેગા. અમર આદમી કો અકલ હે, તો આમ-દનીસે બ્યાદા ખર્ચ ન-કરેગા. ઓર કરજ-દાર ન-હોગા. કર્મ અયસી ચીઝ બદ હે, કે ન દુન્યામેં છુટેગા, ન આખેતરમેં. બ-મયેર અદા કીયે ઇલાજ નહીં. કબેહ નકલી, ઓર કબેહ અકલી, દોનોં કર્મમેં મોળુદ, હે. યાને અઝ રયે દીનબી બદ હે, ઓર અઝ-રયે અકલબી બદ હે. જીનતા ખીજોના હે, ઉતના પાઉં ફયલાના બસ હે.

કીયેદા—૧૪—અતા જીબ-ઇલિ આ-દ-મ, અલય-હુમસ સલામ, મે-સલાસા ખીસા-લીન, અલ-હયાઓ વદ-દીન, વલ અકલો, ફ-કા લખ-તેર, વાહે-ફતમ મિનહા, ફ-પ તારસ અકલા ફ-કાલિલ હયાઓ, વદ-દીન, ઓઝેર મા, અલ-લા મોફારે કુલ અકલા, હવેસો કાના. આવે જીબ-ઇલિ અલે, આદમ અલે, કે પાસ તીન અરસીયાયે નેક ખીસાલ લેકર, ઓક હયા, દુસરા દીન, તીસરી અકલ, ઓર કહા, કુચલ કરો, હમવેસે ઓક ચીઝ, અદમ અલે, ને અકલકો કુચલ કર લીયા. ઓર હયા, ઓર દીનકો અસલ કીયા, ઉ-હેનિ કહા, હમકે કુકમ હે, કે બહી અફમ રહે, વહી તુમબી રહે.

ફાવેલા—કપ—અભાસેા કુલેલા—હુમ કુખાલેા અબી
હનીકા, શીલ શીકાહ, કરમાયા, ધમામ વમકુમ રહ, ને, તમામ
આદમી તાઅબેદાર પચેરવી કરતે—વાલે હે, અબી—હનીકાકે ખીચ પલ્મે
શીકાહકે, માને સમકે આગે શીકાહમે ધમામ અથુ—હનીકા, ને કલામ
કીમા હે. ઝાર સીરાજુલ ઉન્મત, ખીતાબ પાયા હે. ચુનામે ઝેક
રાબ અપને અસહાયકો કહા, તુમસે મેરા દીલ ખુશ કુવા, કે મુઝસે
જો ધલમે શીકાહ તુમને સીખા હે, ઉસકો અબ્હી તરફ જનત દીહે,
મેરે બાઅદ જો લોગ તાલીબ આખંજ, તુમસે પુછેજે, ખુરર ઉનકો
અબ્હી તરફ સમજાના, ઝાર ધલમકી ધજલત બઝાના, ઝાર
કઝસે પરહેઝ કરના. હિકાયત—અથુ સુલય—માન રહ, કો. મામુન
રશીક, ખલી—ફયે બગલાને ખુલવાયા, ઝાર કહા, કે તુમ બડે આલીમ
પરહેઝ—માર હો, કાઝીકા મનસબ તુમકો દેતા હું, ઉન્હેને કહા, મેં
ધસ કામકે ઝોહદકે લાયેક નહીં. ખલીફને કહા, તુમ દરોબ કેહતે
હો, કુખુલ કરો, નહીં તો કયેદમે બેજુગા, અથુ સુલય—માન રહ, ને
જવાબ દીયા, અમર મેને સમ કહા હે, તો મેં કાઝીકે ઝોહદકે
લાયેક નહીં હું. અમર મુટ કહા હે, તો મુટ કાપ્સબી હરમીઝ
કાઝીકે ઝોહદકે લાયેક નહીં હે.

કિતાબા.

પંદ અમર મે—શુલુહ અય પાદશાહ,
હર હમા ફકીર મેહ અઝી પંદ નીસ્ત;

જુઝ બ ખીરદ-મંદ મ-ફરમા અમલ.

ગરએ અમલ કારે ખીરદ-મંદ નીસ્ત.

ફાયેદા—૬૬—કિવા-મુદ્દુન્યા વદ-દીન, અલ-ઇલમે, વલ
ક-સ-ખા, ફેમન-ર-ફ-દા-હોમા, વ ઇય ત-ગ-ઝ ઓહદા
લલ-ઇલમા, વત તવક-કોલા લલ ક-સ-ખા, વ-ક-આ શીલ
જહલે, વત-તમએ શી માલીલ મુદ્દેમીન. યાને દુન્યા, વ દીન,
કસબ, ઓર ઇમસે ફાયેમ રહતે હે. ઓર કીસીને ઓહદકી
ખાલીશ કીયા, ઇફમકી રમખત ન-કીયા, ઓર તવક-કુલ પર નઝર
રખ્યા, કસબ કરનેસે બાઝ રહા. તબ વોહ બેશક જહલમે ઓર
તમેઅમે ગીરદ કે મુસલમાનોકે માલ પર, હમેશા દાંત તેજ
કરતા રહેગા.

ફાયેદા—૬૭—બજ-લુલ જહલે, ફી ત-લ-મીલ હલાલે.
વ-કિલ-લુલ હવા-યેજે ઇલ-નાસે, અફ-હુલ ઇયા-દતે. સઘ
ઓર ફૌદીશ કરના તલમે અકતે હલાલમે, ઓર અપની હાજત
મેગિફી તરફ કમ લખના. અફઝલ ઇયાદત હે.

કિતાબા.

શીઝ હરથક બે-શુમાં બે-રસદ,
શરતે અકલસ્ત જુસ્તન અઝ હરદા;
ગરએ કસ બે અબલ ન-ખાલીદ મુદ્દ,
પૂ મ-રવ કર હકાને આઝ-દરદા.

ફાંચેદા—૬૮—મોહનંદ, ખીન કામળ રહ, મુલક-માન
ખીન અમળદુલ આલેક, ખલી-ફે બગદાદી મજલીસમેં પેવંદ ભજે
કુચે, મોટે કપડે પેહને કુચે તથરીફ લે-મચે, ખલીફને બ-સ-બ-એ ઇસ્મ
ઉનકી તાઅઝીમ યી, નઝદીક ખીઠાયા, ઝોર કપડોંકા દેખકર કહા,
મા હાજસ સીયા-ખુર ર-સ-તો, કયા અયસે મોટે પેવંદ ભજાયે
કુચે કપડે હેં, બે આપને પેહને હેં? આપને જવાબ દીયા, અક
રહો અન અકુલો લે-ઝોહ-દીન, ફ અતરી નફસી, અવ
અકુલો લે-ફક-રીન, ફ-અશકુ રખી. મુઝે મકરહ માઅલુમ હોતા હે.
અમર મેં કહું, કે ઝોહદ, ઝોર તરકે દુન્યાકે સખળ, ચે હાલ હે. તો
મેરા નફસ દુલતા હે. ઝોર ખુશ હોતા હે. ઝોર અમર કહું, કે
મુફલેસી, ઝોર ફકકે બાઅેસસે અયસે કપડોંકા હાલ હે. તો મેર
પરવર દીમારકી શીકાયત હોતી હે. ખલીફ, ચે જવાબ સુનકર ખુશ
હુવા, ઝોર એક હજર દીનાર, ઝોર હસ તાકે ઉમદા કપડેકે આપકે
મકાન પર બીજવા દીયે.

ફાંચેદા—૬૯—અલ ઈલિમા, વલ-માલો, યસ-તોરાને કુલ
લલ ઉયુખ, વલ-જહલો, વલ-ફકરો, યુક-શેફાને કુલ-લલ
ઉયુખ. યાને ઇસ્મ, ઝોર માલ, તમામ અયબોંકા આદમીકે ઠાંપ દેતે
હેં. ઝોર જહલ, ઝોર મુફલેસી, તમામ અયબોંકા ખોલ દેતે હેં.

ફાંચેદા—૭૦—કાલસ-સવરી, લઈન અખ-લફ, અ-શ-રતા
આલા-ફીન, યોહા-સેબોની અલય-હા, અહુખો હલૈયા, મિન
અન ઝોહ-તાજ હલન્તાસ. યાને સવરી રહ, ને કરમાય. અમર
મેં હસ હજર દીરહમ પીછે છોડ જઈ, ઝોર હસકા મુઝે હિસાબ
દેના પડે, તો મેં બેહતર જનતા હું હસસે, કે મેં ભોગોંકા મોકતાજ હોઈ,

કાંચેડા—૭૧—ન. ઝાલા જીવ-ધલ, અલસ-હીર, સલામ
અલા લુકમાન, વ ખે-ચ-રહુ ખય-નન મુખુવતે, વલ હિક
મતે, ફખતારલ હિકમતા, ફ-સ-મ-ખા બે-જનક હેલી,
અસાસક-રીલી, ફન-તકા-ખેહા, ફ-લખમા વઢા-અહુ કાલા
હિલીકા બે-વસી-યતીન ફહ-ફેઝહા, ચાલુક-માજા સિ આનચક ખેલા
ચાલકા ધલા મિર ફકેક, ફી ફમ્મે તી-નીના ખય-ફમ લકક.
મિલ મમન તસ-અલા ફકીરા. યાને જીવધલ અલે, લુકમાન
હકીમકે પાસ આયે, ઝોર મુખુવત, ઝોર હિકમત ઉનકે પાસ લાયે
ઝોરફહ, કુખુલ કરે ઇન-દોનો-મેસે એક ચીઝ, લુકમાનને હિકમતકો
કુખુલ કીયા, શીર જીવધલ અલે, ને અપના પર ઉનકે સીને પર
શીરા દીયા, ઇલમે હિકમત કફ હો-મયા, યાને ખવાસે અશીયા, ઝોર
ખવાસે અસમા, તમામ માઅલુમ હો-ગયે. ઝોર ખ્યાન કરને લગે.
જમ વિદાય ક્રિયા ઉસ વત કહા, અમ લુકમાન, મેં તુમકો એક
વસીયત કરતા હું. યાદ રખો, અગર તુમ અપના હાથ કોહની તક
અઝહફકે મોંહમે ડાસોગે, તો બેહતર હે તુમકો ઇસસે, કે સવાબ કરનેકે
વાસ્તે મોહતાજસે હાય લંબા કરોગે.

કાંચેડા—૭૨—

લવ ધાના ગિલ-હીલીલ ગીના લ વ-જ-હત તની
બે-નુજુમે અકતા-રીસ સમાએ તાઅલ લોકી;
કાંચેડાના મન ર-ઝ-કલ હીજ હરો-મલ ગીના,
દીદ-દાને મુદ-તરેકાને એપો તર રાકી;
વ મિનક ફલીસે અલલ ક-દાયે વ કવનો-ફ.
કુખુલ લખીમે વ તીમે અમ-શીલ અફ-મકી.

હાથમાં રાખી રહ. ફરમાતે હેં. મગર, દીલોડે, ત્યાંથી
તપાંચરી હાસીલ હો-જાવે, ત્યાં આસમાનકે સીતારોડે ત્યાં મેલ
લાખાંયુદ્ધ હો-જાવેમા. વલેકીન જીસકો ખુદાને ઇલ્મ, વ અહમ દીવા,
ચોહ તપાંચરીમે માલે દુન્યાસે મહરમ રહા, ક્યુકે દોનોમે બધા ફરક
હે. બાહમ ઝીદ રખતે હેં. જોર દલીલ ઇસ બાતકી કમા, વ કહરકા
જરી હોના હે. કે દાના હમેશા શીકમે ગમ-ગીન રહતા હે. જોર
દીવાના અહમક ખુશીસે અયેશ કરતા હે.

ફાયેદા—૭૩—

અલા ઇન્ન-મદ દુન્યા, કે ઝીલે સહા-બત્તીન,
અજલ ભતકા વવચન મુઆ અનકા ઇલ્મ-મ-હ-ભત.
ફલા તકો ફર-હાનન બેહા હીના અક-બ-ભત,
વલા તકો મહઝુ-નન બેહા હીના વલ્લત.

અખુલ મઆલી રહ, ફરમાતે હે. દુસ્ખાર હો, કે નહીં
હે દુન્યા, મગર અબકે સાયેકે માનીદ હે. એક રોજ પુઝપર સાથા
કરતી હે, શીર નીહલ જાતી હે. જગ વક્ત ઇકબાલકા આવે, તો ખુશ
મત હો ઉસસે, જોર જીસ વક્ત ઇલ્લાહકા હોવે, જોર દુન્યા પુઝસે
પીઠ શીરાવે, તો હરગીઝ ગમ-ગીન મત હો.

ફાયેદા—૭૪—

રહીતો મિનદ-દુન્યા બે લુક-મતે વાબે-સીન,
વ હુબસે અબા-ઇન લા જોરીદો સીવા-હોમા.
બે અન્ની રાખય-પુદ કહરકા લયસા બે કાયે-મીન,
વ કહરી વ હમરી ફાની-યાને કીલા-હોમા.

અણુલ મઆઝ, ફરમાતે હે. રાઝી હુવા મેં દુન્યાસે, ફકત મુખા રખા, લુકમા, રેહીકા મીઠે, ઝોર લિખાસકે વાસતે, એક ગીલીમ બાસે હે. છનકે સીંચાયે ફુલ ન ચાહીયે. ઇસ વાસતે, કે મેં દેખતા હું, કે દુન્યા હમેશા રેહતી નહીં. ઝમાના, ઝોર મેરી ઉમર, દોનો ફના હોતે-વાસે હે.

ફાયેદા—૭૫—

ઇબ્રા હાકઝ ઝમાનો અબય-કા ફસ ખેર,
વલા યત-યાસ મિનલ ફરજલ ઠરીખ.
વ તીબ નફ-સન ફઇન-નલ લયલા દુખલા,
અસા તાતીકા ખિલ વ-લ-દીન નજીખ.

અલી મુરતઝા, રહી, ફરમાતે હે. અમર તુઝ પર ઝમાના તંબ હો-મયા હે, તો સખ કર. ના-કમીદ મત હો કે ખુશી બલદી લાવેગી. અપની ખાતાર બમા રખ રાત હામાલા હે. ખુદા આહે તો નજીખ લડકા તેરે વાસતે લાવેગી.

ફાયેદા—૭૬—હઝરત અલી રહી, ફરમાતે હે,

વ ઇન્ની રાઅય-તુફ દહરા મુનજો સહન-તોફ.
મહા-સેનોફ મફઝ-નતુન બે-મઆએ ખીહી;
ઇબ્રા સર રની શી અવ્વલીલ અમરે લમ અઝલ,
અલા હ-જ-રીન ગમીહી શી અવા-કેમેહી.

વાને મેંને ઝમાનેકા બખસે, કે ચહા હું. અછળી તરેહસે દેખા, ઇસકી નેહી દસકે અબજોકે સાથ ખીલી ફુલ હે, પેહલે બખ ઇન-ઝાનકે અવ્વલ અમરમે ખુલ કર દીયા, મમર બખ ખુશી ધુઝર

મહા, ઝોરે મમકે હીન હસકે આખીરમે આવે, ખુદા હસસે
પનાહમે રખો.

કાથેદા—૭૬—સોએલા રમુ-હુલ્લાહે સલા-લલ્લાહો
અલય-હે વ સલ્લમ. અનીલ એયામે, ફકાલા યવ-મુસ સખતે,
યવમે મક-રીન, વ ખદી-અતીન, લે-અન્ના ફરય-રાન
મ-ક-રત શીહે, ફી દારીન ગુફ-વતે, વ યવ-મુલ અ-હ-ક,
યવમે ગર-સીન, વ ઇમા-રતીન, લે અન-નલ્લાહા તઆલા.
ઇખ-તઃઆ શીહે, ખ-લ-ક-કુન્યા. વ યવમુલ ઇસ-નયન, યવમે
સ-ક-રીન, વ તીબ-રતીન, લે અન્ના શોઅય-ખન, અલય
હીસ્સલામ, સા-ક-રા શીહે, વ ઇત ત-જ-રા, ફ ર-એ-હા.
વ યવ-મુસ સલાસા, યવમે દમીન, લે અન્ના હુવા, હાફત
શીહે અવ્વલન, વ અરાકા ઇખનો આ-ક-મ, ઇમા અખીહે
શીહે. વ યવ-મુલ અરબા, યવમે નહ-સીન, મુસ-તમિરા લે
અન-નલ્લાહા તઆલા, અગ-રકા શીહે, ફીર-અવન, વ અહ-
લકા આફ-વ, વ સમુદ, વ યવ-મુલ ખમીસે, યવમે કદા-ઇલ
હવા-યેજે, વફ-હુખુલે અલસ સલાતીન; લે અન્ના ઇબ્રા-હીમ
અલય-હીસ્સલામ, ક-ખ-લા ફીહે અલલ મલેકે, ફ
અક-મહુ, વ કદા હવા-યેજે-હુ, વ અહુલ લહુ હા-જ-રા.
વ યવ-મુલ જુમો-અતે, યવમે ખુત-ખતીન, વ નિકા-હીન
લે અન્નલ અન-કે-હતા, કાનત તાઅફકોદો ફીહે. અનસ રદી,
સે રિવાયત હે, કે પુછા ચા, બાઅઝ અસહાખને, રમુલ સલા, કે
દીનોકી બાખત, હઝરતને ફરમાયા, સનીમુસ્કા હીન, મકરો ફરેખા
હે, કે ફરેશકી કામને દારના નહવામે જમા હોકર, હઝરતને હુલ્લા

કરનેકી મહાવેરત કીધી; જ્યારે ઉત્તી વક્ત શુભ્રપલ અલે, ને આપકો
 હતીલા હી, જ્યાર હીજરત કરનેકા હુકમ મદીનેકી જાનીળ હુવા; પોહ
 રોજ, જોહલસે મનસુખ હે. જો આસમાને હકુમ પર મુકામ
 રખતા હે. છતવારકા દીન, અડ જોને, જ્યાર ઇમારત કરનેકા હે, કે
 હુક તઅમરલા, ને ઇજતીદાયે હુકમ દુન્યા પયલ કરનેકા ઉત્તી રોજ
 કીયા. પોહ રોજ આહતાબસે મનસુખ હે, જો આસમાને ચહારમ
 પર મુકામ રખતા હે, પીરકા દીન, જોહસે મુત-અલ્લિક હે. સફર, વ
 તીજરતકે લીયે મુખારક હે. શોએબ અલે, ને ઉત્તી રોજ
 તીજરતકે લીયે સફર કીયા. જ્યાર નહા કસીર હાસીલ હુવા.
 માહતાબકા મુકામ આસમાને અવ્વલ પર હે. મંગલકા રોજ
 મીરરીખકે સીતારસે મનસુખ હે. ખુનરેકીસે મુતઅલ્લિક હે. કાબીલ
 ખીન આદમ અલે, ને ઉત્તી રોજ અપને ખિરાદર, હાખીલકો
 કલ્મ કીયા. હલાકા મીરરીખકા આસમાને પંજુમસે હે. ખુધકા દીન
 ઉતારકા સીતારા નહસ હે. કે ખુદાને શીરઝોનકો ઉત્તી રોજમે
 અડ કીયા. જ્યાર કોમે આદ, વ સમુદકો હલાક કર દીયા. આસમાને
 હોયુમ કિતારકા મુકામ હે. અમીસકા દીન, મુલતરીસે મુતઅલ્લિક
 જસકા મુકામ ફલકે શશુમ પર હે. નીહાયત મુખારક હાજલ
 સ્વાઈકે લીયે, પાદશાહોંકો મુલાકાતકે વાસતે મમક હે, ઇઅરા-
 હીમ અલે, ઉત્તી રોજ જબ પાદશાહકે વાસ જયે, તાખીમ કીયા.
 જ્યાર ખીખી હાજેરા-કો હદીયા દીયા. જુમઆકા રોજ, મુતઅલ્લિક
 કોહરસે ફલકે સીયુમ જસકા મુકામ હે. નીકાહ શાદી, જ્યાર નેક
 કમોંકે લીયે મમમુસ હે.

કાચેદા—૭૮—અનીન નખીયે, સલ લઈલો અસય-હે
 વસલખા અલા અદુલો-કુમ અલા સા-અલીમ, મિન
 સાબ્યા-તીસ જતતે, અઝ-ઝીદલો શીહા અમદુ-દુન વર રીઝકે
 શીહા મકસુ-મુન, વર રહ-મતો શીહા મખસુ-તતુન, વર
 દુઆ-ઓ શીહા મુસ્તજા-મુન. કાલુ બલા-યા રસુલુલ્લાહિ સલ
 લઈલો અસય-હે વ સલ્લમ. કાલા મા જમના, તુલુ-ધલ
 ફજરે, ધલા તુલુ-ધરા શમસે. રિવાયત હે તખી સલ, સે, ફરમાયા,
 મેં તુમકે બતલા દુ' એક સાઅત, જતતકી સાઅત-મે'સે. કે સાબ્યા
 ઉસમેં ફમલા દુબા, અહિહી, મહસે, ઓર રીઝકે ઉસમેં તકસીમ
 કીયા જાતા હે. ઓર રહમતે ધલ્લમહી, ઉસમેં નાખીયે દોતી, હે.
 કુસાદગી-સે તમામ રૂપે ઝમીન પર. ઓર દુઆ ઉસ વકતમેં કુબુલ
 દોતી હે, 'ખુદાકી દરમાદમે'. અસહાબને કહા, હાં, યા રસુલુલ્લાહ
 સલ, બતલા દો હમકો, વોહ સાઅત કોનસી હે ? આપને ફરમાયા
 તુલુયે ફજર, ઓર તુલુયે આફતાખકે દરઆન, વોહ સાઅત બરકતકી
 હે. સુનાયે શયતાન ઉસ વકત આદમીકો ખામે મહલતમેં ડાઘતા હે, તો
 ઉસકો રીઝકકી રહમત, વ બરકત ન મીલે. મુશ્લીસ, વ મન્કુસાબને.
 ઓર બ-સમખ ધલ્લાસકે ઉમુરે શયતાનમેં ઝીરફતાર હોના આસાન
 હોતા હે.

કાચેદા—૭૯—મન અસ-રજા ફી મસ-જેદીન, સીસ
 જન, લ તબા-લુલ મલા-ય-ક-તો, તસ તમ-ફેસે લહુ, મહામા
 શીલ મસ-જેદે, ફવ-ઉન મિન બાલે-કસ સીરાજ. યાને ફરમાયા
 નખી સલ, ને જસને મસજીદમે એક ચીરામૂરૈસન કર દીયા. તો હમેશા
 ફરીકતો ઉસ સપ્સકે વાસ્તે બમફેત તબાન કરતો હે, જમ તબા

ઉસ ગ્રીષ્મથી ટેથલી મસજીમે' હે. દુસરી હઠીએ શરીરમે' વારીદ હે. મન બના. મસ-જેદન, કે અફ-હસા કુતા-તીન, અવ અસ-ગરા મિનહો, બ-નહીહો લહુ, બય-તન ફીલ જજસ. યાને જીસને એક છોટી મસજીદ બનાયા, ગ્રીડીયાકે આશીયાનેકે માર્નીદ,, તો, હુકે તઆલા, ઉસકે વાસતે એક મેહલ બનતમે' બનાના હે,

ફાયેદા—૮૦-સબ-અતુન સિલ-અમદે તબરી બાઅફા મવ-તીહી, મન અફીમા ઇલ-મન, અવ અજસ નહ-રન અવ હ-ફ-રા બીરન, અવ બના મસ-જેદન, અવ અવ-રસા અસહે-ફન, અવ ત-ર-કા વ-લ-દન સાલે-હન, ચદઉ લહુ અવ સ-દ-કતન, જારે ચતન, તબરી લહુ બાઅફા મવ-તીહી. અનસે રદીસે રિવાયત હે. કે આં-હઝરન સબ, ને ફરમાયા, સાત ગ્રીઝે' અવસી હે', કે બ'દેકો મરનેકે બાઅફ ઉસકા સવાબ પહોંચા કરતા હે. પહેલા-જે શખ્સ, કે ઇલમ સીખાયા શાગીર્દ-કો, ઓર ઉસને દુસરોકો સીખાયા, જજ તક સીબ-સીલા, સીખને સીખાનેકા જારી હે. વહા તક, સીખાને-વાલેકો સવાબ મીલા કરમા. દુસરા-નેહર બતવાયા હો, તો લોમ ઉસમે' પાની પીતે રહે'. તીસરા=કુવાં ખુદવાયા હો. ચોથા-મસજીદ બનાયા. પાંચવાં=કુરાઆન શરીફ, અપની મીરાસમે' છોડ-ગયા. છટા-એક તરખીબત ચાહતા લડકા સાલેહ, અપને પીછે છોડા હે. કે વેહ ઉસકે વાસતે હમેશા નમાઝ પરહતા હે. ઓર દુઆ કરતા હે, સાતવાં=મંબર ખાના, અસાશીર ખાના, યા જે શય, કે ઉસકા ફાયેદા, ઓર ફયેઝ, ઉસકે બાઅફ દુસરોકો મીલતા હે. તરખીબત પાના, તબ'ગરીબી અલામત હે. ઓર બે-તરખીબત રેહતા મુહમેસીકી નકામી હે, હુકમામીતે કીખમા હે, કે મનામની તખીબત મોઅજિબર

ઝોર મુન્ન-આરસર હે, તરખીયત હાસીલ કરનેકી કાચેલાયત રખતી
 હે. સીખાનેસે, નસીહત કરનેસે, છદ્મસે, તજરખેસે, તઝેયુર, વ
 તખદ-ફલ હોતા હે. બદ ખસલત નેક હો-ગતી હે. ઝોર બે તરખીયતી
 બે-છદ્મી, સોહમતસે, નેક ખસલત, બદ-ખસલત હો-ગતી હે. બાખઝ
 હકીમ કેહને હે. તખદ ખાસીયત ખલતી નહીં. ગયેર તખદ
 અગર હે, તો તઝેયુર પછર હોતી હે. મગર મુત-આખેરીના કોલ
 તજરખેસે સાબિત હુવા, કે તખદ, ઝોર ગયેર તખદ, અખલાકે
 અસખાબે હમીદા, ઝોર રજલા. પર મોકુફ હે. અગર અસખાબકો
 પેહલે બદલે. તો તખીયતમે તઝેયુર હોગા, વ છદ્મ હલા.
 હકીમતમે અઆખે તુટુલાયતકી હાલતમે હે, ઉસકો મોહજ-
 જીબ, ઝોર ગયેર મોહજ-જીબ, નહીં કેહ સકતે. જબ
 જવાન હોગા, અગર નેક હે, તો મોહજ-જીબ કેહલા-વેગા.
 છોટી ઉમરમે જે દીન, મજહબ, અમલ, કૌલ, ઉસકો મુન્ન-બાપ
 સીખાવેગે, વયસા બનેગા, મોહતાજ તરખીયતકા હે. દેહકાનકે અન્ને
 હમકત તબેઅકે આએસ, આલીમ, ફકીમ, વજીર, બાદશાહ, બન
 ગયે હે. ઝોર વજીર, બાદશાહકી અવલાદ, બલાદત તબેઅકે સખખ
 મુફલીસ, બહીલ, ફકીર હો-ગયે હે. તહજીબે અખલાક, હાસીલ
 કરનેકો, નસલે અસીલ, વ તબેઅ જકી, વ તરખીયત કામીલ, ઝોર
 સોહમતે આકીલ, ઝોર ઝરખે પીદર, વ માદરબી ઝરર હે. અગર
 બે-છદ્મ માલ-દારબી હો-ગયા, તોબી ગયેર મોહજ-જીબ રહેગા. ઝોર
 તરખીયત યાદતા મુફલીસબી હોગા, મગર મોહજ-જીબ કેહલાવેગા.
 હકત માલ તખીઅતકો મોહજ-જીબ નહીં કર સકવા, મગર છદ્મમે
 અંકલકી આકની ઉસકો ઝરર હે, ઝોર ફુદરની કવાએકો પેહલાનના

બાળીન, લખ ગીરી ન-સલાહ આરાસ્તા, ૧ ખાલીન, ૧-૧લાહ
પંચ-રાસ્તા હોમી.

ખયેલ.

કલમો માલો ગાહરો તેમ જુરરાં.

શિતના આગદ દર કડે બદ ગાહરો.

કુખેદા—૮૧—યહુઆ ખીન મઆજ, અર રાહ ૨૬,
ફરખતે હેં. ફીદ-હુન્યા જન્નતુન, મન ૬-ખ-સહા લખ યરા
તક ઇલજ જન્મલે, કીલા વ મા હોમી, કાલા માઅરે-ફુદલાહે
તઆલા. ફુઆમે જન્નત માઅનવી હે. જો ઉસકો પામા, જન્નને
જવલદાન કોઈ નહીં કરેમા રકાયે કલાહીકો મુકદમ રખમેમા મુખ
લેખીને વોહનમા કમ હે ? કહા, વોહ માઅરેફત, અલેલાહ ત-
અલેલાહ, કી હે ? કે મન-ફલાહસે દીલ સયેર હો-ખવા હે.

કુખેદા—૮૨—અફ-હુન્યા સીન-હુન માઅમીન, ૧
જન્નતુન કાફીર, માને હુન્યા મોઅમીનકે વાસતે ગીદાન હે, એર કાફીરકો
જન્નત હે. ખ-એતેમારે હસ નેઅમત આખિરતકે, મોઅમીન અગરમે
યહાં પોહતકે આલમકા હુવા. તોબી સુમાખીએમે નેઅ-મલ્લાકે ગીદાન
હે, એર જન્નત હે. હુન્યા, મારતે કાફીરકે, અગરમે ફીતનાહી મુદ-
લીસ, એર સુસીખતમે ગીરવાર સખિત હુવા. મગર, સુમાખીએમે
ખજામે આખિરતકે હસકો જન્નત હે.

કાચેદા—૮૩—મઆજ ખીન જખલ રદી, સે રિવાસત હે,
 મન અલસકા કીનદી-લન શીત મસ-જીદે, સદસા અલય-હે
 સખ-ઉના અલકા મ-લ-કીન, હતા યન-કસેરા જાલે-કલ
 કીન-દીલો, વમન ખ-સ-તા ફીહે હસી-રતન, સદસા અલય-હે
 સખ-ઉના અલકા મ-લ-કીન, હતા યન-કતેઓ, જાલે-કલ
 હસીર. યાને જીસને કંદીત લટકાયા એક મસજીદમે, તો સતર
 હજાર ફરીસે વહાં ધ્યાદત કરે, યહાં તકે વોહ કંદીત જખ ટુટે.
 ઓર અગર કીસીને એક હસીર મસજીદમે ખીજાયા, તો સતર
 હજાર ફરીસે વહાં ધ્યાદત કરે, જખ તકે ઉસ હસીરકે
 ટુકડે હો-જાવે.

કાચેદા—૮૪—વ-શીલ હદી-સીલ મરફુએ, મિન સઆદતે
 રજો-લીન. અંય થોકદ-દરા રીઝ-કોહુ ફી ખ-લ-દીહી, વ
 હાલા મુકુ-નીહી, વ મિન સકા-વતેહી, અંય યુજ-અલા
 રીઝ-કોહુ, શી ગ-ચરે ખ-લ-દીહી, અવ ફી સીયા-હતે-હી,
 યાને હદીસે મરફુએ વારીદ હે, કે આદમીકી સઆદત ઉસમે હે.
 કે ઉસકા રીઝક મુકદ્દર ઉસીકે શેહરમે ઉસે મીલતા હો, ઓર વોહ
 ખપને ધરમે રેહતા હો, ઓર ઉસ શખ્સકી અદ-ખખતી હે, કે
 ઉસકા રીઝક ગયેર શેહરમે મુકદ્દર હો, યા હાજતે મુસાફરતમે હો.

કાચેદા—૮૫—મીન સઆદતીલ રજોલે, અવ મસ-
 કતુલ વાસેઓ, વલ જરૂસ સાલેહો, વલ મર-કખુલ હુના,
 વશ-શુવુઓ ફીલ મર-અતે, વલ ફ-ર-સે વદ-દાર, યાને
 આદમીકી નેક ખખતીકી અલામત હે, કે ધર વસીઅ, ફુસાદા હો,

ઝોર હમસાયા સાલેહ હો, ઝોર સવારીકા ઘોડા અજબ હો, ઝોર નહસત ફકત તીન ચીઝોમે' દેખના હે, ઝોરત, ઘોડા, ઝોર ખર.

ફાયેદા—૮૬—સોચેલા અનીલ ઇના, ફકાલા સીઅતુલ ખુચુતે, વ ફવામુલ કુત, યાને એક ખુચુર્ગકો પુછા, કે મની કોન હે ? ઠહા જસકા ધર ફુઆદા હે. ઝોર હમેશા ખુરાક તૈયાર હે. સાહીમે નીસાખ તવંગર હે, જસકે પાસ દો સો દીરહમ, યાને ચોપન રૂપીયે નકદ ધરે હો, ઝોર હસપર એક ખરસ ચુજર મયા, તો આમીસવાં હીસ્સા, યાને પાંચ દીરહમ લાઝીમ દુયે, સદ-કયે ઝકાત દેના, ઝોર અગર જ્યાદા રૂપીઆ ધરા હે, તો સો, કો ઢાંધ રૂપીયે કે હીસાખસે ઝકાત અદા કરના ફરજ હે.

ફાયેદા—૮૭—અન ઉ-મ-રીન રદી-યદલાહો અનહો, સલા-સુન યસ-ખેત નલ-વદદા, શી સફરે અખીકા, અન તખ-દાહો ખીસ-સલામ, વઅન તવસ-સઆ લહુ ફીલ મજ-લેસે, વ તફ઼િ-હો ખે અહુખે અસમા-ઇહી ઇલય-હે, યાને ફરમાયા હિમર રદી, ને તીન ચીઝે, વુમ્હારે બાઇકે દીલમે, વુમ્હારી મોહ-ખમત સાખિત કરતી હે. અવ્વલ-ખખતીદા હસલામકી વુમ્ કરો. દોયુમ-મજલીસમે' અગર વોહ દોસ્ત આયા, તો હસકે વાસ્તે જાયે વસી કરદો. સીયુમ-જે નામ હસકો બાતા હે, હસ નામસે હસકો પુકારો.

ક્રાંતિ—૮૮—

વ કુલ્લુન-નાસે કદ માલુ ઇલા મન ઇન-દહ માલો,

વ મલ-લમ ઇનહુ માલુન ફ-અન-હુન નાસો કદ માલુ.

તમામ આદમી ખાલીશ કરતે હેં, ઓર છુકતે હેં તરફ ઉસકે, કે જીસકે પાસ માલ હે. લેકીન જીસકે પાસ માલ નહીં, ઉસ શખ્સસે ખેઝાર હોતે હેં. યાને માલ સખ આદમીયોંકા માઅશુક, ઓર તમામ બની-આદમ ઉસકે આશીક હેં, ઇલા માશા અલાહ! જીસકી બગલમેં વોહ માઅશુક જાકર બયેઠતા હે. સબોંકી આંખેં ઉસકી તરફ લગી રેહતી હેં. અગરચે વોહ કીસીકા એક કોડીબી ન-દેવે.

ક્રાંતિ—૮૯—રોવેયા અજાહુ, શાહ-દુખને હકીમ, ખ-ર-ગ મિનલ મસજે-દીલ જામેએ ખે-ખલખ, ફ-શયા ગુલા-મન યમ-સેકો દાખખતન, ફ રકે-મદ દાખખતા, વ જ-હ-આ ઇલા બય-તીહી, વલ-ગુલામો, વા-ક-ફહુ, ફ-ખ-ર-ગ સાહે-બુદ દાખખતે, ફલમ યજીદ-હા, ફ જ-હ-આ ઇલા બય-તીહી, માશી-યન, વલમમા ર-જ-અલ ગુલામો, અખ-ખરા સૈય-દહુ ખેમા વ-ક-આ, ફ કાલા યા ગુલામો, ઇન સદ-ઠકતા, ફ અનતા હુરરૂન લે વજ-હીલાહે તઆલા. રિવાયત હે, કે શાહ, ખીન હકીમ ખડે આલીમ દીન-દાર ચે. બદખા જામેઅ મસજદસે નમાઝ પરહ કર બાહર નીકલે. દેખા, કે એક ગુલામ સવારીકા ઘોડા લેકર ખડા હે. ઓર વોહ ગુલામ, ઓર ઘોડા ઉનકા ન-યા. અલ-ગરઝ બુલસે જીપર સવાર હો-ગયે, ઓર અપને ધરકો પહોંચે, ગુલામબી ઉનકે

સાથ થા, ખમર અઝ રૂયે અદ્યકે ઉનકો સવાર હોનેસે, ઝોર સાથ ચલનેસે મનેઅ ન હુવા, માલીક ગુલામના જમ મસજીદે બાહર આયા, અપના ગુલામ, ઝોર સવારીકા જનવર ન-પાયા, નાચાર પ્યાદા અપને ધરકો ગયા, જમ ગુલામ જનવર લેકર વાપીસ આયા, ઝોર મીયાસે અપની હકોકત કહી, કુલાન આલીમ આપકે ઘોડેપર સવાર હોકર અપને ધર ગયે. મેં સાથમેં થા. યું સમઝા, કે શાયદ આપને ઇજ્જત સવાર હોનેકા દી હોગી ! ઘોડે- કે માલીકને કહા, અમર-તુ સય કેહતા હે, તો મેંને તુઝકો ખુદાકે વાસ્તે આઝાદ કીયા.

ફાયેદા—૯૭—કાના ઇબ્રાહીમ, અલય હીરુસલામ, ઇજ્જત જ-ક-સં જીજી-તહુ ગશા અલય-હે, વ સોમેઆ ઇજ-તેરા-ખોહુ મિને મીલીન, ફકાલા લહુ જીજીમલ. યા ખલી-લહુ. અલ-જલીલો. ચક્રિ-કસ સલામ, વ ચક્રિ હલ રાઅયતા ખલીલન, ચખ્ખો ખલી-લહુ, ફકાલા યા જીજીમલ, કુદલમા જક્રે-તુઝ ઝીલલતા નસી-તુલ ખુદલા. યાને ઇબ્રાહીમ અલે, કે દીલમેં ખાફ ખુદા અપસા થા, કે જમ અપની જમઝીશે કદમકો યાદ કરતે, તો બેહોશ હોને. ઝોર રોનેકી આવાઝ, એક મૈલ પર જાતી. જીજીમલ અલે, ને ઉનકો કહા, કે હુક તઆલા, સલામ કેહતા હે, ઝોર ફરમાતા હે. આયા દોસ્ત, અપને દોસ્તસે કબી કરતા હે? ઇબ્રાહીમ અલે, ને કહા, જમ સુજકો મેરી ખત્ત માદ આતી-હે, તો ખતના ખાફ હોતા હે, કે દોસ્તી જુઝ જાતા હું.

ઉચુનીલ મઝલીસ, મેં લીખ્યા હે, કે રસુલે મહમુદ સલ. ને ફરમાયા. કે જા શખ્સ ફજરકી સુન્નત નમાઝકે બાઅદ, ચે તસ-ખીદે મલામેકા, એક સો મરતબે પરહેઝા, બાઅદ ફરજનમાઝ જમા

અતકે સાથ અંદા કરેગા, તો દોલને દુન્યા, ઉસકો બહેત મીલેગી. તવંગર હો-ગયેગા. તસમીલ ચે હે. સુખહા-નહાહે, વ બે-હમ-દીહી, સુખહા-નહા-હીલ અઝીમ. વ બે-હમ-દીહી, અસ-તગ શીરહલાહા, મીન કુલે જન-ખીવ, વ ખતી-અતીન, વ અતુખો ધલેહ. ઓર દુન્યા, ઓર આખેરતમે, તવંગરી, હાસીલ કરેકી નિયત રખે, ફકત દુન્યાકી દોલત પર હરગીઝ નિયત ન-રખે, ચે તો આહે, યા ન-આહે મીલેગી.

ફાયેદા—૯૨—મન તખત-તમા બે-અઝી-કીન, લમ ચહેલ, શી ખ-ર-કતાંવ, વ મુર્રીન, ઇસને અગુસ્તરી અઝાકકી પેહની, તો હમેશા ખરકત, વ ખુશીકે સાથ રહેગા.

ફાયેદા—૯૩—મન સદલા મુન્નતલ ફજરે, ફી ખય-તીહી ચોવસ-સઓ લાહુ રીઝ-કોહુ, વ ચકેદ-દુલ મુના-ઝ-અતો ખય-નહુ, વ ખયના અહ-લોહી, વ યુખ-તમો લાહુ ખીલ ધમાન. ફરમાયા હદીસે શરીફમે, ઇસને મુન્નત ફજરકો અપને ધરમે પરહી, કુશાદા કરતા હે, હુક તઆલા, રીઝક ઉસકા, ઓર ઉસકે ખેશોકા ઝગઝા ઉસકે સાથ કમ હો-ગતા હે. ઓર ઉસકા ખાતીમા સાથ ધમાનકે હોતા હે.

ફાયેદા—૯૪—હીરન હસીનકી શરેહમે લીખ્યા હે. કે ઇસ શખ્સકો તંગીયે મઆશ હોવે. તો ફજરકી તમાઝકે આઅદ, યક શંખાકે રોજ, યા હૈયો યા કૈયુમ. હજર ખાર પરહા કરે, દો શંખાકે રોજ-લા હવલા વહી કુવતા ધહેલા ખિલના-હીલ અલી-ધલ અઝીમ. હજર ખાર પરહે. સે શંખાકે રોજ, ફરક શરીફ. અલ્લા

હુમા સદૈવે વ સદલીમ, વ આરેક અલા મોહ-મદી'વ, વ અલા આલે મોહ-મદીન, કમા તોહીખો વ તરદા. હજર આર પરહે. ચહાર શંખાકે રોજ, અસ-તગ ફીરફાહા રખખી, મિન કુલેલે જન-ખી'વ, વ અતુખો ધલેહ. હજર આર પરહે. પંજ શંખાકે રોજ, અલલાહો મુગની-ઉન, હજર આર પરહે, જુમાઅકે રોજ, મુખહા-નલલાહે વલ હમદો લીલલાહે વલા ધલાહા ધલ લલલાહો વલલાહો અકખર. હજર આર પરહે. ઓર શંખાકે રોજ, લા ધલાહા ધલ લલલાહો મોહ-મદુર રમુલુલલાહ. હજર આર પરહે. ઓર નિયત સવાખે આખેરતકી રખખે. જલ્દ દુન્યામે' તવંગર હો-જયેગા, યા દોનોં જહાંકી મુરાદ હાસીલ હોવે, અયસી નિયત કરે, ફકત દુન્યાકે હાસીલ હોનેકી નિયત ન રખખે. કયું-કે ખુદાસે માંગના, તો હમદા નેઅમતે હારેન માંગના આહીયે, યે દુન્યા ફકત માંગના બકી શર્મકો બાત હે.

ફાયેદા—૯૫—સુરયે વાકેઆ. મુઝ-ઝમ્મીલ, વલ-લયેલ. ઓર અલમ-નશરાહ, બાઅદ મગરીબકે એક આર પરહે. યા હર શખે જુમઆકો બાઅદ ઇશાકે, બા-પુઝુ પરહે, હઝરત ઇબને અબ્બાસ રહી, સે યે રિવાયત હે, કે એક શખ્સને આપસે ફક્કી શીકાયત કી. તો યે અમલ આપને ઉસકો સીખાયા, દુસરે બરસ વોહ શખ્સ આયા, ઓર છે હજર દારહમ લાયા, ઓર કહા, કે યે ઝકાતકા માલ હક-કુલ્લાહ હે, મસાકીનકો આપ તકસીમ કરો, ઓર કહા. કે આપને વઝીફા બતલાયા. ઉસકી બરકતસે ખુદાએ એક બરસમે' મુજકો તવંગર બના દીયા.

કાથેદા—૯૬—તકસીરે ઝાહીદી, મેં હે, કે અગર કોઇ ધંધા-
ભાસ, ઓર તંગ-દસ્તીસે આજીઝ હો-ગયા, યા મુશ્કીલ કામ દરપેશ
આયા. તો પંજ વકત નમાઝકે આઅદ ૭૫, મરતબે કીખલા-રે હોકર
યે દુઆ પરહે, ખેશક ઉસકી રોઝી ફરખ હોગી, ઓર મુશ્કીલ કામ
આસાન હો-જાયેગા. મગર અવ્વલ, વ આખીર દુઆકે ૫૧, મરતબે
ફરફ શરીફ પરહા કરે. યા શરીફો, યા રશીફો, નજ-જેની
મિન કુદલે દીકીન, બે રહ-મતેકા, યા અદલાહ.

કાથેદા—૯૭—વસઅતે રીઝક, ઓર કરઝ-દારીકે વાસતે અમલ
મુજર્રાંબ હે. હર રોજ નમાઝે દોહાકે આઅદ, આર રકઆત સલાતે
કઝાહલ હાજત-કી નિયતસે પરહે. ઓર હર રકઆતમેં, અલ-હમ્દ
કે આઅદ, દસ મરતબે ધસ આયતકો પરહે. ચાલીસ દીનકે અંદર
હાજત રવાઘ હો-જાયેગી, વ મંય યત-તકીદલાહા યજ-અલ લહુ
મખ્રજ'વ, વ યર-ઝકહો, મિન હુયસો જા યહ-તસેખ, વ મંય
ય-ત વકલ અ-લદલાહે, ફહોવા હસ-ખોહુ ધન્નદલાહા,
ખાલેજો અમ-રહી કદ જા-અ-લદલાહો લે-કુદલે શેઝન કદરા.

કાથેદા—૯૮—હર નમાઝકે આઅદ, એક સો બાર પરહે. ઓર
જુમઆકે રોજ પાનસો બાર આઅદ સલાતુલ જુમઆ, ધસ દુઆકો
પરહે, તો તવંગર હોમા. ઓર જસ મુરાદકે વાસ્તે
પરહે. વોહ મુરાદ હાસીલ હોગી, અવ્વલ વ આખીર, સો મરતબે
ફરફ પરહે, કયું કે ફરફ શરીફ દુઆકે વાસતે દો પર હેં. જલ્દ
મેહલે ધજાતકો પહોંચતી હે. અદલા-હુમ્મા અક-ફેની, બે
હલા-લેકા અન હરા મેકા, વ અગ-નેની બે-ફલે-કા અમ્મન
સીવાકા, બે રહ-મતેકા, યા અર હમર રાહ-મીન.

ફાંચેદા—૯૯—હઠીસે શરીરમે વારીદ હે, અશ-શાતો
ખ-ર-કતુવ, વંશ-શાતાને ખ-ર-કતાન, વ સલાસો, શીયા-
તીન ગીના. ચાને જસકે ધરમે એક બકરી હે, એક બરકત હે,
અગર દો બકરીયાં હે, દો બરકત હે. અગર ત્રીન બકરીયાં હે,
વેહ તવંગર હે.

ફાંચેદા—૧૦૦—અબુ તાલીબ મકકી રહ, સે રિવાયત હે,
કે હર નમાઝકે વાસતે તાજા વુજુ કરે, ઝોર બાઅદ વુજુકે સૈયેદુલ
અસ્તગ-ફાર પરહે. ઝોર હમેશા અયસી આદત માઅમુલ રખમે.
અદલાહ તઆલા, ઉસકો દુન્યાકે શીરો ગમસે નજત દેગા,
અદલા-હુમ્મા અનતા રખી, લા ઇલાહા ઇલલા અનતા
ખલક-તની, વ અના અમ-દોહા, વ અના અલા અહ-દેકા
વ વાઅદેકા મમ-તતાતો, વ આઉજો બેકા, મિન શરરે મા
સનાતો અબુઓ લકા બે જનબી, ફગ-ફરલી, ફઘન્નાહુ લા
યગ-ફેફજ જુનુબ, ઇલલા અનતા.

ફાંચેદે હરરી.

૧—હર ફરઝ નમાઝકે બાઅદ, આ ય-તુલ કુરસી, પરહે, ઝોર
૩૩, મરતમે સુબહા-નદલા. ૩૩, મરતમે અલ-હુમ્દો લિલ્લાહ
૩૩, મરતમે અદલાહો અકબર, ઝોર એક મરતમે, હદમયે
તવલીદ, વ તહમીદ, લા ઇલાહા ઇલ લદલાહો, વહ-દહુ લા
શરીફા લહુ, લહુલ મુલકો, વ-લ-હુલ હમદો, ચોહઈ વ ચોમીતો
બહોવા હૈયુન, લા યમુતો અ-બદન અ-બદા, જુલ જલાલે,

વલ ઇક-સામ, યે યદે-હીલ ખયેર, બહેનના અંકુશો સામ-ઇન કદીર. પરહા કરે, દો જહાંકા મકસદ હાસીલ હોવે.

૨—મન કસોરા સલા-તોહુ બિલ લંચલે, કસોરા રીઝ-કોહુ બિન-નહાર. યાને જો શખ્સ શયકો બહોત નમાઝે નરીલ પરહતા હે, દીનકો ઉસકો રીઝક જ્યાહા હોતા હે જીતના કામ જો કરેગા, ઉસકો ઉતની મઝદૂરી મીલેગી, ખુદાકા ખઝાના માંખેમુર હે,

૩—સલાતે મસઉદી, મેં મરકુમ હે. હદીસ—મન વા-ઝબ્બા અલા મુન્નતી, અક—મહુદલાહો તઆલા, યે અર-અથે કરા-મતીન, અલ મોહબ્બતો, ફી કુલુબીલ અ-ર-રતે, વલ હય-અતો, ફી કુલુબીલ ફ-જ-રતે, વસ સિ-અ-તો ફીલ અયશે, વ તફક-કહુ ફીદ-દીન. યાને ફરમાવા નખી સલ, ને. જો કોઇ હમેશા મેરી સુન્નત પર અમલ કરેગા, તો હુક તઆલા, ઉસકો ખુશુર્ગ કરેગા, ચાર કરામતોંસે ૧-નેક યોગોંકે દીલમેં ઉસકી મોહબ્બત પયદા હોગી. ૨-અદ-કારોંકે દીલમેં ઉસકી હયઅત, ઓર રઆખ પયદા હોગા. ૩-અપેશ, ઓર આરામમેં વુસઅત હોગી. ૪ ઓર દીનકે ઉલુમમેં સમજ પયદા હોગી,

૪—કુતુહુલ અવરાદ, વ-ગયરા, અકસર કિતાબોમેં મનકુલ હે. કે ઇસ્તગ-ફાર બહોત પરહા કરે. રીઝક વસી હોગા.

૫—અવરાદે ફતહીયા, દુઆયે ગંજુલ-અર્શ, હમેશા પરહા કરે.

૬—મીફતા-હુર રિશાદ, મેં હે. અલ ઇસ-તક-સારે, ફીસ સ-ફ-કંતે, યહીદા, ફીર રીઝકે. બહોત સફા, ખચરાત, દેનેસે રીઝક જ્યાહા હોતા હે.

હી-ઈન્ન-ખતુલ મોઅનજીન. યજ્ઞદો ફીર રીઝકે. યાને મોઅનજીન જય અનન દેવે, ઉસકે જયસે લક્ઝ સુનકર આહીસ્તા ખુદ્દી કહે, ઉસકો ઇનખતે મોઅનજીન કેહતે હેં. અયસા કરનેસે રીઝકમેં ખરકત હોતી હે,

૮—મન તફક-કહા ફીદ દીનીલલાહે, કફોહો હુમ્મહુ, ૧ ૨-ઝ-કહુ, મિન હયસો લા યહુ-તસેખ. જો શખ્સ ઇલમે શીકાહ દીન સંવારનેકે વાસ્તે પરહતા હે. હક તઆલા, ઉસકી શીકર ખાને કપડેકી દુર કરતા હે. ઝોર ઉસકો ઇતના રીઝક દેતા હે. કે જીસકા હિસાખ નહીં. યાને દુતુહાતે ગયખી ઉસકો મીલતે હેં.

૯—હિરજીલ અમાન, મેં લીખ્યા હે, ઇસમે મુખારીક. યા અઝીમો, યા હકીમો, હર રોજ ખારાસો મરતમે પરહા કરે. ચંદ રોજમેં તવંખર હો જાયેગા.

૧૦ અવરોદે રહમાની, મેં ખાજ મોહંમદ પારસાસે મનકુલ હે. યા હૈયો, યા કૈયુમો, યે રહ-મતેકા, અસ-તગીસો. હર નમાઝકે બાઅદ, ૧૦૦ મરતમે. અવ્વલ વ આખીર દુરૂદ ૧૧, મરતમે પરહા કરે, દો જહાંમેં રહમત, વ ખરકત, હાસીલ હોગી. ઇસમેં શક નલાવે. ખવાસુલ અરમાયે હકકુન, વ ખવાસુલ અશયાયે હકકુન, યાને હર ઇસમકી ઝોર હર શયકી ખાસીયત ખરહક હે.

૧૧-હર જીમઆકે રોજ, બાઅદ અઝ સલાત ૫૦૦, મરતમે યે દુઆ પરહે. અવ્વલ વ આખીર, દુરૂદ ૧૦૦, એકસો બાર પરહે. અમહલા હુમ્મા અક-ફેની, યે-હલા-લેકા, અન હુરા-મેકા અગ-નેની યે-ફ-લેકા, અમ્મન સિવાકા, મુબરકા હે.

૩૫૫.

અય કે હસ્તી તાલીએ રાહે સવાળ,
 ર મ-ગરદા ઝીં કિતાએ મુસ્ત-તાળ.
 ખુબીયશ એ-નિગર દલીલ અઝ મન મખાહ.
 અફતાલ આમદ દલીલે આફતાલ.

દુન્યા કયા ચીઝ હે ?

હઝરત સરવરે કાયેનાત સલ, ફરમાને હેં, દુન્યા મોઅમીનકા ક્યેદ-ખાના, ઓર કાશીરકો બન્નત હે.

હઝરત અલી, ઇખને અબી તાલેમ રદી, સે કીસીને સવાલ કીયા, કે બતાવે દુન્યા કયા ચીઝ હે ? આપને ફરમાયા, ઉસ ધરકી કયા હાલત બતાવે, જસકી ઇમતીલા જલ્લત હે, ખાતીમા ફનાયર હે, જસકી હલાલ ચીઝોં મોહાસીયા હોગા. હરામ ચીઝોં પર અજબ હોગા, જે ઉસમેં ગની હુવા, શીતનેમેં મુબતીલા રહા, ઓર જે મોહતાબ હુવા વોહ ગમ-ઝદા રહા.

બકર ખીન અમદુલ્લા મઝનીસે, કીસીને દુન્યાકા હાલ પુછા, બવાબ દીયા, કે જે હીસ્સા યુબર ચુકા, વોહ ખામ થા. ઓર જે બાકી હે, વોહ ખાલીશાત હેં.

હઝરત મસીહ અલે, કા કૌવ હે. કેં દુન્યા શયતાનકી ખેતી હે, ઓર દુન્યાદાર ઉસકે કીસાન હેં, એક ખુજૂર્મ ફરમાયા કરતે થે, ખુદાને દુન્યાકો ફુકમ દે રખ્યા હે, કે જે મેરી ખીદમત કરે, હસકી

તુ ખીદમત કીયા કર, ઝોર જો તેરી ખીદમત કરે, તુ ખીદમત
લીયા કર, મોહંમદ ખીન હનશીયા, ફરમાયા કરને થે, જીસે ખુદ
અપની કદર હોગી. ઉસકી નજરમેં દુન્યા મુરર જલ્લીલો ખાર હોગી.
ઝોર નીઝ ચેહની ફરમાયા કરતે થે, કે બાદશાહેને હિકમત તુમહારે
લીયે છોડદી હે. એ-હાજી તુમ દુન્યાકો ઉનકે લીયે છોડ-દો, ઝોર
મવલાના રમ ફરમાતે હેં,

ચીસ્ત દુન્યા અઝ ખુદા માશીલ પુદન,
ની કુમાશો તુકેરા વ ફરજદો ઝન.

યેહી મઝમુન હદીસે શરીફમેં આયા હે. ઇસ વઝેસે, કે દુન્યા
હરી ભરી ઝોર શીરી હે, જો ઉસે ઉસકા હક અદા કરનેકે લીયે
લેગા, ઉસે તો ઉસમેં બરકત હોગી, મગર જો બ-ગયેર ઇસ ખ્યાલકે
લેગા, ઉસકી હાલત ઉસ શખ્સ-કીસી રહેગી, જો ખાનેકે હીરસમેં
ગીજી પર ગીજી, તો ખાતા ચલા જતા હો, મગર પેટ ફીસી
તરેહ ન ભરતા હો.

તરકે દુન્યા ગીર તા મુલતાં શવી,
વર ન હમચુ ચખં સર મરદાં શવી;
આંચે બા તુ હર ન યાચદ જોરે ખાક,
આં હમા દુન્યા પુદ ની દીન પાક.

નસાવેહે મુકોલ.

હુદીસ—(૧) પાંચ ચીજોસે, પેહલે પાંચ ચીજોકો મનીમત જાનો, બુઢાપેસે પેહલે જવાનીકો, બીમારીસે પેહલે તંદુરસ્તીકો, મુશ્કેલીસે પેહલે અસીરીકો, મશ-મલેસે પેહલે ફરસતકો, માતસે પેહલે ઝીંઘીકો.

મનીમત હે સેહ-હત આલાલતસે પેહલે,
ફરામત મશાગીલકી ફસરતસે પેહલે;
જવાની બુઢાપેકી ઝેહમતસે પેહલે,
અકામત મુસાફીરસે રેહલતસે પેહલે;
ફકારીસે પેહલે મનીમત હે દોલત,
જો કરના હે કર લો થોડી હે મોહલત,

હુદીસ—(૨) ખચરાત કરનેસે માલ નહીં થયતા. ખતા મોઆફ કરનેસે ઇઝ-ઝત બહતી હે. આજીઝી કરનેમે મરતખા બુલંદ હોતા. હે.

હુદીસ—(૩) અગર કોઇ વુઝે ગાલી દેવે, યા તેરાં જો અયેબ જાતતા હો, ઉલકો બ્યાન કરે, પસ વુ અગરયે ઉલકો અયેબ જાતતા હો મગર ખામોશ રેહ.

હુદીસ—(૪) જો વુમસે પનાહ આહે, ઉલકો પનાહ દો.

હદીસ—(૫) રમુલે અક-રમ સહ, રહી શીદાહસે દર્શાવત
કીયા ગયા. કે કોતને મરતમે અપને ખાદીમોકો મોઆશી દીયા કરે,
હઝરત સહ, સાકીત રહે, શીર અર્જ કીયા ગયા, આપ, ખામોશ
રહે. તીસરે મરતમે શીર અર્જ કરને પર ફરમાયા, હર રોજ
૭૦, મરતમે,

હદીસ—(૬) હામીમકો આહીયે, કે ગુસ્સેકો હાલતમે કુછ
કુકમ ન-દેવે.

હદીસ—(૭) અપને કીસી બાઈકી મુસીબત પર ખુશ
નહો, વર ન ખુદા ઉસપર રહમ ન કરેગા, ઓર તુમકો મુસીબતમે
કાલેગા.

હદીસ—(૮) શકી યાને બદ-મખ્ત આદમીમે રહમ નહીં હોતા.

હદીસ—(૯) જે છોટો પર રહમ ન કરે, ઓર બડોની
તોડીર ન કરે, વોહ મુસબમાન નહીં હે.

હદીસ—(૧૦) જે શખ્સ કીસીસે મોઆશી આહે, ઓર વોહ
ઉજર ન સુને, ઓર કુખુલ ન કરે, ઉસપર ગુનાહ મીસલ સખ્ત
મેહસુબ બેને જાલીમકે હે.

હદીસ—(૧૧) વોહ પેહલવાન નહીં હે. જે ભોગોકો પછાડે,
બલકે પેહલવાન વોહ હે, જે ગુસ્સેકો હાલતમે નફસકો કાપુમે
રખ્ખે. યાને ગુસ્સેકો પછાડે.

હદીસ—(૧૨) ગુસ્સા ઇમાનકો અવસા ખીગાડ દેતા હે, જયસા
એલવા શેહદકો.

હદીસ—(૧૩) હઝરત અસા બલે, ને અર્જ કીયા. ખુદા-વંદા
તેરે બંદેમે તેરે નઝદીકે જમાદા અઝીઝ કોન હે ? ઇરશાદ ફૂવા. જે
ખા-પુકુદે તાકત નફલા બેનેકે મોઆશી કરે.

હાદીસ—(૧૪) ખુદા મેહરબાન છે. ઝોર મેહરબાનીકો દોસ્ત રખતા છે. ઝોર મેહરબાની કરને-વાલેકો જો ધનાયત કરતા છે, વોહ સખતી કરને-વાલેકો નહીં.

હાદીસ—(૧૫) જીસકો નરમીમેં મઝા આતા છે. ઉસમેં દુ-યા વ આપેરતકી ખુશીયાં હેં. જો નરમીકે મઝાસે મહરમ છે, વોહ દોનોં જહાંકી ખુશીયોંસે મહરમ છે.

હાદીસ—(૧૬) જબ ગુસ્સા આવે, તો હાથ મોંહ ધો ડાલો.

હાદીસ—(૧૭) અગર ખડે હોનેકી હાલતમેં ગુસ્સા આવે, તો જયેઠ જાઓ. શીર અગર કામ નહો, તો ભેટ જાઓ.

હાદીસ—(૧૮) ગુસ્સેક! પીના ખુદાકે નઝદીક તમામ શરખતોંસે બેહનર છે.

હાદીસ—(૧૯) ગુસ્સેસે બચે, ચે ધનસાનકે દીલકે વાસતે એક ચીંગારી છે.

હાદીસ—(૨૦) ધનસાનકો કાજબ, યાને ખુટા, હોનેકે વાસ્તે ચેહી કાશી છે, કે સુની હુષ ખાત કહે,

હાદીસ—(૨૧) જો કોઈ મુસલ્મ-માન પર તોહમત લગાવે, વોહ દોઝખી છે.

હાદીસ—(૨૨) બદ-ગુમાનીસે બચો, ઇસલીયે, કે બદ-ગુમાની કીજબ છે. ઝોર કીસીકો તાકતે ઝાંકતે, ન કીરો. જાસુસી, ઝોર મુખખેરી, ન કરો, ખરીદારકો ન બેહકાઓ. કીસીપર હસદ ન કરો, બાહમ દુસ્મની ન રખો, કીસીકી ગીબત ન કરો, અથ ખુદાકે બંદો, આપસ આપસમેં બાધ બાધ હો-જાઓ,

હાદીસ—(૨૩)—નેક ગુમાન કરના ઉમદા ખખાલત છે.

હાદીસ—(૨૪)—કીસી પર ચોઢતાન, વ છતરા ન.કરી,

હાદીસ—(૨૫)—કીસી મે-ગુનાહકો હાકીમકે પાસ મત લે-ગમ્મો
કે વોહ કલ્મ કરે,

હાદીસ—(૨૬)—વોહ મુસલમાન નહીં હે, જે કીસીકો બેગ
તરફ-દારીકે લીયે ખુલાવે,

હાદીસ—(૨૭)—ફસરેકી અયેબ-જોષ છોઠ્ઠર અપને અયથોંકો દેખો.

હાદીસ—(૨૮)—ખુદાકે નઝદીક સખમે ખુરા આદમી સખત
ખુસુમત-સાબા હે,

હાદીસ—(૨૯)—જે શખ્સ, કીસી બાધકે ગોસ્ત ખાને, યાને
મીખત કરનેસે રોકે, વોહ આગે દોઝખસે આઝાદ હે,

હાદીસ—(૩૦)—જે કાષ કીસીકી ખુરાષ દેખકર હાંકે, ઉસને
જોયા કખમે ઝીંદા ગાડી હુષ લડકોકો જીલાયા.

હાદીસ—(૩૧)—હરએક તુમ-મેસે ફસરેકા આર્ખના હે, જે
કાષ કીસીમે કાષ ખુરાષ દેખે, ઉસે દુર કરે,

હાદીસ—(૩૨) મજલીસોંમે જે બાત હો, ઉસકો તુકતા-ચીની
વ-મયરાકે લીયે કીસીસે મત કહો.

હાદીસ—(૩૩) જે બાત તુમ નહીં જાનતે, ઉસકો જાનને
ત્રાલેકે સીપુર્દ કરો.

હાદીસ—(૩૪) આખેરતમે ખુરા આદમી વોહ હે, જે ફસરેકો
ફતવાવી ફાયેદામે નો પહોંચ અપની આકેમત જો-દેવે.

તમામ શુદ્ધ,

મુસ્લિમ

પુરા ખબર !!

પુરા ખબર !!

અમારી પાસે નીચે લખેલી કિતાબો, તથા એ સિવાય બીજી કોઈ પણ મળશે. એક કાંઈ લખવાથી વી. પી થી મોકલવામાં આવશે.

સુરશીદ કામીલ—એમાં ખુદાથી મલવાના બાતીની યાને હુખા બેદો, તથા તેનાં ક્વાપેદો છે. કીમત ૦-૧૨-૦

દોલતે એ-જવાલ—એમાં મુફ્તેસી દૂર કરવાની તદ્દખીરો અને દુઆઓ, તથા મસલાઓ છે. કીમત રૂ. ૦-૧૦-૦

હયાતે જાવેદાની—તવારીખે હઝરત પીરને પીર દસ્તગીર, યાને સૈયદ અબ્દુલ-મદીર જીલાની રહ,ની કરામાતો, અને જીદગીનો એકવાલ છે, કીમત રૂ. ૦-૮-૦

વઝાયેદ કાદરી—એમાં એવા અમલો, તથા દુઆઓ, દાખલ કરવામાં આવ્યા છે. કે જે જીંદા કરામાતમાં દાખલ થયાં નથી. કીમત ૦-૬-૦

જીંદા કરામાત—એમાં મોહબ્બત કરવાના, અદાવત, અને આફત, તથા બલા દૂર કરવાનાં, રોજગારમાં વધારો કરવાનાં વિગેરે બધી જાતનાં અમલો, અને જતર, મંતર છે. કીમત રૂ. ૦-૧૦-૦

નગ-મયે રહાની

બહારે પરસ્તાં

સયરે અમન.

ગૌહરે સુખન

વિસાલે યાર

આરામે દીલ

ખજમે કવાલી,

આ સાત જાતની ગાયતની કિતા-

બોમાં દરએકમાં જુદી જુદી મજાલી,

અને હરકી ગઝલો, અને નાટકનાં હિરદુ

તથા ગુજરાતી સુદી કાદેલાં ગાયનો.

દાદરા, દુમરી, કેહેરવા, વગેરે હિસ્તાલી

ગાયનો વીગેરે દરએકમાં જુદાં જુદાં છે.

કીમત દર એકની રૂ. ૦-૫-૦ છે.

કિતાબો મલવાનું ઠેકાણું:—

સૈયદ ખુશીયાં બીન સૈયદ અમીરખીયાં કાદરીની કુંઠ

મુ. બીલીમારા, જીલ્લો—સુરત.

